

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2019

y-tunnus: 0201319-8

LÄHITAPIOLA

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus.....	1
LähiTapiola Henkiyhtiö vuonna 2019	1
Tilikauden merkittävät tapahtumat.....	2
Asiakkaat ja asiakasedut.....	3
Vastuullisuus.....	4
Luottoluokitus.....	4
Toimintaympäristö	5
Vakavaraisuus ja riskienhallinta.....	5
Hallinto, henkilöstö, palkitseminen	6
Tilikauden jälkeiset tapahtumat	11
Tulevaisuuden näkymät.....	11
Ehdotus voiton käyttämisestä	12
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2019	13
Konsernitilinpäätös, LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni	13
Tuloslaskelma, LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni.....	13
Tase, LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni	14
Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni	16
Tunnusluvut, LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni	17
Liitetiedot, LähiTapiola- Henkiyhtiö –konserni.....	18
LähiTapiola Henkiyhtiö	44
Tuloslaskelma, LähiTapiola Henkiyhtiö.....	44
Tase, LähiTapiola Henkiyhtiö	45
Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Henkiyhtiö	47
Tunnusluvut, LähiTapiola Henkiyhtiö	48
Liitetiedot, LähiTapiola Henkiyhtiö	49
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	78
Riskienhallinnan liitetiedot	84
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset.....	87
Tilinpäätösmerkintä.....	88

Hallituksen toimintakertomus

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön (LähiTapiola Henkiyhtiö) toimialaan kuuluvat yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset, sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset.

LähiTapiola Henkiyhtiö -konserni kuuluu LähiTapiola-ryhmään, jonka ylimpänä emoyrityksenä toimii LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LähiTapiola Vahinkoyhtiö, y-tunnus 0211034-2). LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös on nähtävillä osoitteessa www.lahitapiola.fi.

LähiTapiola Henkiyhtiö vuonna 2019

LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa asiakkailleen taloudellista turvaa ja kehittää asiakkaidensa elämänturvaksi palveluita, jotka auttavat asiakkaita lisäämään terveitä elinvuosia ja mahdollistavat taloudellisesti omavaraisemman elämän.

- LähiTapiola Henkivakuutusyhtiön tulos 2019 oli hyvä ja maksutulo kasvoi kaikilla painopistealueilla.
- Edesautoimme asiakkaidemme taloudellisen omavaraisuuden saavuttamista lanseeraamalla Elämänturvasovelluksessa Korkoedun. Se on uusi ja helppo tapa aloittaa säästäminen ja taloudellisen puskurin kerryttäminen. Asiakkaat ovat vastaanottaneet vuonna 2017 lanseeratun sijoituspalvelu-uudistuksen hyvin ja asiakaslukumäärä on jatkanut kasvuaan vuonna 2019.
- LähiTapiola Henkivakuutusyhtiö on Suomen suurin riskihenkivakuuttaja 30 prosentin markkinaosuudella. Toimme vuonna 2019 Älyhenkivakuutuksen hyvinvointipalvelut osaksi TerveysHelppi – sovellusta. Lisäksi tammikuussa 2020 asiakkaamme saavat käyttöönsä täysin uudistetun digitaalisen palvelun henkivakuutuksen ostamiseen.
- Ryhmäeläkevakuutuksessa LähiTapiola Henkivakuutusyhtiön maksutulo on kasvanut kolmessa vuodessa 50 prosenttia. Viime syksynä tehdyn uudistuksen ansiosta myös ryhmäeläkeasiakkaamme voivat hyödyntää LähiTapiolan sijoituspalvelu-uudistuksen tarjoamaa sijoitusosaamista ja suuren sijoittajan etuja.

LähiTapiola Henkiyhtiö

Tulostiivistelmä	2019	2018
Liiketulos, milj. eur.	32,3	63,3
Kokonaistulos, milj. eur.	96,6	33,0
Tilikauden tulos, milj. eur.	37,4	46,7
Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta, %	7,5	3,0

LähiTapiola Henkiyhtiö

Avainluvut	2019	2018
Korvaukset, milj. eur.	521,2	353,4
Asiakkaille maksettu perustekorko, milj. eur.	53,0	55,2
Asiakkaille maksetut asiakashyvitykset, milj. eur.	9,4	8,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, %	6,3	2,1
Kuormitustulo, milj. eur.	49,9	48,2
Korkotäydennykset, milj. eur.	139,4	37,7
Vakuutustekninen vastuovelka, milj. eur.	2 422,9	2 289,1
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuovelka, milj. eur.	2 349,5	2 066,9
Oma pääoma, milj. eur.	492,6	457,0
Taseen loppusumma, milj. eur.	5 393,4	4 970,5
Vakavaraisuussuhde, %	190,3	214,8

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II).

Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2018 lopun lukuja. Vertailukauden luvut ovat suluissa.

Tilikauden merkittävät tapahtumat

LähiTapiola Henkiyhtiö -konserni

LähiTapiola Henkiyhtiö yhdistellään LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen. LähiTapiola-ryhmän ylimpänä emoyrityksenä toimii LähiTapiola Vahinkoyhtiö.

LähiTapiola Henkiyhtiö -konserniin kuuluvat emoyhtiön lisäksi 29 (28) asunto- ja kiinteistöyhtiötä sekä yksi (1) muu yhtiö. Osakkuusyhtiöitä ovat Tieto-Tapiola Oy –konserni sekä 6 (6) muuta yhtiötä.

Hallituksen toimintakertomuksen sisältö keskittyy lähinnä konsernin emoyhtiön eli LähiTapiola

Henkiyhtiön toiminnan kuvaamiseen ja nimenomaan konsernikokonaisuuteen liittyvässä asiayhteydessä on tällöin erikseen viittaus konserniin.

LähiTapiola Henkiyhtiö -konsernin vakuutustoiminnan luvut eivät poikkea LähiTapiola Henkiyhtiöstä. LähiTapiola Henkiyhtiö -konsernin voitto tilikaudelta oli 34,7 miljoonaa euroa (46,7 milj. €) ja taseen loppusumma 5 398,8 miljoonaa euroa (4 967,8 milj. €).

Henkivakuutustoiminta

LähiTapiola Henkiyhtiö on jatkanut panostusta elämänturva-strategian toteuttamiseen ja muutokseen henkiyhtiöstä omistaja-asiakkaiden elämänturvayhtiöksi.

LähiTapiola Henkivakuutusyhtiö on edelleen Suomen suurin riskihenkivakuuttaja 30 prosentin markkinaosuudella. Ilman Vahinkoyhtiöille siirtynyttä Hoitoturvaa riskivakuutuksen maksutulon kasvu on ollut 3 vuoden aikana noin 30 prosenttia.

Riskihenkivakuutuksista tuotiin verkkopalveluun vuoden 2020 alussa Vakavan sairauden vakuutus ja samalla kuolemanvaraturvan digitaalinen ostoprosessi uudistui digitaalisen vastuuvallinnan toteuttamisen myötä. Älyhenkivakuutuksen palvelut konseptoititiin HyvinvointiHelpiksi ja tuotiin osaksi TerveysHelpi-palvelua.

Vakuutussäästäminen on asiakkaidemme keskuudessa edennyt suotuisasti. Lokakuussa 2019 asiakkaille tarjottiin uutena säästämisen vaihtoehtona Elämänturvasovelluksessa ”Korkoetu”, joka on uusi ja helppo tapa aloittaa säästäminen ja taloudellisen puskurin kerryttäminen. Asiakkaat ovat vastaanottaneet vuonna 2017 lanseeratun sijoituspalvelu-uudistuksen hyvin ja asiakaslukumäärä on jatkanut kasvuaan vuonna 2019.

Ryhmäeläkevakuutuksessa LähiTapiola Henkivakuutusyhtiön maksutulo on kasvanut kolmessa vuodessa 50 prosenttia. Viime syksynä tehdyn uudistuksen ansiosta myös ryhmäeläkeasiakkaamme voivat hyödyntää sijoituspalvelu-uudistuksen mukaista LähiTapiolan sijoitusosaamista ja suuren sijoittajan etuja.

LähiTapiola Henkiyhtiön omaan pääomaan sisältyy käyttörahasto, johon hallitus voi ehdottaa siirrettäväksi osan tilikauden tuloksesta. Käyttörahastosta tehdään lahjoituksia yleishyödyllisiin lahjoituksiin ja siten on tuettu muun muassa taloustaitojen parantamista ja terveyden edistämistä Suomessa. Lisäksi LähiTapiola-ryhmä tukee paikallisesti ja valtakunnallisesti kestävään kehitykseen, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseen, ympäristön

monimuotoisuuteen, kulttuuriin ja lasten ja nuorten liikkumiseen sekä huippu-urheiluun liittyviä hankkeita ja monivuotisia yhteistyökumppaneita. Kohteista ja yhteistyökumppaneista kerrotaan tarkemmin kohdassa "Vastuullisuus" ja erillisessä selvityksessä muista kuin taloudellisista tiedoista.

Maksutulo	2019	2018	Muutos, %
Säästöhenkivakuutus ja kapitalisaatiosopimukset, milj. eur.	412,3	251,3	64,1
Riskihenkivakuutus, milj. eur.	96,9	94,1	2,9
Ryhmäeläkevakuutus, milj. eur.	54,3	50,2	8,1
Yksilöllinen eläkevakuutus, milj. eur.	40,7	42,6	-4,6
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus, milj. eur.	12,2	11,6	4,9
Yhteensä	616,3	449,8	37,0

LähiTapiola Henkiyhtiön **maksutulo** on vertailukelpoisesti kasvanut kaikilla painopistealueilla. Kokonaismaksutuloa ja korvauksia kasvattivat osaltaan vuoden 2020 alun veromuutoksiin liittyneet säästönsiirrot vanhoista sopimuksista uusiin sopimuksiin. Kokonaismaksutulo kasvoi 37,0 prosenttia 616,3 miljoonaan euroon (449,8 milj. €). Vertailukelpoisesti maksutulon kasvu oli 16,1 prosenttia. Säästämisessä vertailukelpoinen maksutulon kasvu oli 27 prosenttia. Myös ryhmäeläkevakuutuksessa ja riskihenkivakuutuksessa maksutulo jatkoi kasvuaan.

LähiTapiola Henkiyhtiö maksoi **korvauksia** asiakkailleen 521,2 miljoonaa euroa (353,4 milj. €). Eläkeitä maksettiin 118,0 miljoonaa euroa (117,5 milj. €), sairauskulu- ja työkyvyttömyyskorvauksia 21,6 miljoonaa euroa (20,6 milj. €) ja kuolintapauskorvauksia 27,7 miljoonaa euroa (26,1 milj. €). Vertailukelpoisesti korvauksia maksettiin 427,2 milj. €.

LähiTapiola Henkiyhtiön **liikevoitto** oli 32,3 miljoonaa euroa (63,3 milj. €) ja kokonaistulos oli 96,6 miljoonaa euroa (33,0 milj. €). Käyvän arvon sijoitustuotot olivat 6,3 prosenttia eli 189,5 miljoonaa euroa (62,0 milj. €). Korkotason alentumisen vuoksi tehtiin 139,4 miljoonan euron korkotäydennys (37,7 milj. €). Kuorimitustulon ja palkkionpalautusten kuuden prosentin kasvu oli vahva ja myös riskiliikkeen tulos oli hyvällä tasolla. Kuorimitustuloon suhteutettu liikekustannussuhde oli 125 prosenttia (117 %).

LähiTapiola Henkiyhtiön **sijoitustoiminnan** tarkoituksena on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaille.

Sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen, kilpailukykyisten tuottojen maksaminen perustekorkoisille vakuutusäästöille sekä palveluiden tuottaminen asiakkaillemme.

Sijoitustoiminta	2019	2018
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvo in, %	6,3	2,1
Korkosijoitukset	3,7	-0,4
Osakesijoitukset	15,1	7,4
Kiinteistösijoitukset	4,1	5,0
Muut sijoitukset	11,8	-5,4
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	57,9	57,7
Osakesijoitukset	24,7	23,4
Kiinteistösijoitukset	17,2	18,2
Muut sijoitukset	0,1	0,8
Sijoitusomaisuus käyvin arvo in, milj. eur.	3 223,0	3 055,9

Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvo in olivat 6,3 prosenttia (2,1 %) eli 189,5 miljoonaa euroa (62,2 milj. €). LähiTapiola Henkiyhtiön sijoitustoiminnan viiden vuoden keskimääräinen vuotuinen tuotto oli 4,4 prosenttia (4,3 %).

Hyviin sijoitustuottoihin vaikuttanut korkotason lasku kasvatti vakavaraisuuslaskennan vastuuvelkaa ja pienensi näin osaltaan vakavaraisuuspääomaa. Vakavaraisuuskehitystä on kuvattu tarkemmin omassa kohdassaan.

LähiTapiola Henkiyhtiö on merkittävä osaomistaja sekä Pihlajalinna Oyj:ssä että Mehiläisessä. Mehiläinen teki ostotarjouksen Pihlajalinna Oyj:n osakkeista marraskuussa 2019, mistä johtuen Pihlajalinnan osakkeen markkina-arvo nousi merkittävästi. Sen vaikutus näkyy kokonaistuloksessa ja sijoitustoiminnan nettotuotossa käyvin arvo in. Ostotarjouksen toteutus vaatii vielä kilpailuviranomaisen hyväksynnän.

Riskillisten sijoitusluokkien painoja kevennettiin hieman viimeisen vuosineljänneksen aikana heikentyneen markkinanäkemyksen sekä hinnoittelun kallistumisen seurauksena. Sijoitusallokaatiossa tämä näkyy osakesijoitusten painon laskuna ja korkosijoitusten painon kasvamisena.

Asiakkaat ja asiakasedut

LähiTapiola Henkiyhtiön toiminnan ylijäämää käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi maksun

alennuksina, asiakashyvytyksinä ja palvelujen kehittämisenä. Osa tuloksesta käytetään kartuttamaan yhtiön vakavaraisuutta, jolloin varmistetaan asiakkaiden edut tulevaisuudessakin.

Säästämisessä tarjoamme suuren sijoittajan välineet ja edut kaikkien asiakkaidemme saataville. Sijoitamme asiakkaidemme varat samoihin kohteisiin, joihin LähiTapiola Henkiyhtiö sijoittaa. Lisäksi kannamme osan sijoituksen riskistä vahvistamalla osalle asiakkaan säästöjä kiinteään koron vuodeksi eteenpäin. Vuodelle 2020 korko on 1,5 prosenttia.

Älyhenkivakuutuksessa yhdistämme asiakkaillemme henkivakuutuksen tuoman taloudellisen turvan ja hyvinvointipalvelut kuten itsevalmennusohjelmat, hyvinvointivinkit ja hyvinvoinnin seurannan.

Tarjoamme asiakkaillemme TerveysHelpin myötä nopeasti ja helposti vastauksia terveyshuoliin. Sairauskuluvarakuutusasiakkaille ovat Terveys-Helppi-applikaation kautta myös etälääkäripalvelut aina saatavilla.

Tilinpäätöksen liitetiedossa on selvitys Henkivakuutusyhtiön kohtuusperiaatteen soveltamisesta ja lisätujen jakamista koskevista tavoitteista sekä kohtuusperiaatteen toteutumisesta vuosina 2010–2019.

Vastuullisuus

LähiTapiola turvaa omistaja-asiakkaidensa elämää ja toimintaa ennakoiden. Vastuullisuus perustuu keskinäisyyteen, ja työ konkretisoituu sekä valtakunnallisina että paikallisina tekoina. Tavoitteenamme on asiakkaidemme ja yhteiskunnan turvallisuuden sekä hyvinvoinnin lisääminen.

Vuonna 2019 LähiTapiola-ryhmä kokosi yhteen keskeiset liiketoimintaperiaatteet (Code of Conduct), jotka ohjaavat henkilöstön päivittäistä työtä. Valmistelimme myös vastuullisuuden tiekartan, joka määrittelee vastuullisuuden teemat, painopisteet ja tavoitteet tuleville vuosille. Sijoitustoiminnassa huomioimme vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Omistuskiinteistöissä käytämme vastuullisia ja ympäristöystävällisiä toimintamalleja kiinteistöjen koko elinkaaren ajan.

Uudistimme LähiTapiola-ryhmän henkilöstöstrategian, henkilöstötutkimusten kokonaisuuden, onnistumiskeskustelut sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Uusi henkilöstökokemusta mittaava ROIHU-henkilöstötutkimus on räätälöity LähiTapiolalle elämänturvastrategian, arvojen ja Eezy Spiritin People Power -konseptin pohjalta. Vuoden

2019 hyvä tulos oikeutti paikkaan Suomen innostavimmat työpaikat -listalla.

Pitkäaikainen yhteistyö Suomen Punaisen Ristin kanssa keskittyy yksinäisyyden vähentämiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn. Ensiapu- ja elvytystaitojen koulutusyhteistyö jatkui Punainen Risti Ensiapu Oy:n kanssa. Syöpäsäätiön kumppanina tuemme suomalaista syöpätutkimusta ja terveyden eteen tehtävää ennaltaehkäisevää työtä. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö on LähiTapiolan kumppani paloturvallisuuden ja Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto vesiturvallisuuden parantamisessa. Lisäksi tuemme valtakunnallisten urheiluliittojen liikuntatapahtumia ja koulukiertueita.

LähiTapiola Henkiyhtiön hallitus lahjoitti käyttörahastostaan varoja yleishyödyllisiin tarkoituksiin, kuten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, taloudellisissa vaikeuksissa olevien ihmisten auttamiseen sekä perheiden tukemiseen.

LähiTapiola-ryhmän yhteiskuntavastuusta ja vuoden 2019 toiminnasta kerrotaan tarkemmin erillisessä selvityksessä. Selvitys muista kuin taloudellisista tiedoista julkaistaan samaan aikaan toimintakertomuksen kanssa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's suoritti luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä ensimmäistä kertaa vuonna 2019. Standard & Poor's on yksi johtavista ja arvostetuimmista luottoluokittajista maailmassa.

Standard & Poor'sin 24.9.2019 antaman lehdistötiedotteen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiön saamaan A-luokitukseen vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tuloskehitys. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa myös jatkossa.

LähiTapiola Henkiyhtiön osalta huomioitiin positiivisesti yhtiön pitkäjänteinen ennalta varautuminen historiassa myönnettyjen perustekorkoisten vakuutusten synnyttämän tulevan sijoitustuottovaatimuksen osalta. Toisena erittäin positiivisena asiaa nähtiin vahva markkina-asema riskivakuutusten osalta.

Luokitusarvosanaa tarvitaan liiketoiminnassa asiakkaan tai yhteistyökumppanin sellaista edellyttäessä. Yrityskuvan ja maineen kannalta hyvä luokitusarvosana lisää luotettavuutta ja arvostusta.

Toimintaympäristö

Henkivakuutustoiminta

Henkivakuutusyhtiöiden maksutulo on säilynyt viime vuosien aikana melko tasaisena. Säästövakuumusten ja kapitalisaatiosopimusten maksutulo on tasaantunut huippuvuosien 2013-2015 jälkeen. Säästönsiirrot vanhoista sopimuksista uusiin kasvoivat vuoden 2020 alun veromuutosten myötä, mikä kasvatti yhtiöiden säästöhenkivakuutusten ja kapitalisaatiosopimusten maksutuloa ja takaisinos-toja vuonna 2019.

Laki osakesäästötilistä on tullut voimaan 1.1.2020 alkaen. Kokonaisuutena sijoittamisen verokohteluun liittyvät hallituksen linjaukset ovat olleet positiivisia ja eri sijoitusmuodot mukaan lukien säästöhenkivakuutukset ovat sen myötä verotuksellisesti aiempaa yhdenmukaisempia.

Sijoitustuotto-odotusten pienentyminen ja syn-tyvyyden alentuminen ovat kasvattaneet painetta eläkejärjestelmää kohtaan ja nostaneet keskusteluun yksityisen varautumisen tarpeen. Tämä voi avata mahdollisuuksia lakisääteistä eläketurvaa täydentäville henkivakuutusratkaisuille.

Kansainvälisessä vertailussa riskihenkivakuutus-ten määrä on Suomessa alhainen. Finanssialan mu-kaan vain reilu kolmannes on ottanut vakuutuksen kuoleman varalta. Henkivakuuttamisen tarve on Suomessa suuri, mutta riskihenkivakuutusten mak-sutulo ei ole viime vuosina oleellisesti kasvanut.

Sijoitustoiminta

Suomen bruttokansantuotteen kasvun ennako-i-daan olevan noin prosentin tuntumassa vuonna 2019. Kasvua on ylläpitänyt etenkin yksityinen ku-lutus ja vienti. Työllisyyden kehitys oli aiempaa vai-meampaa.

Keskuspankit siirtyivät alkuvuonna 2019 koron-nostoista koronlaskujen tielle, mikä heijastui mark-kinaodotuksiin ja näkyi korkojen laskuna. Tuotto-käyrät loivenivat ja muuttuivat osin laskeviksi. Li-säksi pitkät korot painuivat yhä laajemmin negatii-viseksi. Pitkien korkojen laskun taustalta löytyy ra-hapolitiikan lisäksi myös rakenteellisia tekijöitä, ku-ten väestön ikääntyminen, velkaantuminen ja glo-balisaatio.

Euroopan keskuspankki (EKP) käynnisti syksyllä 2019 uudelleen joukkovelkakirjalainojen osto-oh-jelmansa ja laski talletuskoron -0,5 prosenttiin. EKP pyrkii negatiivisilla koroilla alentamaan rahoitus-

kustannuksia, vauhdittamaan luotonantoa, kiihdyt-tämään inflaatio-odotuksia ja heikentämään euroa. Valuuttakurssitavoitetta EKP:lla ei ole, mutta valuu-tan heikkeneminen kiihdyttää euroalueen inflaa-tiota tuontihintojen nousun kautta. Suhdanteiden jäähtyminen ja Saksan teollisuuden taantuma sekä rakenteelliset tekijät puoltavat edelleen euroalu-teen matalia korkoja ja EKP:n elvyttävää politiikkaa.

Yhdysvaltain keskuspankki Fed teki myös täys-käännöksen alkuvuonna 2019. Osaltaan taustalla lienee ollut vuoden 2018 viimeinen neljännes, jol-loin osakemarkkinat sukelsivat. Rahoitusmarkkinoi-den häiriöt voivat horjuttaa rahoitusmarkkinoiden vakautta ja luottamusta. Ohjauskorkoa laskettiin ja lisää kevennyksiä on tulossa tarvittaessa. Koron-nostosyklin huippu jäi jälleen edellisen huipun ala-puolelle, mikä kertoo siitä, että myös Yhdysvaltain talous kohtaa kansainvälisen talouden haasteet.

Yrityslainamarkkinoilla riskilisät laskivat vuonna 2019 ja yrityslainojen toteutuneet tuotot ylittivät odotukset.

Kiinteistömarkkinoilla vahva kysyntä jatkui, mutta nettotuottovaatimukset laskivat. Toimitila-markkinoiden markkina pysyi positiivisina. Poik-keuksellisen matala korkotaso tuki kiinteistöjen houkuttelevuutta sijoitusmarkkinoilla.

Vakavaraisuus ja riskienhallinta

Vakavaraisuuden hallinta

LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden valvonta perustuu EU-tason Sol-venssi II-säännöstyöhön. LähiTapiola-ryhmä ja sen va-kuutusyhtiöt laskevat vakavaraisuuden käyttämällä lainsäädännön mukaista standardikaavaa. LähiTa-piola-ryhmä muodostaa myös rahoitus- ja vakuu-tusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukai-sen vakuutus- ja rahoitusryhmän. LähiTapiola Va-hinkoyhtiö toimii ryhmän ylimpänä emoyrityksenä, jonka tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liit-tyvät vaatimukset.

LähiTapiola Henkiyhtiön vakavaraisuus on hy-vällä tasolla ja LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuu-tusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yh-tiöihin Suomessa. Täten ryhmän vakavaraisuus on lujalla pohjalla toimintaympäristön taloudellisesta epävarmuudesta huolimatta. Keskinäisen yhtiö-muodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa koros-tetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hy-vällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola Henkiyhtiön ja LähiTapiola-ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin ryhmän vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi. Vuotta 2019 koskeva kertomus julkaistaan 7.4.2020 mennessä.

Vakavaraisuusasema

LähiTapiola Henkiyhtiön vakavaraisuussuhde eli hyväksyttävän oman varallisuuden ja vakavaraisuuspääomavaatimuksen suhde oli hyvä 190 prosenttia (215 %). Suhde heikkeni vuodesta 2018 lähtien pääomavaatimuksen kasvun myötä.

Hyväksyttävä oma varallisuus oli 1 089 miljoonaa euroa (1 099 milj. €). Korkotason lasku kasvatti vakavaraisuuslaskennan vastuuvulkaa pienentäen osaltaan omaa varallisuutta. Hyvät sijoitustuotot kompensoivat suurelta osin tämän vaikutuksen.

Yhtiön vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR) vuoden 2019 lopussa oli 573 miljoonaa euroa (510 milj. €). Pääomavaatimuksen kasvu aiheutui suurelta osin markkinariskin pääomavaatimuksen kasvusta.

Yhtiön vakavaraisuussuhde ilman vastuuvulan siirtymäsäännöserää oli 154 prosenttia (169 prosenttia). Vastuuvulan siirtymäsäännöserän vaikutus yhtiön vakavaraisuuteen vähenee asteittain ja päättyy viimeistään vuonna 2032.

Riskiasema

Toiminnan merkittävimmät riskit ovat sijoitustoimintaan, henkivakuuttamiseen, operatiivisiin päätöksiin, toimintaympäristön muutoksiin sekä strategisista valintoihin liittyvät riskit.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun. Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit ovat asiakaskäyttämiseen liittyvät sopimusten ja vakuutusmaksujen maksamisen keskeytymisen riskit sekä demografiset riskit. Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttämisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit.

Toimintaympäristön riskejä ja strategisia riskejä korostavat vakuutuslainsäädännön samanaikainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialaliikumat, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, muuttoliike, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastomuutos.

LähiTapiola Henkiyhtiön riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa ja vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

Hallinto, henkilöstö, palkitseminen

LähiTapiola-ryhmän hallinto ja johtamisjärjestelmä

LähiTapiola-ryhmän ja sen yhtiöiden hallinnossa noudatetaan hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoituslainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin listayhtiöiden hallinnointikoodiin.

LähiTapiola-ryhmän hallintomalliin vaikuttaa keskeisesti sen vakuutusyhtiöiden keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutuksenottajat ovat vakuutusyhtiöiden osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

LähiTapiola-ryhmä muodostaa vakuutusyhtiölain tarkoittaman vakuutusyhtyröyhmän, jonka lain tarkoittama ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö. Sillä on tässä roolissaan koko LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä.

LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisin sopimuksin. LähiTapiola-ryhmässä toimii LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen nimittämä yhtiöryhmän johtoryhmä, jossa ovat laajasti edustettuina LähiTapiola-ryhmän eri yhtiöt ja keskeisten yhteisten toimintojen vastuulliset johtajat.

Yhtiökokous

LähiTapiola Henkiyhtiön yhtiökokous pidettiin 21.5.2019. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös

vuodelta 2018, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

Hallintoneuvosto

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Henkiyhtiön hallintoneuvoston erovuorossa olleista jäsenistä uudeen **Jari Annala** (johtaja, Kauniainen, S-Ryhmä), **Juha Kivelä** (toimitusjohtaja, Joensuu, Pohjois-Karjalan Osuuskauppa), **Kati Käsmä** (liiketoimintajohtaja, Taivalkoski, Komake Oy), **Arttu Laine** (kenttäjohtaja, Espoo, S-Ryhmä) ja **Jarmo Rosendahl** (henkilöstöriskipäällikkö, Kotka, LähiTapiola Henkiyhtiö, henkilöstön edustaja), kaikki kolmivuotiskaudeksi vuoden 2022 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Uusiksi jäseniksi hallintoneuvostoon valittiin **Juha Aitamurto** (toimitusjohtaja, Oulu, Pohjois-Suomen opiskelija-asuntosäätiö sr, **Jukka Joensuu** (tuotepäällikkö, Alajärvi, Ruukki Construction Oy), **Ari Monni** (kehitysjohtaja, Vaasa, Ilkka-Yhtymä Oyj), **Ritva Pihlaja** (freelance-tutkija, Sipoo, Tietopalvelu Group Oy) ja **Tarja Virtanen** hallintojohtaja, Lohja, Lohjan seurakunta) kaikki kolmivuotiskaudeksi vuoden 2022 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka. Minna Metsälän tilalle hänen jäljellä olevaksi toimikaudekseen vuoden 2021 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka valittiin **Ville Raunio** (toimitusjohtaja, Tampere, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva).

LähiTapiola Henkiyhtiön hallintoneuvosto piti järjestäytymiskokouksensa 28.5.2019. Kokouksessa valittiin hallintoneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Hallintoneuvoston puheenjohtajaksi valittiin **Totti Salko**, 1. varapuheenjohtajaksi **Päivi Uusitalo** ja 2. varapuheenjohtajaksi **Jukka Hertti**.

Hallintoneuvosto kokoontui 3 kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 87,4 prosenttia jäsenistä. Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

Hallintoneuvoston valiokunnat

Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen.

Nimitystoimikunnan muodostavat hallintoneuvoston puheenjohtaja ja hallintoneuvoston keskuudestaan valitsemat kolme puheenjohtajiston ulkopuolista jäsentä. Toimikunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja. Jäsenten toimikausi on vuoden mittainen ja kestää kunkin vuoden yhtiökokouksen jälkeisestä hallintoneuvoston järjestäytymiskokouksesta seuraavan vuoden järjestäytymiskokoukseen saakka edellyttäen, että jäsen on edelleen myös hallintoneuvoston jäsen.

Nimitystoimikunnan puheenjohtajana vuonna 2019 toimi hallintoneuvoston puheenjohtaja **Totti Salko** sekä jäseninä hallintoneuvoston jäsenet **Tiina Brandt**, **Vesa Ekroos** ja **Marjut Nordström**.

Nimitystoimikunta kokoontui 2 kertaa ja kokouksiin osallistui 100 prosenttia jäsenistä.

Yhteistyövaliokunta

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallintoneuvostojen puheenjohtajista ja varapuheenjohtajista muodostuvan yhteistyövaliokunnan järjestäytymiskokous pidettiin 28.5.2019.

Yhteistyövaliokunta valmistelee päätösesitykset hallintoneuvostolle ja muut hallintoneuvoston kokouksessa käsiteltävät asiat. Yhteistyövaliokunta valvoo hallituksen, pääjohtajan ja toimitusjohtajien sekä koko yhtiöryhmän toimintaa ja raportoi siitä hallintoneuvostolle.

Yhteistyövaliokunnan puheenjohtajana vuonna 2019 toimi **Timo U. Korhonen** ja varapuheenjohtajana **Totti Salko**. Muina jäseninä vuonna 2019 toimivat **Juha Marttila**, **Päivi Uusitalo** ja **Jukka Hertti** sekä 28.5.2019 saakka **Anneli Karhula** ja siitä alkaen **Jussi Huttunen**.

Yhteistyövaliokunta kokoontui 9 kertaa, minkä lisäksi se piti 3 sähköpostikokousta. Kokouksiin osallistui keskimäärin 100 prosenttia jäsenistä.

Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Toimikaudella 1.1. - 31.12.2019 hallituksen puheenjohtajana toimi **Erkki Moisander** (pääjohtaja), varapuheenjohtajana **Jari Eklund** (yhtiöryhmän johtaja) ja jäseninä **Janne Kaippio**, **Olli Latola**, **Lauri Riekkola**, **Kati Sulin** ja **Mirel Leino**.

Hallitus kokoontui 11 kertaa, minkä lisäksi se piti 3 sähköpostikokousta. Varsinaisiin kokouksiin osallistui keskimäärin 93 prosenttia jäsenistä. Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä ”Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset”.

Hallintoneuvosto valitsi 24.4.2019 pidetyssä kokouksessaan 1.1.2020 alkavalle toimikaudelle hallituksen puheenjohtajaksi **Juha Kopsen** ja kokouksessaan 12.11.2019 varapuheenjohtajaksi **Jari Eklundin**.

[LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta](#)

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten apuna toimii tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta.

Valiokunta avustaa hallituksia niiden lakisääteisissä ja työjärjestyksen mukaisissa asioissa liittyen yhtiöiden ja LähiTapiola-ryhmän talouteen, kirjanpitoon, vakavaraisuuteen, riskienhallintaan, tilintarkastukseen, sisäiseen valvontaan ja sisäiseen tarkastukseen.

Ottaen huomioon LähiTapiola Vahinkoyhtiön rooli LähiTapiola-ryhmän ylimpänä emoyrityksenä (VYL 26 luvun 3 § mukaisesti) valiokunnan toiminta käsittää myös LähiTapiolan alueyhtiöiden sekä muiden ryhmään kuuluvien yhtiöiden asioita siltä osin kuin ne ryhmätason asioina kuuluvat yhtiön vastuulle.

Valiokunnan muodostavat sen työjärjestyksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksen keskuudestaan valitsemat valiokunnan puheenjohtaja ja yksi valiokunnan jäsen sekä vähintään yksi ja enintään kaksi LähiTapiola Henkiyhtiön hallituksen keskuudestaan valitsemaa jäsentä. Puheenjohtajan ja jäsenten on oltava LähiTapiola-ryhmästä riippumattomia hallituksen jäseniä.

Valiokunnan puheenjohtajana toimi vuonna 2019 **Hannu Niilekselä** (LähiTapiola Vahinkoyhtiö) ja jäseninä **Ulla-Maija Moisio** (LähiTapiola Vahinkoyhtiö), **Olli Latola** ja **Mirel Leino** (LähiTapiola Henkiyhtiö).

Valiokunta kokoontui 5 kertaa. Kokouksiin osallistui 100 prosenttia valiokunnan jäsenistä.

[LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta](#)

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten apuna toimii henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta.

Valiokunta avustaa LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallituksia henkilöstöön ja palkitsemiseen liittyvien asioiden käsittelyssä sekä linjata LähiTapiola-ryhmän johdon ja henkilöstön kehittämiseen liittyviä asioita. Valiokunta käsittelee ja valmistelee hallitusten päätettäväksi LähiTapiola-ryhmän yhteisiä linjauksia ja suosituksia varren johdon ja henkilöstön palkitsemiseen ja kehittämiseen liittyviä asioita.

Valiokunnan muodostavat valiokunnan puheenjohtajana toimiva LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön hallituksen puheenjohtaja sekä kahdesta neljään muuta LähiTapiola-ryhmästä riippumatonta hallituksen jäsentä, joista osa valitaan LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja osa LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten jäsenten keskuudesta.

Valiokunnan puheenjohtajana vuonna 2019 toimi **Erkki Moisander** ja jäseninä **Merja Fischer** 22.2.2019 - 12.10.2019, **Anu Kallio** 21.10.2019 alkaen, **Sami Kulla** 22.2.2019 alkaen, **Olli Latola**, ja **Kati Sulin**.

Valiokunta kokoontui 7 kertaa. Kokouksiin osallistui 97,0 prosenttia valiokunnan jäsenistä.

[Yhtiöryhmän johtoryhmä](#)

Yhtiöryhmän johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien sekä LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden välillä solmitun ryhmäsopimuksen mukaisten valtuuksien puitteissa LähiTapiola-ryhmän strategisten ja muiden ryhmätason yhteisten asioiden valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta sekä yhtiöryhmän ohjaamisen ja kehittämisen kokonaisuudesta.

Johtoryhmän puheenjohtajana toimi **Erkki Moisander** (pääjohtaja) ja jäseninä **Jari Sundström** (toimitusjohtaja, LähiTapiola Vahinkoyhtiö), **Minna Kohmo** (toimitusjohtaja, LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö), **Pekka Antikainen** (toimitusjohtaja LähiTapiola Palvelut Oy), **Tom Liljeström** (toimitusjohtaja, LähiTapiola Varainhoito), **Pasi Haarala** (toimitusjohtaja, LähiTapiola Pohjanmaa), **Ari Lagerström** (toimitusjohtaja, LähiTapiola Etelä),

Jukka Kinnunen (toimitusjohtaja, LähiTapiola Pääkaupunkiseutu), **Jussi Seppälä** (toimitusjohtaja, LähiTapiola Lännen), **Veli Rajakangas** (toimitusjohtaja, LähiTapiola Pohjoinen), **Jari Eklund** (ryhmän hallinnon ohjauksesta vastaava johtaja), **Timo Laakso** (talousjohtaja), **Mikko Vastela** (tietohallintojohtaja), **Olli-Pekka Pohjanmäki** (markkinointijohtaja), **Harri Aho** (kehitysjohtaja) ja **Toni Sinisaari** (henkilöstöjohtaja).

Yhtiöryhmän johtoryhmä kokoontui pääsääntöisesti joka toinen viikko.

Toimitusjohtaja

LähiTapiola Henkiyhtiön toimitusjohtajana toimii kauppatieteiden maisteri Minna Kohmo ja varatoimitusjohtajana filosofian maisteri, EMBA, SHV Samu Anttila.

Toimitusjohtajalle maksetut palkat ja luontoisedut olivat yhteensä 343 686 euroa, johon sisältyy tulospalkkio 59 442 euroa. Tulospalkkiosta on ansaittu 8 942 euroa vuonna 2015, 10 639 euroa vuonna 2016, 25 782 euroa vuonna 2017 ja 14 079 euroa vuonna 2018.

Tulospalkkiosta on viivästetty myöhemmin maksettavaksi 59 865 euroa, josta 9 850 euroa on ansaittu vuonna 2016 ja 50 015 euroa on ansaittu vuonna 2017. Johdon tulospalkkio perustuu vuositavoitteiden toteutumiseen.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Toimisuhteen ennenaikaisesta päättymisestä on sovittu maksettavaksi erokorvaus, joka vastaa 12 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Lähipiiri

LähiTapiola Henkiyhtiön lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Henkiyhtiön tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka viimeäänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Mikko Haavisto, KHT.

Valvova viranomainen

LähiTapiola Henkiyhtiö on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa

taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

Henkilöstö

Henkilöstön lukumäärä tilikaudella oli keskimääräinen:

LähiTapiola Henkiyhtiö 146 (140)

LähiTapiola Henkiyhtiö -konserni yhteensä 146 (140)

Palkitseminen

Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on kannustaa hyvään suoritukseen sekä motivoida ja sitouttaa henkilöitä. LähiTapiola Henkiyhtiön palkitseminen perustuu yhtiöryhmän ja sen yhtiöiden strategiaan ja sen pohjalta asetettuihin tavoitteisiin. Palkitsemisen perusteena on henkilön hyvä työsuoritus suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Palkkiojärjestelmä on osa kokonaispalkkausta ja se perustuu vuosipalkkioihin, vaikka jotkin palkkiotavoitteista voivat olla vuotta pidempää aikajaksoa mittaavia. Palkitsemisjärjestelmä koskee johtoa ja koko henkilöstöä.

Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistumaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

LähiTapiola Henkiyhtiön palkka- ja palkitsemisjärjestelmät suunnitellaan ja valmistellaan henkilöstö-, talous-, compliance- ja riskienhallintapalveluiden sekä yhtiöiden hallinnon ja johdon yhteistyönä. Vahinko- ja Henkiyhtiön hallintoneuvostojen yhteistyövaliokunta tekee päätökset pääjohtajan sekä hallituksen päätoimisten jäsenten palkitsemisen osalta. Muiden kuin päätoimisten hallitusten jäsenten palkkioista päättää yhtiön hallintoneuvosto. Muun johdon osalta päätökset tehdään yhtiöiden hallituksissa.

Yhteistyövaliokunta kehittää palkitsemisjärjestelmää hallituksen jäsenten osalta. Vahinko- ja Henkiyhtiön hallitusten henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta seuraa koko LähiTapiola-ryhmän johdon ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmän kehittämistä.

Yhtiökokous päättää hallintoneuvoston jäsenten palkkioista.

LähiTapiola Henkiyhtiön johdon palkitseminen muodostuu seuraavasti:

- palkka
- luontoisedut (auto, lounas ja puhelin)
- vuositulospalkkiot
- mahdollinen lisäeläkejärjestely

Johdon palkat perustuvat finanssitoimialan vertailutietoa hyödyntäen tehtyyn Korn Ferry -vaativuusluokitukseen ja pisteytykseen.

Johdon vuositulospalkkiointi perustuu yhtiöryhmän ja yhtiöiden tuloksiin vaikuttaviin elementteihin, henkilöstö- ja asiakaskokemukseen sekä kunkin palkkionsaajan oman liiketoimintayksikön ja tehtävän mukaisiin tavoitteisiin. Mittarit ovat pääosin virallisiin tunnuslukuihin perustuvia. Palkkio määräytyy edellä mainittujen elementtien toteuma-asteen, asemasoon perustuvan maksimipalkkioprosentin ja vuositulospalkan tulona. Yhtiöryhmän johdon tulospalkkioiden maksimitasot vaihtelevat 30 – 100 prosentin välillä vuositulospalkasta. Alueyhtiöissä voi olla eri maksimitasoja.

Konttoritoimihenkilöiden tulospalkkion määrä on enintään 7 prosenttia vuositulospalkasta lukuun ottamatta joitakin asiantuntijoita, joiden maksimipalkkio voi olla enintään 30 prosenttia vuositulospalkasta. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta, ja ne voivat olla joko tiimi- tai yksilökohtaisia. Tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan tulospalkkustelussa. Alueyhtiöissä työskentelevillä henkilöillä voi olla erilaisia maksimipalkkiotasoja.

Sijoitusorganisaatioihin kuuluvilla henkilöillä on oma tulospalkkiomalli, jossa palkkio määräytyy asemasoosta riippuen eri tasoilta laskettavien sijoitustuottojen perusteella. Palkkiotasojen vaihteluväli on vuositulospalkalla 10 - 83 prosenttia vuositulospalkasta.

Tulospalkkioiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja niiden maksamisesta päättävät yhteistyövaliokunta ja hallitus vuosittain tulospalkkiokausien päätyttyä. Hallitus voi yhtiön merkittävästi heikentyneen taloudellisen tilanteen johdosta päättää tulospalkkion maksamatta jättämisestä. Vastavasti tulospalkkioperusteiden mukaisten tulospalkkioiden maksamisesta voidaan pidättäytyä, jos osoittautuu, että tavoitteet on saavutettu ottamalla sellaista riskiä, joka realisoituu ennen palkkion maksamista. Tulospalkkio voidaan periä takaisin, jos palkkion maksamisen jälkeen selviää, että palkkionsaaja on menetellyt yhtiötä velvoittavien säännösten, viranomaismääräysten tai ohjeiden tai yhtiön toimintaperiaatteiden vastaisesti tai palkkio on maksettu aiheettomasti.

Niillä LähiTapiola Henkiyhtiön johtoon ja sijoitusorganisaatioon kuuluvilla henkilöillä, joiden ammatillisella toiminnalla on olennainen vaikutus yrityksen riskiprofiiliin ja joiden tulospalkkio ansaintavuodelta ylittää 50 000 euron rajan, tulospalkkioiden maksua viivästetään siten, että palkkioista ensimmäinen erä eli 40 prosenttia maksetaan henkilöille viimeistään ansaintajakson päättymistä seuraavan kesäkuun palkanmaksupäivänä. Loput 60 prosenttia maksetaan tästä ajankohdasta yhtä, kahta ja kolmea vuotta myöhemmin kolmessa yhtä suuressa erässä. Lykätyn palkkion arvo muuttuu palkitsemista koskeissa säännöksissä tarkoitettuna rahoitusinstrumenttina käytetyn LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön ja LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön taseisiin suhteutetun kokonaistuloksen (Kokonaistulos / Tase käyvin arvoin (pl. sijoitussidonnaiset henkivakuutukset), painotettuna edellä mainittujen yhtiöiden taseiden suhteessa) mukaan ansaintajakson lopusta palkkion maksuhetkeä edeltävän vuoden loppuun.

Lisäksi LähiTapiola-ryhmän henkilöstörahoistukseen siirretään vuosittain toteutuneiden tavoitteiden mukainen voittopalkkioerä, joka määräytyy strategiasta johdettujen tavoitteiden perusteella. Kaikkien yhtiöiden henkilöstöt eivät kuulu henkilöstörahoistuksen piiriin. Voittopalkkion määräytymiskriteerit vahvistetaan vuosittain. Voittopalkkiosirrot on vähennetty ennakoarvioiden mukaisina tilikausien tuloksista.

LähiTapiola Henkiyhtiön ylimmän johdon eläkeikä on 63 vuotta, toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä määräytyy työeläkelainsäädännön mukaan. LähiTapiola Henkiyhtiö on ottanut henkilöstölleen lisäeläkevakuutuksen, jolla parannetaan eläketurvaa siten, että lisäeläke kartuttaa työeläkettä tietyn edellytyksin vähintään 0,2 prosenttia vuosittain. Etuuden piiriin kuuluvat kaikki ne, joiden työsuhte yhtiöryhmässä on alkanut ennen 1.1.2013. Tämän jälkeen alkaneissa työsuhteissa lisäeläke-etuutta ei ole.

Hallintokoodin mukainen raportointi

LähiTapiola Henkiyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallintokoodin suosituksen mukaisella tavalla (10/2015). Selvitys LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta www.lahitapiola.fi / Tietoa LähiTapiolasta / Talous.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

Juha Koponen aloitti 1.1.2020 LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallitusten puheenjohtajana.

LähiTapiola-ryhmän alueyhtiöiden, LähiTapiola Lännen ja LähiTapiola Satakunnan hallitukset allekirjoittivat yhdistymissuunnitelman 28.1.2020. Suunnitelman mukaan yhdistyminen toteutuu 31.12.2020, jolloin yhdistymisessä muodostuva uusi LähiTapiola Länsi-Suomi aloittaa toimintansa vuoden 2021 alusta lukien.

Tulevaisuuden näkymät

Henkivakuutustoiminta

LähiTapiola Henkivakuutusyhtiö tarjoaa henkivakuuttamisen, säästämisen ja sijoittamisen sekä eläkevakuuttamisen palveluita yhdistettynä asiakaskokemusta parantaviin, ennakoiviin palveluihin kaikille asiakasryhmille henkilöasiakkaista suuryrityksiin. Tavoitteenamme on panostaa asiakkaidemme hyvinvointiin auttamalla heitä voimaan paremmin ja varautumaan taloudellisesti tuleviin tarpeisiin. Tämä tarkoittaa palveluidemme jatkuvaa kehittämistä, jolla varmistetaan niiden merkityksellisyys asiakkaillemme.

Yksityinen varautuminen on entistä tärkeämmässä roolissa pitkäikäisyyden, sosiaaliturvan paineiden ja yhteiskuntamurroksen takia. Odotamme ihmisten tarpeen varautua itse säästämällä ja vakuuttamalla kasvavan Suomessa entisestään. Pitkällä aikavälillä myös ennakoivien, toimeentuloa ja hyvinvointia parantavien palveluiden kysynnän odotetaan kasvavan.

Vakavien henkilöriskien vakuuttamisen yhteiskunnallinen merkitys on kasvussa. Haluamme tarjota asiakkaillemme jatkossakin alan parhaat riskihenkivakuuttamisen palvelut yhdistäen niitä asiakaskokemusta parantaviin hyvinvointipalveluihin. Kasvavaan säästämisen tarpeeseen kehitämme edelleen sijoittamisen ja eläkevakuuttamisen palveluita, jossa suuren vakuutusyhtiösijoittajan edut ovat tarjolla kaikille asiakkaillemme.

Tulemme vuonna 2020 jatkamaan digitaalisten palveluidemme kehittämistä asiakaskokemuksen parantamiseksi. Tavoitteenamme on olla henkilövakuuttamisen asiakaskokemuksen edelläkävijä.

LähiTapiola Henkiyhtiö odottaa myynnin ja asiakasmäärien positiivista kehittymistä vuonna 2020 kaikilla liiketoiminta-alueilla.

Sijoitustoiminta

Maailmantalouden kasvun odotetaan jatkuvan hitaana myös alkavana vuonna. Suhdannenäkymät ovat kuitenkin asteittain vakautuneet ja yleinen odotusilmapiiri on vahvistumassa. OECD:n ennakoiden suhdanneosoittimien mukaan talouden mahdollinen pohjakoetus näyttää ajoittuneen loppuvuoteen 2019 ja vuoden 2020 osalta positiivinen kasvuyllätys on mahdollinen.

Myös Suomen pidemmän aikavälin kasvunäkymät säilyvät vaimeina. Kotimaisten keskeisten tutkimus- ja ennustelaitosten keskiarvoennuste seuraavan kymmenen vuoden kasvulle asukasta kohden on ainoastaan 1,4 prosenttia. Tämä keskiarvoennuste on linjassa Suomen talouden pidemmän aikavälin kasvupotentiaalin kanssa.

Suhdannenäkymään liittyy edelleen monia poliittikaan ja geopolitiikkaan liittyviä riskejä. Britanlian Euroopan unionista eroamisen yksityiskohdat ovat edelleen auki, Yhdysvaltain presidentin protektionistinen kauppapolitiikka luo jännitteitä ja Lähi-idän tilanteen kärjistymisen voi kasvattaa alasuuntaisia riskejä kansainväliseen talouteen. Lisäksi alkuvuodesta alkanut koronavirusepidemia aiheuttaa epävarmuutta liiketoiminnan ja sijoitustoiminnan tulevaisuuden näkymiin.

Sijoitusmarkkinoilla vuoden 2020 näkymään liittyvät tunnistetut riskit ovat pitkälti edellisvuoden kaltaisia. Talouden äkkijarrutus voisi johtaa pörssikurssien ja muiden riskillisten omaisuuserien laskuun. Mikäli puolestaan positiivinen kasvuyllätys toteutuu, pitkällä koroilla on tilaa nousta nykyisiltä ennätysalhaisilta tasoilta. Lisäksi negatiiviset korot voivat johtaa ylivelkaantumiseen ja kupliin rahoitusmarkkinoilla.

Osakemarkkinoiden näkymät vuodelle 2020 ovat kaksijakoiset. Potentiaalinen suhdannepohja ja uuden elpymisen hinnoittelu tukevat jo riskinottoa, mutta osakkeiden hinnoittelu perinteisillä arvostuskertoimilla on koholla.

Nyt haasteena ovat negatiiviset korot. Miten riski pitäisi hinnoitella suhteessa negatiivisiin korkoihin? Tämä voi helposti johtaa siihen, että osakkeista ollaan valmiita maksamaan liikaa vaihtoehtojen puuttuessa. Pitkään jatkuessaan tämä voi johtaa osakkeiden kuplahinnoitteluun.

Vakuutusyhtiöiden ja muiden pitkäaikaisten sijoittajien näkökulmasta tämä on haaste, koska

tuottotavoitteiden saavuttaminen edellyttää lisää riskinottoa ja lisäriskinotto tuo huonoina aikoina mukanaan suurempia laskujaksoja sijoitussalkkuihin. Nykyisten kalliiden omaisuusluokkien maailmassa riskienhallinnan ja strategisen allokaation merkitys korostuu.

Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen esitys

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Henkiyhtiön yhtiökokoukselle, että vuoden 2019 tilikauden 37 381 204,26 euron voitosta jaetaan takuupääoman korkoa 4,7 prosenttia eli 1 766 518,74 euroa, varmuusrahastoon siirretään 35 114 685,52 euroa ja käyttörahastoon 500 000,00 euroa.

Mikäli hallituksen ehdotus voiton käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	490 847 320,70
Pohjarahasto	4 482 208,24
Takuupääoma	37 585 505,12
Varmuusrahasto	446 041 469,11
Käyttörahasto	2 738 138,23

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2019

Konsernitilinpäätös, LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni

Tuloslaskelma, LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA - HENKIVAKUUTUS

	1.1.2019	-	31.1.2019	1.1.2018	-	31.1.2018
Vakuutusmaksutulo						
Vakuutusmaksutulo	K1	616 312 225,79		449 839 234,89		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-3 806 808,37</u>	612 505 417,42	<u>-3 819 536,59</u>	446 019 698,30	
Sijoitustoiminnan tuotot	K4		314 109 694,54		259 357 804,38	
Sijoitusten arvonnkorotukset	K4		265 557 101,10		11 242 640,16	
Korvauskulut						
Maksetut korvaukset		-525 402 129,17		-357 667 761,69		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>833 228,67</u>	<u>-524 568 900,50</u>	<u>1 267 301,68</u>	<u>-356 400 460,01</u>	
Korvausvastuun muutos		-24 077 442,00		4 955 054,00		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>-24 077 442,00</u>	<u>0,00</u>	<u>4 955 054,00</u>	
Korvauskulut yhteensä			-548 646 342,50		-351 445 406,01	
Vakuutusmaksuvastuun muutos						
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-392 368 515,53		27 798 886,95		
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>-392 368 515,53</u>	<u>0,00</u>	<u>27 798 886,95</u>	
Liikekulut	K3		-57 219 561,49		-51 527 020,27	
Sijoitustoiminnan kulut	K4		-124 245 055,16		-122 159 755,69	
Sijotusten arvonnkorotuksen oikaisu	K4		-28 184 622,81		-148 542 224,80	
Vakuutustekninen tulos			41 508 115,57		70 744 623,02	

MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Henkivakuutuksen tekninen tulos		41 508 115,57		70 744 623,02		
Muut tuotot	K4					
Muut		<u>2 158 881,82</u>	<u>2 158 881,82</u>	<u>2 435 212,47</u>	<u>2 435 212,47</u>	
Muut kulut	K4					
Konserniliikearvon poisto		0,00		0,00		
Muut		<u>-2 182 037,44</u>	<u>-2 182 037,44</u>	<u>-2 937 122,40</u>	<u>-2 937 122,40</u>	
Osuus osakkuusyritysten voitoista (tappioista) verojen jälkeen			<u>87 786,31</u>		<u>90 174,03</u>	
Voitto varsinaisesta toiminnasta			41 572 746,26		70 332 887,12	
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta						
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot		-7 054 556,47		-23 761 488,81		
Laskennalliset verot		<u>31 166,86</u>	<u>-7 023 389,61</u>	<u>102 441,31</u>	<u>-23 659 047,50</u>	
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta			<u>164 635,55</u>		<u>61 077,38</u>	
Tilikauden voitto			34 713 992,20		46 734 917,00	

Tase, LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni

VASTAAVAA	31.12.2019		31.12.2018	
Aineettomat hyödykkeet	K9			
Aineettomat oikeudet		358 481,67		228 227,78
Konserniliikearvo		8 237,44		8 237,44
Muut pitkävaikutteiset menot		11 536 891,66		13 995 260,61
Ennakkomaksut		<u>1 924 022,99</u>	<u>692 031,00</u>	14 923 756,83
Sijoitukset	K5			
Kiinteistösisjoitukset	K6			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		393 102 111,48		331 586 537,83
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		<u>12 626 952,98</u>	<u>33 266 324,98</u>	364 852 862,81
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä	K7			
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		214 749 330,95		152 020 834,23
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		82 603 541,63		89 247 827,02
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		44 189 657,52		35 149 900,29
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä		<u>4 000 000,00</u>	<u>4 000 000,00</u>	280 418 561,54
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	K7	877 444 784,78		837 380 533,53
Rahoitusmarkkinavälineet	K7	1 024 206 108,82		1 010 111 618,32
Kiinnelainasaamiset		162 441 788,78		147 286 360,81
Muut lainasaamiset	K8	47 331 141,87		81 969 199,78
Talletukset		<u>5 121 266,67</u>	<u>5 105 991,25</u>	2 081 853 703,69
		2 867 816 685,48		2 727 125 128,04
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset	K7			
	K10	2 416 333 935,50		2 107 976 333,40
Saamiset	K15			
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		958 757,80		1 014 056,93
Jälleenvakuutustoiminnasta		<u>82 357,01</u>	<u>58 778,43</u>	1 072 835,36
Muut saamiset				3 514 483,28
Laskennallinen verosaaminen	K14	<u>1 042 305,94</u>		1 042 305,94
		10 474 112,91		5 629 624,58
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	K9	<u>1 238 312,89</u>	<u>837 056,09</u>	837 056,09
Rahat ja pankkisaamiset		55 970 937,30		89 816 636,94
Muu omaisuus		<u>1 067 204,41</u>		767 204,41
		58 276 454,60		91 420 897,44
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat		9 307 016,87		9 742 438,05
Muut siirtosaamiset		<u>22 728 845,53</u>		11 012 560,82
		<u>32 035 862,40</u>		20 754 998,87
Vastaavaa yhteensä		<u>5 398 764 684,65</u>		<u>4 967 830 739,16</u>

VASTATTAVAA		31.12.2019	31.12.2018
Oma pääoma	K11		
Pohjarahasto		4 482 208,24	4 482 208,24
Takuupääoma		37 585 505,12	37 585 505,12
Arvonkorotusrahasto		9 087 707,83	9 087 707,83
Muut rahastot			
Muut rahastot		413 164 921,88	368 213 235,84
Verotusperusteisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus		<u>386 799,51</u>	<u>511 466,96</u>
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio		-28 801 667,22	-29 208 315,46
Konsernin tilikauden voitto/tappio		34 713 992,20	46 734 917,00
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutoksesta		<u>124 667,46</u>	<u>409 765,24</u>
		470 744 134,88	437 816 490,55
Vähemmistöosuudet		10 241 732,82	5 449 684,52
Pääomalainat	K17	99 721 133,33	106 649 933,33
Vakuutustekninen vastuuvelka			
Vakuutusmaksuvastuu		1 706 384 124,72	1 593 928 064,19
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Korvausvastuu		716 556 986,00	695 170 646,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
		2 422 941 110,72	2 289 098 710,19
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelka			
Vakuutustekninen vastuuvelka		2 349 490 708,00	2 066 887 151,00
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	K13	10 010,36	0,00
Jälleenvakuutustallettevelat		1 128 585,75	1 051 311,43
Velat	K15		
Ensivakuutustoiminnasta		972 546,83	1 159 282,35
Jälleenvakuutustoiminnasta		1 593 747,80	853 393,95
Muut velat		32 546 389,82	49 985 613,49
Laskennalliset verovelat	K14	<u>180 687,27</u>	<u>211 854,14</u>
		35 293 371,72	52 210 143,93
Siirtovelat		<u>9 193 897,07</u>	<u>8 667 314,21</u>
Vastattavaa yhteensä		<u>5 398 764 684,65</u>	<u>4 967 830 739,16</u>

Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni

Liiketoiminnan rahavirta	2019	2018
Voitto varsinaisesta toiminnasta	34 549 356,51	46 520 990,46
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	416 445 957,53	-32 753 940,95
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	-255 744 727,25	173 253 654,91
Pakollisten varausten muutos	10 010,36	-88 676,16
Suunnitelman mukaiset poistot	10 766 016,34	17 041 810,37
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	0,00	-74 659,25
Muut oikaisut	-80 024 841,13	-83 202 303,44
<i>Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta</i>	<i>126 001 772,36</i>	<i>120 696 875,94</i>
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-16 125 351,86	10 589 043,95
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-16 312 914,95	19 864 337,24
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	<i>93 563 505,55</i>	<i>151 150 257,13</i>
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rah. kuluista	-3 728 722,60	-6 891 896,85
Maksetut välittömät verot	-7 054 556,47	-23 761 488,81
Liiketoiminnan rahavirta	82 780 226,48	120 496 871,47
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-197 420 978,71	-203 622 169,44
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	94 106 217,58	114 209 481,82
Vähemmistöosuuden lisäys/vähennys	-164 635,56	-61 077,37
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-4 431 381,70	-6 634 313,84
Investointien rahavirta	-107 910 778,39	-96 108 078,83
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	-6 928 800,00	6 792 916,66
Maksetut takuupääoman korot	-1 691 347,73	-1 879 275,00
Muu voitonjako	-95 000,00	-45 000,00
Rahoituksen rahavirta	-8 715 147,73	4 868 641,66
Rahavarojen muutos	-33 845 699,64	29 257 434,30
Rahavarat tilikauden alussa	89 816 636,94	60 187 763,83
Rahavarat tilikauden lopussa	55 970 937,30	89 816 636,94

Tunnusluvut, LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni

	2019				M€
	2019	2018	2017	2016	2015
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liikevoitto	29,6	63,2	38,9	63,0	101,4
Kokonaistulos	104,3	37,7	61,6	63,4	63,3
Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitus- sidonnaista vakuutusta prosentteina	7,6	3,2	5,0	5,5	5,2
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	146	146	132	132	134
Henkivakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	612,5	446,0	513,2	419,6	421,5
Liikekustannussuhde prosentteina kuormitustulosta	124,5	116,9	127,1	119,5	120,7
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	1,4	1,3	1,5	1,2	1,2
Vähemmistöosuus	10,2	5,4	3,5	3,2	2,9

K1. Vakuutusmaksutulo

	2019	2018
Ensivakuutus		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	282 535 845,94	172 821 908,86
Muu yksilöllinen henkivakuutus	99 679 960,43	65 284 384,69
Sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus	42 607 898,49	35 042 200,14
Muu kapitalisaatiosopimus	11 735 713,88	4 034 208,29
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	12 162 634,53	11 594 872,02
Muu ryhmähenkivakuutus	73 396 182,11	69 078 207,22
<i>Yhteensä</i>	<u>522 118 235,38</u>	<u>357 855 781,22</u>
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	27 455 306,74	28 084 857,34
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	12 476 804,47	13 718 994,36
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	18 720 769,90	15 562 683,90
Muu ryhmäeläkevakuutus	35 541 109,30	34 616 918,07
<i>Yhteensä</i>	<u>94 193 990,41</u>	<u>91 983 453,67</u>
Ensivakuutuksen maksutulo yhteensä	616 312 225,79	449 839 234,89
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	<u>616 312 225,79</u>	<u>449 839 234,89</u>
<i>Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta</i>		
Jatkuvat vakuutusmaksut	558 641 357,99	486 613 960,06
Kertamaksut	57 670 867,80	-36 774 725,17
<i>Yhteensä</i>	<u>616 312 225,79</u>	<u>449 839 234,89</u>
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	244 992 404,72	198 327 584,65
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	371 319 821,07	251 511 650,24
	<u>616 312 225,79</u>	<u>449 839 234,89</u>

K1.1 Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen

	2019	2018
Hyvitykset		
Henkivakuutus		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	6 210 495,45	4 182 343,37
Muu kapitalisaatiosopimus	567 023,55	212 708,77
Muu ryhmähenkivakuutus	147 165,00	131 767,00
<i>Yhteensä</i>	<u>6 924 684,00</u>	<u>4 526 819,14</u>
Eläkevakuutus		
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	1 667 371,07	2 228 399,66
Muu ryhmäeläkevakuutus	1 583 016,24	2 220 818,09
<i>Yhteensä</i>	<u>3 250 387,31</u>	<u>4 449 217,75</u>
Hyvitykset yhteensä	10 175 071,31	8 976 036,89
Alennukset		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	112 046,00	145 671,00
Muu yksilöllinen henkivakuutus	131 243,11	146 439,32
Muu ryhmähenkivakuutus	1 280 766,09	1 367 694,46
<i>Yhteensä</i>	<u>1 524 055,20</u>	<u>1 659 804,78</u>
Hyvitykset ja alennukset yhteensä	<u>11 699 126,51</u>	<u>10 635 841,67</u>

K2. Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta

	2019	2018
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	399 576 627,72	232 038 243,12
Eläkevakuutus	125 825 501,45	125 629 518,57
<i>Yhteensä</i>	525 402 129,17	357 667 761,69
Jälleenvakuuttajien osuus	-833 228,67	-1 267 301,68
Maksetut korvaukset yhteensä	524 568 900,50	356 400 460,01
Josta:		
Takaisinostot	317 830 681,03	149 135 961,31
Säästösummien takaisinmaksut	36 078 967,24	40 147 463,49
Muut	171 492 480,90	168 384 336,89
	525 402 129,17	357 667 761,69
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista	310 158 067,23	148 801 209,88

K3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

K3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2019	2018
Maksetut korvaukset	4 200 410,59	4 272 481,99
Liikekulut	57 219 561,49	51 527 020,27
Sijoitustoiminnan hoitokulut	4 675 042,86	4 696 651,99
Muut kulut	2 175 599,48	2 366 435,22
<i>Yhteensä</i>	68 270 614,42	62 862 589,47

K3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2019	2018
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	16 836 950,16	12 552 977,92
Muut vakuutusten hankintamenot	20 799 621,45	20 733 280,13
	37 636 571,61	33 286 258,05
Vakuutusten hoitokulut	10 274 671,49	8 616 619,54
Hallintokulut	10 054 493,46	10 226 110,61
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-746 175,07	-601 967,93
<i>Yhteensä</i>	57 219 561,49	51 527 020,27

K3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

	2019	2018
3.3.1 Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	12 198 504,77	12 189 020,14
Eläkekulut	2 862 469,24	1 941 761,50
Muut henkilösivukulut	504 827,21	332 140,43
<i>Yhteensä</i>	<u>15 565 801,22</u>	<u>14 462 922,07</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	559 781,00	535 646,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja varatoimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	166 500,00	161 500,00
Eläkesitoumukset	Yhtiöön toimitushteessa oleville hallituksen jäsenille ja varajäsenille on eläkeiäksi sovittu 63 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	162 000,00	171 500,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Konttorihenkilöstö	146	140
--------------------	-----	-----

K3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2019	2018
Tilintarkastus	71 731,11	46 367,84
Veroneuvonta	4 672,80	0,00
Muut palvelut	1 767,00	79 608,00
<i>Yhteensä</i>	<u>79 603,11</u>	<u>125 975,84</u>

K4. Sijoitustoiminnan nettotuottojen erittely, sijoitussidonnaisten vakuutusten nettotuotot sekä muiden tuottojen ja kul**K4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely**

	2019	2018
Sijoitustoiminnan tuotot		
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	24 744 142,56	5 484 542,09
Korkotuotot	2 687 963,30	2 596 556,76
<i>Yhteensä</i>	<u>27 432 105,86</u>	<u>8 081 098,85</u>
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyriyksiin		
Osinkotuotot	197 465,04	212 092,08
Korkotuotot	-89 830,15	19 084,47
<i>Yhteensä</i>	<u>107 634,89</u>	<u>231 176,55</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	511 822,68	1 936 482,29
Muut tuotot	34 944,14	0,00
<i>Yhteensä</i>	<u>546 766,82</u>	<u>1 936 482,29</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Osinkotuotot	858,21	858,21
Korkotuotot	30 009,25	60 814,43
Muut tuotot	28 501 381,00	32 584 593,25
<i>Yhteensä</i>	<u>28 532 248,46</u>	<u>32 646 265,89</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	38 586 286,88	38 561 233,81
Korkotuotot	16 966 939,53	19 034 337,01
Muut tuotot	15 330 679,77	9 252 339,91
<i>Yhteensä</i>	<u>70 883 906,18</u>	<u>66 847 910,73</u>
	127 502 662,21	109 742 934,31
Arvon alentumisten palautukset	66 239 308,30	20 550 049,47
Myyntivoitot	120 367 724,03	129 064 820,60
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	<u>314 109 694,54</u>	<u>259 357 804,38</u>
Sijoitustoiminnan kulut	2019	2018
Kulut kiinteistösijoituksista	-26 121 597,30	-15 486 189,94
Kulut muista sijoituksista	-14 067 713,58	-18 605 467,89
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Muut yritykset	-3 987 410,12	-7 431 256,36
	<u>-44 176 721,00</u>	<u>-41 522 914,19</u>
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-47 867 059,34	-56 054 119,74
Rakennusten suunnitelmapoistot	-5 939 768,37	-9 355 944,17
<i>Yhteensä</i>	<u>-53 806 827,71</u>	<u>-65 410 063,91</u>
Myyntitappiot	-26 261 506,45	-15 226 777,59
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	<u>-124 245 055,16</u>	<u>-122 159 755,69</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	189 864 639,38	137 198 048,69
Sijoitusten arvonkorotus	265 557 101,10	11 242 640,16
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-28 184 622,81	-148 542 224,80
	<u>237 372 478,29</u>	<u>-137 299 584,64</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	<u>427 237 117,67</u>	<u>-101 535,95</u>

K4.2 Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut

	2019	2018
Sijoitustoiminnan tuotot	61 467 129,43	59 897 452,15
Sijoitustoiminnan kulut	-8 705 347,58	-5 080 313,02
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvонkorotuksia ja niiden oikaisua sekä arvonalennuksia ja niiden palautuksia	52 761 781,85	54 817 139,13
Sijoitusten arvonkorotus	265 557 101,10	11 242 640,16
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-28 184 622,81	-145 619 042,06
Arvonalentumiset	-2 204 087,90	-15 185 087,26
Arvonalentumisten palautukset	13 987 492,67	1 918 745,94
	249 155 883,06	-147 642 743,22
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	301 917 664,91	-92 825 604,09

K4.3 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2019	2018
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	2 143 786,22	2 409 505,96
Muut tuotot, muut	15 095,60	25 706,51
Yhteensä	2 158 881,82	2 435 212,47
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-2 175 599,48	-2 348 293,22
Henkilöstörahastosiirto	0,00	-3 799,96
Muut kulut	-6 437,96	-585 029,22
Yhteensä	-2 182 037,44	-2 937 122,40

K5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero**K5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero**

Sijoitukset	Jäljellä oleva hankintameno	2019 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	311 892 026,08	342 570 282,77	469 364 454,08
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	37 679 617,70	37 679 617,70	51 458 605,42
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyriksissä	15 927,12	15 927,12	71 984,43
Muut kiinteistöosakkeet	12 836 283,89	12 836 283,89	19 877 661,66
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	12 626 952,98	12 626 952,98	12 626 952,98
	375 050 807,77	405 729 064,46	553 399 658,57
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	214 749 330,95	214 749 330,95	233 339 363,96
Lainasaamiset	82 603 541,63	82 603 541,63	82 603 541,63
	297 352 872,58	297 352 872,58	315 942 905,59
Sijoitukset omistusyhteisyriksissä			
Osakkeet ja osuudet	44 189 657,37	44 189 657,52	48 897 316,06
Rahoitusmarkkinavälineet	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00
	48 189 657,37	48 189 657,52	52 897 316,06
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	877 444 784,78	877 444 784,78	1 021 762 213,43
Rahoitusmarkkinavälineet	1 024 206 108,82	1 024 206 108,82	1 037 441 651,14
Kiinnelainasaamiset	162 441 788,78	162 441 788,78	162 441 788,78
Muut lainasaamiset	47 331 141,87	47 331 141,87	47 331 141,88
Talletukset	5 121 266,67	5 121 266,67	5 121 266,67
	2 116 545 090,92	2 116 545 090,92	2 274 098 061,90
	2 837 138 428,64	2 867 816 685,48	3 196 337 942,12

2019Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva
hankintameno sisältää:Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta-4 496 529,17

Kirjanpitoarvo sisältää

Tuloutettuja arvonorotuksia
Muita arvonorotuksia

30 678 256,69

0,0030 678 256,69

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

328 521 256,64

Sijoitukset	2018		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	268 949 592,40	299 543 755,13	385 818 048,80
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	18 928 701,30	18 928 701,30	29 782 687,96
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyhteisöissä	15 068,34	15 068,34	71 984,43
Muut kiinteistöosakkeet	13 099 013,06	13 099 013,06	18 757 619,60
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	33 266 324,98	33 266 324,98	33 266 324,98
	<u>334 258 700,08</u>	<u>364 852 862,81</u>	<u>467 696 665,77</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	152 020 834,23	152 020 834,23	177 823 283,65
Lainasaamiset	89 247 827,02	89 247 827,02	89 247 827,02
	<u>241 268 661,25</u>	<u>241 268 661,25</u>	<u>267 071 110,67</u>
Sijoitukset omistusyhteisyhteisöissä			
Osakkeet ja osuudet	35 149 900,09	35 149 900,29	34 522 061,34
Rahoitusmarkkinavälineet	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00
	<u>39 149 900,09</u>	<u>39 149 900,29</u>	<u>38 522 061,34</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	837 380 533,53	837 380 533,53	961 625 866,63
Rahoitusmarkkinavälineet	1 010 111 618,32	1 010 111 618,32	1 011 707 439,23
Kiinnelainasaamiset	147 286 360,81	147 286 360,81	147 286 360,81
Muut lainasaamiset	81 969 199,78	81 969 199,78	81 969 199,79
Talletukset	5 105 991,25	5 105 991,25	5 105 991,25
	<u>2 081 853 703,69</u>	<u>2 081 853 703,69</u>	<u>2 207 694 857,71</u>
	<u>2 696 530 965,11</u>	<u>2 727 125 128,04</u>	<u>2 980 984 695,49</u>

2018

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva
hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)

jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta

-5 872 451,02

Kirjanpitoarvo sisältää

Tuloutettuja arvonorotuksia

30 594 162,73

Muita arvonorotuksia

0,00

30 594 162,73

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

253 859 567,45

K5.2 Ei-suojaavien johdannaisten käypä arvo ja arvostusero

Johdannaissopimukset	Jäljellä oleva hankintameno	2019	Käypä arvo
		Kirjanpitoarvo	
Muut saamiset			
Johdannaiskaupan annetut vakuudet	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	-202 140,88	-202 140,88	393 116,06
	-102 140,88	-102 140,88	493 116,06
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			595 256,94
Johdannaissopimukset	Jäljellä oleva hankintameno	2018	Käypä arvo
		Kirjanpitoarvo	
Muut saamiset			
Johdannaiskaupan annetut vakuudet	1 190 000,00	1 190 000,00	1 190 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	0,00	0,00	565 399,19
	1 190 000,00	1 190 000,00	1 755 399,19
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			565 399,19

K6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2019	2019
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	389 789 110,31	33 266 324,98
Lisäykset	120 621 082,38	0,00
Vähennykset	-55 151 924,60	-20 639 372,00
Siirrot erien välillä	-84 093,96	0,00
Hankintameno 31.12.	455 174 174,13	12 626 952,98
Kertyneet poistot 1.1.	-78 518 091,63	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-37,76	
Tilikauden poistot	-4 116 546,37	
Kertyneet poistot 31.12.	-82 634 675,76	
Arvon alentumiset 1.1.	-10 278 643,58	
Tilikauden arvonalentumiset	-2 273 000,00	
Arvon alentumisten palautukset	2 436 000,00	
Arvon alentumiset 31.12.	-10 115 643,58	
Arvonkorotukset 1.1.	30 594 162,73	
Lisäykset	0,00	
Vähennykset	0,00	
Siirrot erien välillä	84 093,96	
Arvonkorotukset 31.12.	30 678 256,69	
Kirjanpitoarvo 31.12.	393 102 111,48	12 626 952,98

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:

	2019
Jäljellä oleva hankintameno	1 952 106,07
Kirjanpitoarvo	1 952 106,07
Käypä arvo	1 952 106,07

K7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä

	2019	2018
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	153 249 396,75	145 309 776,57
Lisäykset	72 764 450,10	51 685 555,32
Vähennykset	-10 991 133,35	-43 745 935,14
Siirrot erien välillä	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	215 022 713,50	153 249 396,75
Arvon alentumiset 1.1.	-1 228 562,52	185 621,36
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0,00	-662 558,39
Tilikauden arvonalentumiset	-489 730,17	-1 171 699,14
Arvon alentumisten palautukset	1 444 910,14	420 073,65
Arvon alentumiset 31.12.	-273 382,55	-1 228 562,52
Kirjanpitoarvo 31.12.	214 749 330,95	152 020 834,23
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	89 247 827,02	79 980 249,35
Lisäykset	3 825 000,00	29 836 000,00
Vähennykset	-10 469 285,39	-25 568 422,33
Siirrot erien välillä	0,00	5 000 000,00
Hankintameno 31.12.	82 603 541,63	89 247 827,02
Kirjanpitoarvo 31.12.	82 603 541,63	89 247 827,02
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisy yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	52 914 924,50	47 565 937,78
Lisäykset	86 927,30	5 348 986,72
Vähennykset	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	53 001 851,80	52 914 924,50
Arvon alentumiset 1.1.	-17 765 024,21	-10 192 613,95
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0,00	662 558,39
Tilikauden arvonalentumiset	0,00	-8 234 968,65
Arvon alentumisten palautukset	8 952 829,93	0,00
Arvon alentumiset 31.12.	-8 812 194,28	-17 765 024,21
Kirjanpitoarvo 31.12.	44 189 657,52	35 149 900,29
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisy yrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	4 000 000,00	4 000 000,00
Hankintameno 31.12.	4 000 000,00	4 000 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 000 000,00	4 000 000,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä yhteensä		
Kirjanpitoarvo 31.12.	345 542 530,10	280 418 561,54

K7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Akapo-Leasing Oy	2)	Espoo	33,3 %	11 852,49	-10,00
Kauppakeskus Seppä Oy	2)	Kuopio	47,0 %	-5 712,50	-4 354,59
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	4)	Tampere	3,6 %	49 016 225,97	5 707 086,72
LTC-Otso Oy	3)	Helsinki	18,0 %	7 957 951,95	5 188 215,38
LähiTapiola Aluekiinteistöt Ky -konserni	3)	Espoo	18,9 %	3 101 075,06	-353 924,94
LähiTapiola Core Kiinteistöt Ky -konserni	1)	Espoo	83,0 %	39 312 887,80	-452 578,65
LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy -konserni	3)	Espoo	15,9 %	11 265 595,28	1 537 262,22
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	10,0 %	13 797 599,84	-2 303 906,08
LähiTapiola Palvelut Oy	3)	Espoo	15,0 %	11 020 896,77	565 181,82
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	2)	Espoo	43,1 %	610,89	-61,05
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	30,7 %	120 807 120,85	10 982 593,89
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	3)	Espoo	37,0 %	86 222 357,56	646 174,58
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	47,2 %	130 516 469,82	18 493 102,06
LähiTapiola Pääomasijoitus IV Ky	3)	Espoo	41,3 %	2 960 817,63	-926 809,67
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	5,0 %	451 565 216,16	1 824 879,83
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3)	Espoo	32,2 %	26 408 666,63	0,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	2)	Espoo	22,6 %	116 954,08	7 567,17
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	5,0 %	45 374 095,28	4 274 095,20
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	16,2 %	6 467 625,86	357 707,07
LähiTapiola Varainhoito Oy	3)	Espoo	16,2 %	22 611 911,69	1 142 317,27
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	3)	Espoo	37,2 %	105 690 474,50	5 080 012,79
Tieto-Tapiola Oy	2)	Espoo	33,3 %	4 379 644,87	261 891,89
Vakuutusneuvonta Aura Oy	2)	Espoo	33,3 %	10 729,40	0,00
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	2)	Espoo	33,3 %	10 672,17	0,00
Yhteensä				1 138 621 740,05	52 026 442,91

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö -konserni on lisäksi sijoittanut 29 (28) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 20 (20).

- 1) Tytäryhtiö
- 2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle omistusyhteysyritys.
- 3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle muu sijoitus.
- 4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

K7.2 Sijoitukset omistusyhteysyrityksissä

Osakkeet ja osuudet		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Pihlajalinna Oyj -konserni	3)	Tampere	8,4 %	101 100 000,00	3 400 000,00
Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj	3)	Helsinki	19,6 %	12 977 439,25	1 988 256,67
S-Pankki Oy -konserni	3)	Helsinki	3,5 %	473 439 054,74	24 127 499,00
Yhteensä				587 516 493,99	29 515 755,67

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö -konserni on lisäksi sijoittanut 1 (1) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön.

- 2) Omistusyhteysyritys
- 3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva omistusyhteysyritys, joka on raportojalle muu sijoitus.

K7.3 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Huhtamäki Oyj	0,08	90 000,00	3 074 031,60	3 724 200,00	Suomi
Kone Oyj B	0,01	73 000,00	1 751 266,76	4 254 440,00	Suomi
Nokia Oyj	0,01	843 000,00	2 778 528,00	2 778 528,00	Suomi
Stora Enso R	0,04	325 000,00	2 956 312,67	4 213 625,00	Suomi
Vaisala Oyj A	0,65	235 158,00	3 189 653,37	7 466 266,50	Suomi
Muut		127 200,00	225 144,00	225 144,00	
Yhteensä		1 693 358,00	13 974 936,40	22 662 203,50	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
LähiTuuli Oy	9,95	103 550,00	500 000,00	746 595,50	Suomi
Sofigate Group Oy	2,98	604 700,00	725 640,00	725 640,00	Suomi
Viria Oyj	2,79	150 000,00	2 925 000,00	2 925 000,00	Suomi
Muut		112 669 846,00	87 399 990,46	87 399 990,56	
Yhteensä		113 528 096,00	91 550 630,46	91 797 226,06	

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut					
ASML Holding NV	0,01	26 000,00	4 154 675,01	6 856 200,00	Alankomaat
AbbVie Inc	0,00	58 000,00	3 376 914,58	4 571 230,19	Yhdysvallat (USA)
Alphabet Inc Class C	0,00	3 800,00	3 669 637,03	4 522 588,57	Yhdysvallat (USA)
Amazon.com Inc	0,00	2 600,00	2 313 009,21	4 276 645,90	Yhdysvallat (USA)
Anheuser-Busch InBev NV	0,00	66 000,00	4 798 860,00	4 798 860,00	Belgia
Assa Abloy Ab B	0,02	245 000,00	4 586 195,34	5 136 022,51	Ruotsi
AstraZeneca PLC	0,00	56 000,00	3 584 353,50	5 006 958,16	Iso-Britannia
Automatic Data Processing Inc	0,01	30 000,00	2 468 512,45	4 553 142,25	Yhdysvallat (USA)
Axa Sa	0,01	303 000,00	6 120 359,61	7 608 330,00	Ranska
BASF SE	0,01	60 000,00	4 020 155,03	4 041 000,00	Saksa
Brenntag AG	0,06	95 000,00	4 569 264,41	4 605 600,00	Saksa
Carl Zeiss Meditec AG	0,04	37 759,00	714 239,77	4 293 198,30	Saksa
Danaher Corp	0,00	25 000,00	2 109 378,95	3 415 524,30	Yhdysvallat (USA)
Dassault Systemes Sa	0,01	24 000,00	3 129 802,17	3 517 200,00	Ranska
Deutsche Telekom AG	0,01	446 000,00	6 498 220,00	6 498 220,00	Saksa
Epiroc AB	0,04	340 000,00	2 985 969,37	3 721 618,10	Ruotsi
ING Groep NV	0,01	552 000,00	5 899 776,00	5 899 776,00	Alankomaat
Illinois Tool Works Inc	0,01	25 000,00	3 071 847,06	3 997 463,06	Yhdysvallat (USA)
Ingersoll-Rand PLC	0,01	34 000,00	2 656 796,02	4 022 859,18	Irlanti
Lowe's Cos Inc	0,00	30 000,00	2 491 937,98	3 198 148,48	Yhdysvallat (USA)
Medtronic Inc	0,00	45 300,00	2 604 185,17	4 574 759,66	Irlanti
Merck & Co Inc	0,00	49 000,00	2 364 331,01	3 967 019,76	Yhdysvallat (USA)
Merck KGAA	0,04	57 000,00	4 812 995,35	6 004 950,00	Saksa
Mondelez International Inc	0,00	70 000,00	2 804 118,58	3 432 081,18	Yhdysvallat (USA)
NIKE Inc	0,00	37 000,00	2 544 106,11	3 336 718,89	Yhdysvallat (USA)
National Grid PLC	0,01	425 832,00	4 180 345,34	4 726 294,76	Iso-Britannia
Nestle Sa	0,00	63 000,00	4 829 521,89	6 081 757,88	Sveitsi
PepsiCo Inc	0,00	29 000,00	2 181 910,90	3 528 066,58	Yhdysvallat (USA)
Procter & Gamble Co	0,00	26 000,00	1 719 128,97	2 890 688,98	Yhdysvallat (USA)
RELX PLC	0,01	200 000,00	3 660 683,51	4 479 313,59	Iso-Britannia
Roche Holding Ag	0,00	21 000,00	4 649 197,63	6 075 179,66	Sveitsi
Rockwell Automation Inc/DE	0,02	26 000,00	3 888 515,91	4 690 599,96	Yhdysvallat (USA)
SAP Ag	0,00	46 000,00	4 249 041,82	5 534 720,00	Saksa
SGS SA	0,02	1 800,00	3 927 123,22	4 396 351,58	Sveitsi
Schneider Electric Sa	0,01	50 000,00	3 560 585,75	4 575 000,00	Ranska
Siemens Healthineers AG	0,01	146 283,00	4 682 512,91	6 263 838,06	Saksa
Swiss Re Ltd	0,02	57 000,00	4 686 194,11	5 708 402,43	Sveitsi
Total Sa	0,01	150 000,00	6 978 761,93	7 380 000,00	Ranska
US Bancorp	0,01	106 000,00	4 447 652,39	5 594 392,02	Yhdysvallat (USA)
Unilever NV	0,01	126 000,00	4 730 691,61	6 454 980,00	Alankomaat
Visa Inc	0,00	30 000,00	2 590 900,24	5 017 803,10	Yhdysvallat (USA)
salesforce.com Inc	0,00	27 000,00	3 144 597,14	3 908 919,35	Yhdysvallat (USA)
Yhteensä		4 248 374,00	156 457 004,98	203 162 422,44	
Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		3 083,00	246 923,08	358 164,08	
Yhteensä		3 083,00	246 923,08	358 164,08	

Arvopaperi	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Sijoitusrahastot				
AMUNDI PLANT EM GRN 1-SEURH		10 313 560,00	10 491 909,26	Luxemburg
Aktia Trade Finance Erikoissijoitusrahasto		2 209 035,45	2 209 035,45	Suomi
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans		13 941 436,95	13 941 436,95	Ranska
Danske Invest Yhteisökorko WK		10 008 296,82	10 009 063,24	Suomi
GS Emerging Markets Equity		5 013 192,61	5 277 800,04	Luxemburg
LähiTapiola AIF Eurooppa		7 000 000,00	7 791 781,10	Suomi
LähiTapiola AIF USA		2 000 000,00	2 267 812,68	Suomi
LähiTapiola AIF Yrityslaina		59 000 000,00	60 356 029,67	Suomi
LähiTapiola High Yield A		23 883 408,91	33 200 331,71	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A		101 340 531,19	108 834 284,68	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A		5 961 872,77	6 291 895,99	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko A		10 000 000,00	10 201 000,00	Suomi
LähiTapiola Suoja A		5 002 636,36	5 932 708,40	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Hyvinvointi A		2 411 482,49	9 497 342,50	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Infra A		4 119 933,59	7 202 472,35	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kasvu A		3 290 075,10	8 072 931,45	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kehittynyt Aasia A		4 622 087,39	6 805 572,06	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kehittyvät Markkinat		12 170 165,13	14 483 627,45	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kuluttaja A		2 033 913,95	6 088 717,17	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Osinko A		3 778 474,04	6 370 203,12	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Pohjoinen		25 335 010,63	31 765 826,33	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen USA Keskiuuret A		2 587 106,29	7 245 870,46	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Vaikuttajakorko A		45 000 000,00	45 697 099,01	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Yrityskorko A		21 099 401,42	30 885 371,90	Suomi
Natixis Loomis Sayles Senior Loan Fund		10 000 000,00	11 174 900,21	Luxemburg
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund		20 000 000,00	23 339 639,63	Irlanti
Yhteensä		412 121 621,09	485 434 662,81	

Arvopaperi	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Pääomasijoitusrahastot				
Altor Fund III		3 414 602,97	3 480 152,63	Jersey
Altor Fund IV (No.2) AB		5 828 819,22	6 273 049,36	Ruotsi
Armada Mezzanine IV Ky		1 576 871,27	1 713 028,05	Suomi
Beechbrook Mezzanine II L.P.		2 976 280,66	2 976 280,66	Iso-Britannia
Beechbrook Private Debt III L.P.		8 024 575,73	8 024 575,73	Iso-Britannia
Beechbrook UK SME Credit I L.P.		5 803 770,23	5 803 770,23	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners IV, L.P.		2 008 368,47	2 008 368,47	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners V, L.P.		2 966 570,63	2 966 570,63	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe III, L.P.		1 121 235,00	1 121 235,00	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.		1 620 507,00	1 620 507,00	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe V C L.P.		7 801 985,18	8 750 756,51	Iso-Britannia
Dasos Timberland Fund II		14 829 680,13	18 310 414,51	Luxemburg
Dyal Capital Partners IV LP		615 078,32	615 078,32	Caymansaaret
eQ PE VIII North LP		3 885 972,00	3 885 972,00	Suomi
eQ PE X North LP		577 755,00	577 755,00	Suomi
ICG Senior Debt Partners Fund		843 213,00	843 213,00	Luxemburg
ICG Senior Debt Partners Fund 2		10 366 963,95	10 470 664,48	Luxemburg
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments		5 949 853,24	5 949 853,24	Luxemburg
Infranode I (No. 1) AB		7 130 232,23	7 130 565,25	Ruotsi
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky		2 041 124,31	2 072 869,52	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky		4 965 095,02	6 163 849,89	Suomi
M&G Real Estate Debt Fund II, L.P.		4 222 969,77	4 222 969,77	Guernsey
NB Private Debt Fund II LP		10 624 043,08	10 624 043,08	Yhdysvallat (USA)
Nexit INFOCOM II L.P.		1 936 069,38	3 179 454,41	Guernsey
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership		1 949 612,36	2 587 892,20	Iso-Britannia
Real Estate Debt & Secondaries Ky		1 149 441,99	1 149 441,99	Suomi
Siguler Guff Small Business Credit		6 438 128,15	6 940 587,56	Yhdysvallat (USA)
Tapiola KR III Ky		44 933 409,05	44 933 409,05	Suomi
The Triton Fund III L.P.		3 424 627,00	3 478 963,23	Jersey
Tikehau Direct Lending III		6 212 963,43	6 212 963,43	Luxemburg
Top Tier Venture Capital III, L.P.		654 999,93	654 999,93	Yhdysvallat (USA)
Top Tier Venture Capital IV, L.P.		2 069 782,94	2 684 043,26	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VI, LP		4 536 144,74	4 536 144,74	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VII, L.P.		10 245 284,24	13 188 405,73	Yhdysvallat (USA)
WasaGroup Fund III Ky		1 427 879,36	1 468 006,44	Suomi
VSS Structured Capital Parallel III, L.P.		4 659 038,60	5 175 158,45	Yhdysvallat (USA)
Muut		4 260 721,19	6 552 521,79	
Yhteensä		203 093 668,77	218 347 534,54	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	119 472 911,00	877 444 784,78	1 021 762 213,43	

K7.4 Sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevat sijoitukset

Arvopaperi	Kotivaltio	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Osakkeet			
Evli Bank PLC	Suomi	923 800,80	923 800,80
Fortum Oyj	Suomi	743 622,00	743 622,00
Kone Oyj B	Suomi	523 995,48	523 995,48
Metso Oyj	Suomi	591 903,50	591 903,50
Neste Oyj	Suomi	982 403,40	982 403,40
Nokia Oyj	Suomi	1 648 646,01	1 648 646,01
Nordea Bank Abp	Suomi	2 182 230,12	2 182 230,12
PowerCell Sweden AB	Suomi	559 851,04	559 851,04
Sampo Oyj A	Suomi	979 675,98	979 675,98
Stora Enso R	Suomi	741 325,74	741 325,74
UPM-Kymmene Oyj	Suomi	894 597,22	894 597,22
Muut		15 158 961,09	15 158 961,09
Yhteensä		25 931 012,38	25 931 012,38
Sijoitusrahastot			
FUNDSMITH EQUITY FD SICAV-IA	Ranska	1 135 758,69	1 135 758,69
JPM Emerging Markets Opportunities I Acc EUR	Ranska	2 587 831,16	2 587 831,16
X-Trackers - DJ EURO STOXX 50 ETF	Luxemburg	3 450 904,08	3 450 904,08
iShares Core MSCI Emerging Markets IMI UCITS ETF	Luxemburg	2 672 388,07	2 672 388,07
iShares Core S&P 500 UCITS	Saksa	7 445 356,89	7 445 356,89
iShares MSCI Europe ETF (Germany)		3 764 067,84	3 764 067,84
Slättö Bostäder Invest AB		957 230,92	957 230,92
Slättö Core Plus AB	Suomi	741 853,96	741 853,96
Slättö IV AB	Suomi	2 900 009,35	2 900 009,35
Slättö VII AB- B Shares	Suomi	3 665 844,95	3 665 844,95
ALANDSBANKEN EURO BOND-B	Suomi	749 884,32	749 884,32
Alandsbanken Euro High Yield B	Suomi	553 509,87	553 509,87
Alandsbanken Global Equity	Suomi	571 909,80	571 909,80
EAI Residential asuntorahasto 2015	Suomi	1 396 008,00	1 396 008,00
EAI Residential asuntorahasto 2016	Suomi	547 920,00	547 920,00
EAI Residential asuntorahasto 2018	Suomi	596 200,00	596 200,00
EGP Fund I Ky	Suomi	1 536 249,00	1 536 249,00
EQ Eurooppa Indeksi-1 K	Suomi	593 514,29	593 514,29
EQ Eurooppa Kiinteistö-1 K	Suomi	1 481 658,82	1 481 658,82
EQ Eurooppa Osinko 1 K	Suomi	997 411,92	997 411,92
EQ Pohjoismaat Pienyhtiö 2 K	Suomi	800 186,08	800 186,08
EVLI EMERGING FRONTIER-B	Suomi	4 245 098,20	4 245 098,20
EVLI EMERGING MKT CREDIT-B	Suomi	9 837 588,77	9 837 588,77
EVLI EQTY FACTOR EUR -B ACC	Suomi	15 160 793,95	15 160 793,95
EVLI EQUITY FACTOR USA-B	Suomi	5 104 879,34	5 104 879,34
EVLI FINNISH SMALL CAP	Suomi	7 275 578,19	7 275 578,19
EVLI GEM-B	Suomi	3 340 478,23	3 340 478,23
EVLI RENTAL YIELD AIF-A	Suomi	10 584 105,37	10 584 105,37
Erikoissijoitusrahasto Elite	Suomi	984 454,00	984 454,00
Erikoissijoitusrahasto UB Nordic Property	Suomi	924 764,40	924 764,40

Evli Euro Likvidi B	Suomi	4 203 126,35	4 203 126,35
Evli Eurooppa B	Suomi	13 200 714,18	13 200 714,18
Evli European High Yield B	Suomi	28 272 222,58	28 272 222,58
Evli European Investment Grade B	Suomi	14 086 795,99	14 086 795,99
Evli Healthcare I Ky	Suomi	24 262 135,79	24 262 135,79
Evli Lyhyt Yrityslaina B	Suomi	25 969 673,49	25 969 673,49
Evli Maailma B	Suomi	646 353,76	646 353,76
Evli Pohjoismaat B	Suomi	502 186,46	502 186,46
Evli Suomi Select B	Suomi	2 914 349,08	2 914 349,08
Evli Swedish Small Cap B	Suomi	2 925 486,61	2 925 486,61
Evli Takt.Alpha-Korko B	Suomi	23 615 398,53	23 615 398,53
Evli Varainhoito 30 B	Suomi	656 280,34	656 280,34
Evli Varainhoito 50 B	Suomi	2 297 260,98	2 297 260,98
Harkitseva Varainhoito	Suomi	1 052 370,00	1 052 370,00
Indeksivarainhoito 25	Suomi	5 883 000,00	5 883 000,00
Indeksivarainhoito 50	Suomi	7 224 479,62	7 224 479,62
Kiinteistö-sijoitussalkku	Suomi	66 374 449,05	66 374 449,05
Kiinteistö-sijoitussalkku A	Suomi	2 170 637,99	2 170 637,99
Korkovarainhoitosalkku	Suomi	2 098 566,94	2 098 566,94
LähiTapiola 2020 A	Luxemburg	86 751 752,24	86 751 752,24
LähiTapiola 2025 A	Suomi	185 024 137,58	185 024 137,58
LähiTapiola 2035 A	Suomi	88 024 907,10	88 024 907,10
LähiTapiola 2045 A	Suomi	22 011 937,16	22 011 937,16
LähiTapiola Asuntosijoitus	Suomi	2 507 023,59	2 507 023,59
LähiTapiola Asuntosijoitus Prime	Luxemburg	11 501 765,59	11 501 765,59
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi	Luxemburg	5 536 607,99	5 536 607,99
LähiTapiola Eurooppa Markkina A	Luxemburg	1 356 444,80	1 356 444,80
LähiTapiola High Yield A	Suomi	8 270 338,68	8 270 338,68
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	Suomi	4 247 584,39	4 247 584,39
LähiTapiola Korko 100 A	Suomi	969 191,74	969 191,74
LähiTapiola Korkomaailma A	Suomi	22 970 873,53	22 970 873,53
LähiTapiola Maailma 20 A	Suomi	24 226 180,51	24 226 180,51
LähiTapiola Maailma 50 A	Suomi	76 856 349,99	76 856 349,99
LähiTapiola Maailma 80 A	Suomi	83 120 575,66	83 120 575,66
LähiTapiola Metsäsijoitus	Suomi	3 753 495,16	3 753 495,16
LähiTapiola Pitkäkorko A	Suomi	11 260 415,20	11 260 415,20
LähiTapiola Suoja A	Suomi	1 386 440,21	1 386 440,21
LähiTapiola Tapiolan Keskus	Suomi	2 031 190,66	2 031 190,66
LähiTapiola Toimitila	Suomi	812 065,06	812 065,06
LähiTapiola USA Markkina A	Suomi	2 514 070,27	2 514 070,27
LähiTapiola Vastuullinen Eurooppa Keskisuuret A	Suomi	27 887 725,52	27 887 725,52
LähiTapiola Vastuullinen Hyvinvointi A	Suomi	35 775 418,00	35 775 418,00

LähiTapiola Vastuullinen Infra A	Suomi	6 075 014,56	6 075 014,56
LähiTapiola Vastuullinen Kasvu A	Suomi	16 051 464,52	16 051 464,52
LähiTapiola Vastuullinen Kehittynyt Aasia A	Suomi	13 149 352,54	13 149 352,54
LähiTapiola Vastuullinen Kehittyvät Markkinat A	Suomi	36 398 566,11	36 398 566,11
LähiTapiola Vastuullinen Kuluttaja A	Suomi	25 545 497,72	25 545 497,72
LähiTapiola Vastuullinen Lyhytkorko A	Suomi	11 750 951,04	11 750 951,04
LähiTapiola Vastuullinen Osinko A	Suomi	909 924,70	909 924,70
LähiTapiola Vastuullinen Osinko Suomi A	Suomi	17 287 090,25	17 287 090,25
LähiTapiola Vastuullinen Pohjoinen Yrityskorko A	Suomi	5 542 664,47	5 542 664,47
LähiTapiola Vastuullinen Skandinavia A	Suomi	1 120 604,33	1 120 604,33
LähiTapiola Vastuullinen USA Keskiuuret A	Suomi	9 949 318,75	9 949 318,75
LähiTapiola Vastuullinen Yrityskorko A	Suomi	6 128 972,60	6 128 972,60
LähiTapiola Viisas	Suomi	21 337 058,50	21 337 058,50
Momentum-varainhoito	Suomi	89 478 170,03	89 478 170,03
Osakevarainhoitosalkku	Suomi	621 516,96	621 516,96
Private Banking Korkostrategia	Suomi	1 049 870,00	1 049 870,00
Private Banking Strategia 10	Suomi	6 320 895,41	6 320 895,41
Private Banking Strategia 30	Suomi	17 823 387,82	17 823 387,82
Private Banking Strategia 50	Suomi	8 733 523,89	8 733 523,89
Private Banking Strategia 70	Suomi	2 691 657,60	2 691 657,60
Reipas Varainhoito	Suomi	1 105 030,00	1 105 030,00
Rohkea Varainhoito	Suomi	1 150 930,00	1 150 930,00
S-Sijoituskori Kohtuullinen	Iso-Britannia	3 562 736,30	3 562 736,30
S-Sijoituskori Varovainen	Suomi	5 458 762,44	5 458 762,44
SELIGSON PHAROS-A	Suomi	994 716,77	994 716,77
Seligson & Co Tropico LatAm (EUR)	Suomi	974 884,21	974 884,21
Seligson Aasia A	Suomi	3 784 586,93	3 784 586,93
Seligson Euro-obligaatio	Suomi	1 260 066,31	1 260 066,31
Seligson Eurooppa -indeksirahasto A	Suomi	8 239 376,98	8 239 376,98
Seligson Glb Top 25 Brands -A	Suomi	20 756 928,12	20 756 928,12
Seligson Global Top 25 Pharmaceuticals A	Suomi	14 612 580,08	14 612 580,08
Seligson Kehittyvät markkinat	Suomi	716 166,86	716 166,86
Seligson Phoebus - A	Suomi	2 977 708,48	2 977 708,48
Seligson Phoenix A	Suomi	1 132 018,53	1 132 018,53
Seligson Pohjois-Amerikka -indeksirahasto A	Suomi	3 335 436,08	3 335 436,08
Seligson Rahamarkkina AAA	Suomi	2 684 639,38	2 684 639,38
Seligson Russian Pros Euro A	Suomi	10 706 218,90	10 706 218,90
Seligson Suomi-indeksirahasto	Suomi	12 577 850,19	12 577 850,19
Suojavarainhoito 10	Suomi	5 023 186,80	5 023 186,80
Suojavarainhoito 15	Suomi	1 817 384,27	1 817 384,27
Suojavarainhoito 5	Suomi	543 836,63	543 836,63
TOP-indeksivarainhoito 25	Suomi	4 792 889,10	4 792 889,10
TOP-indeksivarainhoito 50	Suomi	1 418 004,00	1 418 004,00
Vakaa Varainhoito	Suomi	1 074 620,00	1 074 620,00
Varainhoito 100	Ruotsi	40 030 063,50	40 030 063,50
Varainhoito 25	Ruotsi	4 055 804,92	4 055 804,92
Varainhoito 50	Ruotsi	11 262 489,74	11 262 489,74
Varainhoito 75	Suomi	6 042 720,72	6 042 720,72
Varainhoito Eurooppa Plus	Suomi	7 605 184,05	7 605 184,05
Varainhoito Maltillinen	Suomi	113 862 969,39	113 862 969,39
Varainhoito Nordic Plus	Suomi	27 328 224,10	27 328 224,10
Varainhoito Suomi Plus	Suomi	31 709 228,76	31 709 228,76
Varainhoito Tasapainoinen	Suomi	96 146 824,19	96 146 824,19
Varainhoito Tuottohakuinen	Suomi	52 014 098,29	52 014 098,29
Varainhoito Varovainen	Suomi	139 026 698,23	139 026 698,23
Varainhoitosalkku 10	Suomi	32 932 294,09	32 932 294,09
Varainhoitosalkku 30	Suomi	100 260 535,09	100 260 535,09
Varainhoitosalkku 50	Suomi	51 429 387,40	51 429 387,40

Varainhoitosalkku 70	Suomi	13 145 270,45	13 145 270,45
Vauras 100	Suomi	522 819,50	522 819,50
Vauras 25	Suomi	26 105 804,54	26 105 804,54
Vauras 50	Suomi	13 809 212,39	13 809 212,39
Vauras 75	Suomi	2 279 186,69	2 279 186,69
Yksilöllinen varainhoito 30	Suomi	52 749 467,62	52 749 467,62
Yksilöllinen varainhoito 50	Suomi	2 433 020,00	2 433 020,00
eQ Euro Investment Grade	Suomi	551 289,94	551 289,94
eQ Euro Investment Grade 1 T	Suomi	539 103,99	539 103,99
eQ High Yield Bond 1 T	Suomi	595 982,01	595 982,01
eQ Hoivakiinteistöt	Suomi	33 160 593,62	33 160 593,62
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1 T	Suomi	716 824,54	716 824,54
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1K	Suomi	3 974 891,10	3 974 891,10
eQ Kehittyvät Markkinat Pienyhtiö 1 K	Suomi	1 564 839,81	1 564 839,81
eQ Liikekiinteistöt-1T	Suomi	34 078 507,99	34 078 507,99
eQ Mandaatti-2K	Suomi	849 649,29	849 649,29
eQ PE IX US Feeder	Suomi	1 442 050,92	1 442 050,92
eQ PE VIII North Ky	Suomi	1 321 901,62	1 321 901,62
eQ PE X North Feeder	Suomi	1 400 000,00	1 400 000,00
eQ Sininen Planeetta 1 K	Suomi	1 621 206,74	1 621 206,74
eQ USA Indeks 1 K	Suomi	2 437 555,82	2 437 555,82
eQ USA Indeks-1 T	Suomi	556 612,06	556 612,06
Ålandsbanken Asuntorahasto C	Suomi	3 078 143,66	3 078 143,66
Ålandsbanken Europe Value B	Suomi	859 281,44	859 281,44
Muut		18 185 259,75	18 185 256,55
Yhteensä		2 374 106 473,95	2 374 106 470,75
Rahoitusmarkkinavälineet			
Eurooppa Pankit Autocall 4/2018	Ranska	1 187 968,67	1 187 968,67
Evli EM-Korkotuotto 1/2017 Sertifikaatti	Suomi	524 160,00	524 160,00
Muut		9 698 618,02	9 698 618,02
Yhteensä		11 410 746,69	11 410 746,69
Yhteensä		2 411 448 233,02	2 411 448 229,82

K8. Muut sijoitukset

K8.1 Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltynä

	2019	2018
Muut lainasaamiset, vakuutuskirja	166 215,24	203 551,24
Muu vakuus	24 689 926,63	55 588 141,50
Jäljellä oleva hankintameno	24 856 141,87	55 791 692,74
Ei-vakuudelliset, jäljellä oleva hankintameno yhteensä	22 475 000,00	26 177 507,04
Muut lainasaamiset yhteensä	47 331 141,87	81 969 199,78

K9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Konserni-liikearvo	Ennakkomaksut aineettomat hyödykkeet	Kalusto
Hankintameno 1.1.	45 933 194,60	36 218,44	692 031,00	7 091 859,66
Lisäykset	640 956,94	0,00	2 929 045,99	663 133,56
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-97 553,17
Siirrot erien välillä	1 697 054,00	0,00	-1 697 054,00	0,00
Hankintameno 31.12.	48 271 205,54	36 218,44	1 924 022,99	7 657 440,05
Kertyneet poistot 1.1.	-31 709 706,21	-27 981,00	0,00	-6 254 803,57
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	-4 201,62
Tilikauden poistot	-4 666 126,00	0,00	0,00	-160 121,97
Kertyneet poistot 31.12.	-36 375 832,21	-27 981,00	0,00	-6 419 127,16
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 895 373,33	8 237,44	1 924 022,99	1 238 312,89

K10. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

	2019 Alkuperäinen hankintameno	2019 Käypä arvo (= kirjanpitoarvo)	2018 Alkuperäinen hankintameno	2018 Käypä arvo (= kirjanpitoarvo)
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	1 786 872 257,37	2 400 036 767,42	1 724 257 461,04	2 089 563 531,05
Rahoitusmarkkinavälineet	11 790 542,18	11 411 462,40	14 425 199,45	12 708 130,10
Saamiset vakuutusmaksunvälittäjiltä	1 516 813,16	1 516 813,16	851 823,75	851 823,75
Rahat ja pankkisaamiset	3 259 845,73	3 259 845,73	4 682 605,09	4 682 605,09
Kertyneet korot	109 046,79	109 046,79	170 243,41	170 243,41
Yhteensä	1 803 548 505,23	2 416 333 935,50	1 744 387 332,74	2 107 976 333,40
Etukäteen hankitut sijoitukset	52 054 012,73	62 118 257,54	46 178 884,23	48 997 723,84
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelkaa vastaavat sijoitukset	1 751 494 492,50	2 354 215 677,96	1 698 208 448,51	2 058 978 609,56

Rahat ja pankki- yms. saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu.

4 776 658,89 5 534 428,84

K11. Oman pääoman muutokset ja arvonorotusrahaston erittely

K11.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2019	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2019
Pohjarahasto	4 482 208,24	0,00	0,00	4 482 208,24
Takuupääoma	37 585 505,12	0,00	0,00	37 585 505,12
Arvonkorotusrahasto	9 087 707,83	0,00	0,00	9 087 707,83
Varmuusrahasto	366 380 097,61	44 546 686,04	0,00	410 926 783,65
Käyttörahasto	1 833 138,23	500 000,00	-95 000,00	2 238 138,23
Verotusperusteisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan siirretty osuus	511 466,96	0,00	-124 667,45	386 799,51
Konsernin edellisten tilikausien voitto/tappio	-29 208 315,46	47 144 682,24	-46 738 034,00	-28 801 667,22
Tilikauden voitto *)	46 734 917,00	34 713 992,20	-46 734 917,00	34 713 992,20
Tilikauden voittoon sisältyvä osuus poistoeron ja verotusperusteisten varausten muutoksesta	409 765,24	124 667,46	-409 765,24	124 667,46
	47 144 682,24	34 838 659,66	-47 144 682,24	34 838 659,66
Oman pääoman muutokset yhteensä	437 816 490,55	127 030 027,94	-94 102 383,69	470 744 134,88

K11.2 Arvonkorotusrahaston erittely

	31.12.2019
Arvonkorotusrahasto 1.1.	9 087 707,83
Arvonkorotusten peruutukset	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	9 087 707,83
Josta käyttöomaisuuteen liittyvää	9 087 707,83

K12. Tilinpäätössiirtojen kertymä

	2019	2018
Poistoero		
Poistoero 1.1.	1 381 762,59	1 522 530,33
Vähennykset	-527 273,22	-140 767,74
Poistoero 31.12.	854 489,37	1 381 762,59
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	854 489,37	1 381 762,59
Jaettu		
Omaan pääomaan	-572 583,70	-994 402,27
Vähemmistöosuuteen	-111 007,80	-111 007,80
Laskennalliseen verovelkaan	-170 897,87	-276 352,52
Verokanta	20,00 %	20,00 %

K13. Muut pakolliset varaukset

	2019	2018
Työttömyysturvan omavastuuvaraus	10 010,36	0,00
	10 010,36	0,00

K14. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

K14.1 Laskennalliset verosaamiset

	2019	2018
Poistoerosta johtuva laskennallinen verosaaminen	1 042 305,94	1 042 305,94

K14.2 Laskennalliset verovelat

	2019	2018
Konsernin poistoerosta ja varausten jaosta aiheutunut laskennallinen verovelka	170 897,87	276 352,52

K15. Saamiset ja velat

K15.1 Saamisten erittely

	2019	2018
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	486 305,27	200 008,49
	486 305,27	200 008,49

K15.2 Velkojen erittely

	2019	2018
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	1 660 912,71	232 336,49
Muut velat	85 862,81	67 128,80
	<u>1 746 775,52</u>	<u>299 465,29</u>

K15.3 Siirtovelkojen erittely

	2019	2018
Velat henkilöstölle	3 181 990,72	3 248 782,93
Johdannaisten arvostustappio	202 140,88	0,00
Muut siirtovelat	5 809 765,47	5 418 531,28
	<u>9 193 897,07</u>	<u>8 667 314,21</u>

K16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

	2019 Vakuudet/pantit /takaukset yms. sitoumukset	2019 Velan määrä	2018 Vakuudet/pantit /takaukset yms. sitoumukset	2018 Velan määrä
K16.1 Vakuudet				
Omien velkojen vakuudeksi				
Kiinteistökiinnitykset	21 716 962,80	13 191 939,64	21 672 170,80	7 675 519,64
	21 716 962,80	13 191 939,64	21 672 170,80	7 675 519,64

K16.2 Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut

Johdannaissopimukset	2019	2018
Valuuttajohdannaiset		
<i>Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	-52 715 731,54	-41 397 720,75
Käypä arvo	393 116,06	565 399,19
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	889 130,70	906 913,08
Seuraavina vuosina maksettava määrä	3 608 650,08	3 782 076,48
	<u>4 497 780,78</u>	<u>4 688 989,56</u>
Arvonlisäverovastuut		
<i>Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen</i>		
Konserniyritykset	-2 690 870,12	-86 466,35
Yhteistoimintayritykset	1 941 043,52	1 846 176,42
	<u>-749 826,60</u>	<u>1 759 710,07</u>
<i>Positiivinen alv-vastuu = alv-velka</i>		
<i>Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen</i>		
<i>Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu</i>		
<i>- 10 v. tarkistuskausi</i>		
Yhtiö	100 535,00	120 612,00
Muut ryhmän yritykset	42 376 583,25	49 929 906,60
	<u>42 477 118,25</u>	<u>50 050 518,60</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	444 560 794,25	529 844 225,29
Myönnetty limiitti	12 079 575,79	80 536 525,35
	<u>456 640 370,04</u>	<u>610 380 750,64</u>

K17. Lähipiirilainat ja -liiketoimet (VYL 8 luku 11 § ja KPA 2 luku 7 b §)

K17.1 Lähipiirilainat ja -liiketoimet (VYL 8 luku 11 § ja KPA 2 luku 7 b §)

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön lähipiiriin muodostaa konserniin kuuluvat yritykset (liite K7.1 ja K7.2) sekä yhtiöt, joissa Henkiyhtiöllä huomattava vaikutusvalta (konsernirakenne toimintakertomuksessa). Yhtiöiden lisäksi lähipiiriin luetaan Henkiyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja tämän sijainen sekä johtoryhmän jäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet ja yhtiöt, joissa edellä mainitut henkilöt käyttävät merkittävää äänivaltaa.

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön lähipiirirekisteriin kuuluville myönnettyt lainat

Tytäryhtiöt	150 604 468,49
Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset	15 742 441,63
Yhteisön tai sen emoyhtiön johtoon kuuluvat avainhenkilöt	0,00
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	0,00
	166 346 910,12

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Laina-aika on 10-40 vuotta, ja lainojen vaihtuva korko on sidottu yleisesti käytettyihin korkonoteerauksiin.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön vakuudet ja vastuusitoumukset LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hyväksi on esitetty liitteellä 16. Muiden lähipiiriin kuuluvien hyväksi ei ole annettu vakuuksia eikä vastuusitoumuksia.

Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niidet ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset on ilmoitettu liitteellä 3.

K17.2 Pääomalainat

Velkoja

Useita

Lainan pääoma

100.000.000 euroa

Pääasialliset lainaehdot

Lainasopimus on voimassa 23.11.2043 saakka. Lainan ensimmäinen mahdollinen takaisinmaksupäivä on 23.11.2023, jonka jälkeen laina on mahdollista maksaa takaisin minä tahansa koronmaksupäivänä (23. marraskuuta), jos velallinen täyttää ne edellytykset, jotka takaisinmaksulle on lainsäädännössä asetettu.

Ensimmäistä takaisinmaksupäivää edeltävään päivään saakka lainan vuotuinen korko on 3,5 prosenttia. Jos velallinen ei maksa lainaa takaisin ensimmäisenä maksupäivänä, määräytyy lainan korko uudelleen. Ensimmäisestä takaisinmaksupäivästä lähtien korko on ensimmäisenä takaisinmaksupäivänä määräytyvä Euro 5-y Mid-Swap Rate lisättynä 3,25 prosentin marginaalilla.

Pääoma voidaan palauttaa ja korkoa voidaan maksaa vain siltä osin kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Jos korkoa ei voida maksaa, siirtyy se maksettavaksi aikaisintaan ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen jälkeen, jonka perusteella korkoa voidaan maksaa.

Pääomalainasopimuksen ehtoja voidaan muuttaa ainoastaan Finanssivalvonnan suostumuksella.

Lainalla ei ole vakuutta.

Pääomalaina on Euroclear Finland Oy:n hoidossa.

K17.3 Vuonna 2019 takaisinmaksettu pääomalaina

Vuonna 2014 otetun pääomalainan edellisen vuoden uuden pääomalainan liikkeeseenlaskussa konvertoimatta jääneet 7 miljoonaa euroa kutsuttiin takaisin ensimmäisenä mahdollisena takaisinkutsupäivänä marraskuussa 2019. Tämän jälkeen LähiTapiola Henkiyhtiöllä on vain liitteessä 17.2 esitetty 100 miljoonan euron pääomalaina.

TULOSANALYYSI

€1 000

	2019	2018	Muutos	Muutos %
Vakuutusmaksutulo	612 505	446 020	166 486	37,3 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	427 237	-102	427 339	-420874,2 %
Maksetut korvaukset	-524 569	-356 400	-168 168	47,2 %
Vastuuvelan muutos ennen lisätujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	-428 376	25 631	-454 007	-1771,4 %
Liikekulut	-57 220	-51 527	-5 693	11,0 %
Vakuutustekninen tulos ennen lisätujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	29 578	63 621	-34 044	-53,5 %
Muut tuotot ja kulut	-23	-502	479	-95,4 %
Osuus osakkuusyhtiön voitosta tai tappiosta	88	90	-2	-2,6 %
Liikevoitto	29 642	63 209	-33 567	-53,1 %
Tasoitusmäärän muutos	10 274	10 274	0	0,0 %
Lisäedut (asiakasedut)	1 656	-3 151	4 807	-152,6 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	41 573	70 333	-28 760	-40,9 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-7 023	-23 659	16 636	-70,3 %
Vähemmistöosuus	165	61	104	169,6 %
Kauden voitto	34 714	46 735	-12 021	-25,7 %
Liikevoitto	29 642	63 209	-33 567	-53,1 %
Arvostuserojen muutos	74 692	-25 520	100 211	-392,7 %
Kokonaistulos	104 334	37 690	66 644	176,8 %

LähiTapiola Henkiyhtiö

Tuloslaskelma, LähiTapiola Henkiyhtiö

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA - HENKIVAKUUTUS

		1.1.2019	-	31.12.2019	1.1.2018	-	31.12.2018
Vakuutusmaksutulo							
Vakuutusmaksutulo	1	616 312 225,79			449 839 234,89		
Jälleenvakuuttajien osuus		-3 806 808,37		612 505 417,42	-3 819 536,59		446 019 698,30
Sijoitustoiminnan tuotot	4			312 822 997,52			264 724 691,60
Sijoitusten arvonorotukset				265 557 101,10			11 242 640,16
Korvauskulut							
Maksetut korvaukset	2	-525 402 129,17			-357 667 761,69		
Jälleenvakuuttajien osuus		833 228,67		-524 568 900,50	1 267 301,68		-356 400 460,01
Korvausvastuun muutos		-24 077 442,00			4 955 054,00		
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00		-24 077 442,00	0,00		4 955 054,00
Korvauskulut yhteensä				-548 646 342,50			-351 445 406,01
Vakuutusmaksuvastuun muutos							
Vakuutusmaksuvastuun muutos		-392 368 515,53			27 798 886,95		
Jälleenvakuuttajien osuus		0,00		-392 368 515,53	0,00		27 798 886,95
Liikekulut	3			-57 221 122,02			-51 528 326,11
Sijoitustoiminnan kulut	4			-115 689 557,05			-124 384 052,56
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu				-32 667 111,84			-151 547 332,17
Vakuutustekninen tulos				44 292 867,10			70 880 800,16

MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Henkivakuutuksen vakuutustekninen tulos				44 292 867,10			70 880 800,16
Muut tuotot	4						
Muut		2 158 881,82		2 158 881,82	2 435 212,47		2 435 212,47
Muut kulut	4						
Muut		-2 177 004,67		-2 177 004,67	-2 938 550,56		-2 938 550,56
Voitto varsinaisesta toiminnasta				44 274 744,25			70 377 462,07
Tilinpäätössiirrot							
Poistoeron muutos		155 834,32		155 834,32	140 767,74		140 767,74
Tuloverot							
Tilikauden verot		-1 118 435,32			-18 440 920,18		
Aikaisempien tilikausien verot		-5 930 938,99		-7 049 374,31	-5 339 275,86		-23 780 196,04
Tilikauden voitto				37 381 204,26			46 738 033,77

Tase, LähiTapiola Henkiyhtiö

Vastaavaa

	31.12.2019		31.12.2018	
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikutteiset menot	9	13 476 380,46	13 476 380,46	14 752 453,61
				14 752 453,61
Sijoitukset	5			
Kiinteistösijoitukset	6			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		201 365 251,10		157 133 417,07
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		108 223 499,78	309 588 750,88	157 138 636,78
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä				314 272 053,85
ja omistusyhteisyrityksissä	7			
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		247 882 101,19		180 547 341,71
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset				
saman konsernin yrityksiltä		119 413 541,63		111 986 790,54
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrityksissä		43 277 334,13		34 324 504,20
Rahoitusmarkkinavälineet ja				
lainasaamiset omistusyhteisyrityksiltä		4 000 000,00	414 572 976,95	4 000 000,00
Muut sijoitukset				330 858 636,45
Osakkeet ja osuudet	7	877 444 784,78		837 380 533,53
Rahoitusmarkkinavälineet		1 024 206 108,82		1 010 111 618,32
Kiinnelainasaamiset		193 649 710,47		157 636 360,81
Muut lainasaamiset	8	47 331 141,87		81 969 199,78
Talletukset		5 121 266,67	2 147 753 012,61	5 105 991,25
			2 871 914 740,44	2 092 203 703,69
				2 737 334 393,99
Sijoitussidonnaisten vakuutusten				
katteena olevat sijoitukset	10		2 416 333 935,50	2 107 976 333,40
Saamiset	15			
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		958 757,80		1 014 056,93
Jälleenvakuutustoiminnasta		82 357,01	1 041 114,81	58 778,43
Muut saamiset			7 430 088,26	1 072 835,36
			8 471 203,07	3 801 933,84
				4 874 769,20
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Kalusto	9	336 461,37	336 461,37	346 214,50
Rahat ja pankkisaamiset			49 848 317,11	84 228 224,16
Muu omaisuus			1 067 204,41	767 204,41
			51 251 982,89	85 341 643,07
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat		9 349 930,39		9 902 958,72
Muut siirtosaamiset		22 647 931,04	31 997 861,43	10 364 132,67
				20 267 091,39
Vastaavaa yhteensä		5 393 446 103,79		4 970 546 684,66

Vastattavaa		31.12.2019	31.12.2018
Oma pääoma	11		
Pohjarahasto		4 482 208,24	4 482 208,24
Takuupääoma		37 585 505,12	37 585 505,12
Vapaat rahastot		413 164 921,82	368 213 235,78
Tilikauden voitto		<u>37 381 204,26</u>	<u>46 738 033,77</u>
		492 613 839,44	457 018 982,91
Pääomalainat	17	99 721 133,33	106 649 933,33
Tilinpäättösiirtojen kertymä	12		
Poistoero		<u>513 361,99</u>	<u>669 196,31</u>
		513 361,99	669 196,31
Vakuutustekninen vastuuvélka			
Vakuutusmaksuvastuu		1 706 384 124,72	1 593 928 064,19
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
		1 706 384 124,72	1 593 928 064,19
Korvausvastuu		716 556 986,00	695 170 646,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
		716 556 986,00	695 170 646,00
		2 422 941 110,72	2 289 098 710,19
Sijoitusidonnaisten vakuutusten vastuuvélka			
Vakuutustekninen vastuuvélka		2 349 490 708,00	2 066 887 151,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
		2 349 490 708,00	2 066 887 151,00
Pakolliset varaukset	13		
Muut pakolliset varaukset		<u>10 010,36</u>	<u>0,00</u>
		10 010,36	0,00
Jälleenvakuutustallettevelat		<u>1 128 585,75</u>	<u>1 051 311,43</u>
		1 128 585,75	1 051 311,43
Velat			
Ensivakuutustoiminnasta		972 546,83	1 159 282,35
Jälleenvakuutustoiminnasta		1 593 747,80	853 393,95
Muut velat	15	<u>15 783 387,64</u>	<u>39 890 179,46</u>
		18 349 682,27	41 902 855,76
Siirtovelat	15	<u>8 677 671,93</u>	<u>7 268 543,73</u>
		8 677 671,93	7 268 543,73
Vastattavaa yhteensä		<u>5 393 446 103,79</u>	<u>4 970 546 684,66</u>

Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Henkiyhtiö

Liiketoiminnan rahavirta	2019	2018
Voitto varsinaisesta toiminnasta	44 274 744,25	70 377 462,07
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	416 445 957,53	-32 753 940,95
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	-248 826 402,00	173 606 135,06
Pakollisten varausten muutos	10 010,36	-88 676,16
Suunnitelman mukaiset poistot	7 010 251,22	12 670 234,10
Muut oikaisut	-90 377 494,98	-106 578 171,65
<i>Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta</i>	<i>128 537 066,38</i>	<i>117 233 042,47</i>
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-15 327 203,91	9 874 412,82
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-22 066 770,97	22 109 423,28
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	<i>91 143 091,50</i>	<i>149 216 878,57</i>
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-3 728 722,60	-6 891 896,85
Maksetut välittömät verot	-7 049 374,31	-23 780 196,04
Liiketoiminnan rahavirta	80 364 994,59	118 544 785,68
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-196 343 517,93	-201 912 152,33
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	94 106 217,58	113 470 068,50
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-3 792 453,56	-6 367 855,99
Investointien rahavirta	-106 029 753,91	-94 809 939,82
Rahoituksen rahavirta		
Lainojen nostot	-6 928 800,00	6 792 916,66
Maksetut takuupääoman korot	-1 691 347,73	-1 879 275,00
Muu voitonjako	-95 000,00	-45 000,00
Rahoituksen rahavirta	-8 715 147,73	4 868 641,66
Rahavarojen muutos	-34 379 907,05	28 603 487,52
Rahavarat tilikauden alussa	84 228 224,16	55 624 736,64
Rahavarat tilikauden lopussa	49 848 317,11	84 228 224,16

Tunnusluvut, LähiTapiola Henkiyhtiö

					M€
	2019	2018	2017	2016	2015
Yhtiön taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liiketulos	32,3	63,3	48,4	63,4	98,9
Kokonaistulos	96,6	33,0	64,0	72,7	51,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvoin) prosentteina	6,3	2,1	5,3	5,0	4,8
Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina	7,5	3,0	5,1	5,8	4,8
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	146	140	132	132	134
Henkivakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	616,3	449,8	516,0	421,7	423,0
Liikekustannussuhde prosentteina	124,5	116,9	127,1	119,5	120,7
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	1,4	1,3	1,5	1,4	1,4

1. Vakuutusmaksutulo

	2019	2018
Ensivakuutus		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	282 535 845,94	172 821 908,86
Muu yksilöllinen henkivakuutus	99 679 960,43	65 284 384,69
Sijoitussidonnainen kapitalisaatiosopimus	42 607 898,49	35 042 200,14
Muu kapitalisaatiosopimus	11 735 713,88	4 034 208,29
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	12 162 634,53	11 594 872,02
Muu ryhmähenkivakuutus	73 396 182,11	69 078 207,22
<i>Yhteensä</i>	<u>522 118 235,38</u>	<u>357 855 781,22</u>
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus	27 455 306,74	28 084 857,34
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	12 476 804,47	13 718 994,36
Sijoitussidonnainen ryhmäeläkevakuutus	18 720 769,90	15 562 683,90
Muu ryhmäeläkevakuutus	35 541 109,30	34 616 918,07
<i>Yhteensä</i>	<u>94 193 990,41</u>	<u>91 983 453,67</u>
Ensivakuutuksen maksutulo yhteensä	616 312 225,79	449 839 234,89
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	<u>616 312 225,79</u>	<u>449 839 234,89</u>
<i>Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta</i>		
Jatkuvat vakuutusmaksut	558 641 357,99	486 613 960,06
Kertamaksut	57 670 867,80	-36 774 725,17
<i>Yhteensä</i>	<u>616 312 225,79</u>	<u>449 839 234,89</u>
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	244 992 404,72	198 327 584,65
Vakuutusmaksut sijoitussidonnaisesta vakuutuksesta	371 319 821,07	251 511 650,24
	<u>616 312 225,79</u>	<u>449 839 234,89</u>

1.1 Henkivakuutuksen hyvitysten ja alennusten vaikutus tulokseen

	2019	2018
Hyvitykset		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	6 210 495,45	4 182 343,37
Muu kapitalisaatiosopimus	567 023,55	212 708,77
Muu ryhmähenkivakuutus	147 165,00	131 767,00
Yhteensä	6 924 684,00	4 526 819,14
Eläkevakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen eläkevakuutus		
Muu yksilöllinen eläkevakuutus	1 667 371,07	2 228 399,66
Muu ryhmäeläkevakuutus	1 583 016,24	2 220 818,09
Yhteensä	3 250 387,31	4 449 217,75
Hyvitykset yhteensä	10 175 071,31	8 976 036,89
Alennukset		
Henkivakuutus		
Sijoitussidonnainen yksilöllinen henkivakuutus	112 046,00	145 671,00
Muu yksilöllinen henkivakuutus	131 243,11	146 439,32
Muu ryhmähenkivakuutus	1 280 766,09	1 367 694,46
Yhteensä	1 524 055,20	1 659 804,78
Hyvitykset ja alennukset yhteensä	11 699 126,51	10 635 841,67

2. Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta

	2019	2018
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	399 576 627,72	232 038 243,12
Eläkevakuutus	125 825 501,45	125 629 518,57
Yhteensä	525 402 129,17	357 667 761,69
Jälleenvakuuttajien osuus	-833 228,67	-1 267 301,68
Maksetut korvaukset yhteensä	524 568 900,50	356 400 460,01
Josta:		
Takaisinostot	317 830 681,03	149 135 961,31
Säästösummien takaisinmaksut	36 078 967,24	40 147 463,49
Muut	171 492 480,90	168 384 336,89
	525 402 129,17	357 667 761,69
Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus maksetuista korvauksista	310 158 067,23	148 801 209,88

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2019	2018
Maksetut korvaukset	4 200 410,59	4 272 481,99
Liikekulut	57 221 122,02	51 528 326,11
Sijoitustoiminnan hoitokulut	4 675 042,86	4 696 651,99
Muut kulut	2 176 493,57	2 367 543,18
Yhteensä	68 273 069,04	62 865 003,27

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut

	2019	2018
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	16 746 801,58	12 498 853,12
Muut vakuutusten hankintamenot	20 891 330,56	20 788 710,77
	<u>37 638 132,14</u>	<u>33 287 563,89</u>
Vakuutusten hoitokulut	10 274 671,49	8 616 619,54
Hallintokulut	10 054 493,46	10 226 110,61
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-746 175,07	-601 967,93
<i>Yhteensä</i>	<u>57 221 122,02</u>	<u>51 528 326,11</u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	12 288 653,35	12 243 144,94
Eläkekulut	2 862 469,24	1 941 761,50
Muut henkilösivukulut	504 827,21	332 140,43
<i>Yhteensä</i>	<u>15 655 949,80</u>	<u>14 517 046,87</u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja		
Palkat ja palkkiot	559 781,00	535 646,00
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä on 63 vuotta ja varatoimitusjohtajan eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja.	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia.	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	166 500,00	161 500,00
Eläkesitoumukset	Yhtiön toimsuhteessa oleville hallituksen jäsenille ja varajäsenille on eläkeiäksi sovittu 63 vuotta.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja.	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia.	
Hallintoneuvosto		
Palkat ja palkkiot	162 000,00	171 500,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja.	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia.	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana

Henkilöstö	146	140
------------	-----	-----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2019	2018
Tilintarkastus	57 213,82	36 356,17
Tilintarkastuslain 15:n 1:n momentin 2. kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	1 432,20	0,00
Veroneuvonta	4 672,80	0,00
Muut palvelut	1 767,00	79 608,00
<i>Yhteensä</i>	<u>65 085,82</u>	<u>115 964,17</u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2019	2018
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	658 460,38	1 127 320,49
Korkotuotot	3 179 781,19	2 825 922,25
Muut tuotot	24 085 682,18	4 357 221,60
<i>Yhteensä</i>	27 923 923,75	8 310 464,34
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyhtiin		
Osinkotuotot	197 465,04	212 092,08
Korkotuotot	-89 830,15	19 084,47
<i>Yhteensä</i>	107 634,89	231 176,55
Tuotot kiinteistösijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Korkotuotot	4 357 680,97	10 647 175,06
Muut tuotot	91 876,72	56 294,74
<i>Yhteensä</i>	4 449 557,69	10 703 469,80
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Osinkotuotot	858,21	858,21
Korkotuotot	28 956,11	58 789,14
Muut tuotot	24 596 663,91	29 229 000,12
<i>Yhteensä</i>	24 626 478,23	29 288 647,47
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	38 586 286,88	38 561 233,81
Korkotuotot	17 352 724,79	19 130 464,16
Muut tuotot	15 330 679,77	9 252 339,91
<i>Yhteensä</i>	71 269 691,44	66 944 037,88
	128 377 286,00	115 477 796,04
Arvon alentumisen palautukset	64 077 987,49	20 550 049,47
Myyntivoitot	120 367 724,03	128 696 846,09
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	312 822 997,52	264 724 691,60

Sijoitustoiminnan kulut	2019	2018
Kulut kiinteistösijoituksista		
Saman konsernin yritykset	-17 695 280,68	-20 868 461,71
Muut yritykset	-3 370 248,79	-3 729 404,62
Yhteensä	-21 065 529,47	-24 597 866,33
Kulut muista sijoituksista	-14 067 713,58	-18 605 467,89
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Muut yritykset	-3 921 261,42	-7 101 242,27
Yhteensä	-3 921 261,42	-7 101 242,27
	-39 054 504,47	-50 304 576,49
Arvonalentumiset ja poistot		
Arvonalentumiset	-48 141 574,75	-53 851 492,52
Rakennusten suunnitelmapoistot	-2 231 971,38	-5 001 205,96
Yhteensä	-50 373 546,13	-58 852 698,48
Myyntitappiot	-26 261 506,45	-15 226 777,59
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-115 689 557,05	-124 384 052,56
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	197 133 440,47	140 340 639,04
Sijoitusten arvonnkorotus	265 557 101,10	11 242 640,16
Sijoitusten arvonnkorotuksen oikaisu	-32 667 111,84	-151 547 332,17
	232 889 989,26	-140 304 692,01
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	430 023 429,73	35 947,03

4.2 Sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut (sisältyvät 4.1 sijoitustoiminnan erittelyyn)

	2019	2018
Sijoitustoiminnan tuotot	61 467 129,43	59 897 452,15
Sijoitustoiminnan kulut	-8 705 347,58	-5 080 313,02
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonnkorotuksia ja niiden oikaisua sekä arvonnalennuksia ja niiden palautuksia	52 761 781,85	54 817 139,13
Sijoitusten arvonnkorotus	265 557 101,10	11 242 640,16
Sijoitusten arvonnkorotusten oikaisu	-28 184 622,81	-145 619 042,06
Arvonalentumiset	-2 204 087,90	-15 185 087,26
Arvonalentumisten palautukset	13 987 492,67	1 918 745,94
	249 155 883,06	-147 642 743,22
Sijoitussidonnaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista	301 917 664,91	-92 825 604,09

4.3 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2019	2018
Liitännäistoiminnan ja palvelumyynnin tuotot	2 143 786,22	2 409 505,96
Muut tuotot, muut	15 095,60	25 706,51
Yhteensä	2 158 881,82	2 435 212,47
Muut kulut		
Liitännäistoiminnan ja palvelumyynnin kulut	2 176 493,57	2 349 401,18
Henkilöstörahoastosiirto	0,00	3 799,96
Muut kulut, muut	511,10	585 349,42
Yhteensä	2 177 004,67	2 938 550,56

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	Jäljellä oleva hankintameno	2019 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	7 275 377,58	11 903 168,02	20 400 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	166 448 855,59	180 581 041,90	263 140 518,72
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyhteisöissä	71 927,75	71 927,75	71 984,43
Muut kiinteistöosakkeet	11 276 346,99	8 809 113,43	16 495 732,03
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	108 223 499,78	108 223 499,78	108 223 499,78
	293 296 007,69	309 588 750,88	408 331 734,96
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	247 882 101,19	247 882 101,19	272 249 836,76
Lainasaamiset	119 413 541,63	119 413 541,63	119 413 541,63
	367 295 642,82	367 295 642,82	391 663 378,39
Sijoitukset omistusyhteisyhteisöissä			
Osakkeet ja osuudet	43 277 334,13	43 277 334,13	48 897 316,06
Rahamarkkinavälineet ja lainasaamiset	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00
	47 277 334,13	47 277 334,13	52 897 316,06
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	877 444 784,78	877 444 784,78	1 021 762 213,43
Rahoitusmarkkinavälineet	1 024 206 108,82	1 024 206 108,82	1 037 441 651,14
Kiinnelainasaamiset	193 649 710,47	193 649 710,47	193 649 710,47
Muut lainasaamiset	47 331 141,87	47 331 141,87	47 331 141,88
Talletukset	5 121 266,67	5 121 266,67	5 121 266,67
	2 147 753 012,61	2 147 753 012,61	2 305 305 983,59
	2 855 621 997,25	2 871 914 740,44	3 158 198 413,00
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta			-4 496 529,17
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonkorotuksia		15 019 463,40	
Muita arvonkorotuksia		3 740 513,35	18 759 976,75
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			286 283 672,56

Sijoitukset	Jäljellä oleva hankintameno	2018	Käypä arvo
		Kirjanpitoarvo	
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	7 714 890,98	12 342 681,42	19 000 000,00
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	117 997 526,19	136 612 201,53	193 566 331,66
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyhteisöissä	71 927,75	71 927,75	71 984,43
Muut kiinteistöosakkeet	10 183 839,93	8 106 606,37	14 538 387,08
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	157 138 636,78	157 138 636,78	157 138 636,78
	293 106 821,63	314 272 053,85	384 315 339,95
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	180 547 341,71	180 547 341,71	206 528 619,15
Lainasaamiset	111 986 790,54	111 986 790,54	111 986 790,54
	292 534 132,25	292 534 132,25	318 515 409,69
Sijoitukset omistusyhteisyhteisöissä			
Osakkeet ja osuudet	34 324 504,20	34 324 504,20	34 522 061,34
Rahamarkkinavälineet ja lainasaamiset	4 000 000,00	4 000 000,00	4 000 000,00
	38 324 504,20	38 324 504,20	38 522 061,34
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	837 380 533,53	837 380 533,53	961 625 866,63
Rahoitusmarkkinavälineet	1 010 111 618,32	1 010 111 618,32	1 011 707 439,23
Kiinnelainasaamiset	157 636 360,81	157 636 360,81	157 636 360,81
Muut lainasaamiset	81 969 199,78	81 969 199,78	81 969 199,79
Talletukset	5 105 991,25	5 105 991,25	5 105 991,25
Muut sijoitukset	0,00	0,00	0,00
	2 092 203 703,69	2 092 203 703,69	2 218 044 857,71
	2 716 169 161,77	2 737 334 393,99	2 959 397 668,69
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:			
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)			
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			-5 872 451,02
Kirjanpitoarvo sisältää			
Tuloutettuja arvonorotuksia		19 501 952,43	
Muita arvonorotuksia		3 740 513,35	23 242 465,78
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			222 063 274,70

5.2 Ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

Johdannaissopimukset

	Jäljellä oleva hankintameno	2019 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset			
Johdannaiskaupan annetut vakuudet	100 000,00	100 000,00	100 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	-202 140,88	-202 140,88	393 116,06
	-102 140,88	-102 140,88	493 116,06
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			595 256,94

Johdannaissopimukset

	Jäljellä oleva hankintameno	2018 Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Muut saamiset			
Johdannaiskaupan annetut vakuudet	1 190 000,00	1 190 000,00	1 190 000,00
Muut siirtosaamiset ja -velat			
Futuuri- ja termiinisopimukset	0,00	0,00	565 399,19
	1 190 000,00	1 190 000,00	1 755 399,19
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			565 399,19

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:

	2019 Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	2019 Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
Hankintameno 1.1.	149 711 518,21	157 138 636,78
Lisäykset	51 718 554,74	0,00
Vähennykset	0,00	-48 915 137,00
Hankintameno 31.12.	201 430 072,95	108 223 499,78
Kertyneet poistot 1.1.	-12 151 329,97	
Tilikauden poistot	-456 720,68	
Kertyneet poistot 31.12.	-12 608 050,65	
Arvon alentumiset 1.1.	-4 928 024,06	
Tilikauden arvonalentumiset	-2 547 511,00	
Arvon alentumiset 31.12.	-7 475 535,06	
Arvonkorotukset 1.1.	24 501 252,89	
Vähennykset	-4 482 489,03	
Arvonkorotukset 31.12.	20 018 763,86	
Kirjanpitoarvo 31.12.	201 365 251,10	108 223 499,78

Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Jäljellä oleva hankintameno	1 952 106,07
Kirjanpitoarvo	1 952 106,07
Käypä arvo	2 000 000,00

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2019	2018
Hankintameno 1.1.	182 276 669,48	152 309 776,57
Lisäykset	77 096 038,08	73 712 828,05
Vähennykset	-10 991 133,35	-43 745 935,14
Hankintameno 31.12.	248 381 574,21	182 276 669,48
Arvon alentumiset 1.1.	-1 729 327,77	-744 329,50
Tilikauden arvonalentumiset	-489 734,58	-1 405 071,92
Arvon alentumisten palautukset	1 719 589,33	420 073,65
Arvon alentumiset 31.12.	-499 473,02	-1 729 327,77
Kirjanpitoarvo 31.12.	247 882 101,19	180 547 341,71
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	111 986 790,54	79 980 249,35
Lisäykset	40 228 991,08	42 679 067,54
Vähennykset	-32 802 239,99	-34 584 883,51
Siirrot erien välillä	0,00	23 912 357,16
Hankintameno 31.12.	119 413 541,63	111 986 790,54
Kirjanpitoarvo 31.12.	119 413 541,63	111 986 790,54
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisy yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	51 873 180,74	46 613 509,21
Lisäykset	0,00	5 259 671,53
Hankintameno 31.12.	51 873 180,74	51 873 180,74
Arvon alentumiset 1.1.	-17 548 676,54	-9 313 707,89
Tilikauden arvonalentumiset	0,00	-8 234 968,65
Arvon alentumisten palautukset	8 952 829,93	0,00
Arvon alentumiset 31.12.	-8 595 846,61	-17 548 676,54
Kirjanpitoarvo 31.12.	43 277 334,13	34 324 504,20
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisy yrityksiltä		
Hankintameno 1.1.	4 000 000,00	4 000 000,00
Hankintameno 31.12.	4 000 000,00	4 000 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 000 000,00	4 000 000,00
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä yhteensä		
Kirjanpitoarvo 31.12.	414 572 976,95	330 858 636,45

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Akapo-Leasing Oy	2)	Espoo	33,3	11 852,49	-10,00
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva	4)	Tampere	3,6	49 016 225,97	5 707 086,72
LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy -konserni	3)	Espoo	15,9	11 265 595,28	1 537 262,22
LähiTapiola Palvelut Oy	3)	Espoo	15,0	11 020 896,77	565 181,82
LähiTapiola Varainhoito Oy	3)	Espoo	16,2	22 611 911,69	1 142 317,27
Tieto-Tapiola Oy	2)	Espoo	33,3	4 379 644,87	261 891,89
Vakuutusneuvonta Aura	2)	Espoo	33,3	10 729,40	0,00
Vakuutusneuvonta Pohja	2)	Espoo	33,3	10 672,17	0,00
Yhteensä				98 327 528,64	9 213 729,92

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Kauppakeskus Seppä Oy	2)	Kuopio	47,0	-5 712,50	-4 354,59
LähiTapiola Core Kiinteistöt Ky -konserni	1)	Espoo	83,0	39 312 887,80	-452 578,65
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	10,0	13 797 599,84	-2 303 906,08
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	2)	Espoo	43,1	610,89	-61,05
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	2)	Espoo	30,7	120 807 120,85	10 982 593,89
LähiTapiola Pääomasijoitus II Ky	2)	Espoo	37,0	86 222 357,56	646 174,58
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	2)	Espoo	47,2	130 516 469,82	18 493 102,06
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	5,0	451 565 216,16	1 824 879,83
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	2)	Espoo	32,2	26 408 666,63	0,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	2)	Espoo	22,6	116 954,08	7 567,17
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	5,0	45 374 095,28	4 274 095,20
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	16,2	6 467 625,86	357 707,07
LähiTapiola Velkasijoitus I Ky	2)	Espoo	37,2	105 690 474,50	5 080 012,79
Yhteensä				1 026 274 366,77	38 905 232,22

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut () LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on () .

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle omistusyhteysyritys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportojalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LTC-Otso Oy	3)	Helsinki	18,0	7 957 951,95	5 188 215,38
Pihlajalinna Oyj -konserni	3)	Helsinki	8,4	101 100 000,00	3 400 000,00
S-Pankki Oy -konserni	3)	Helsinki	3,5	473 439 054,74	24 127 499,00
Yhteensä				582 497 006,69	32 715 714,38
Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj	3)	Helsinki	19,6	12 977 439,25	1 988 256,67
Yhteensä				12 977 439,25	1 988 256,67

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut () LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön.

2) Omistusyhteisyritys

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva omistusyhteisyritys, joka on raportoitajalle muu sijoitus.

7.3 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Huhtamäki Oyj	0,08	90 000,00	3 074 031,60	3 724 200,00	Suomi
Kone Oyj B	0,01	73 000,00	1 751 266,76	4 254 440,00	Suomi
Nokia Oyj	0,01	843 000,00	2 778 528,00	2 778 528,00	Suomi
Stora Enso R	0,04	325 000,00	2 956 312,67	4 213 625,00	Suomi
Vaisala Oyj A	0,65	235 158,00	3 189 653,37	7 466 266,50	Suomi
Muut		127 200,00	225 144,00	225 144,00	Suomi
Yhteensä		1 693 358,00	13 974 936,40	22 662 203,50	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
LähiTuuli Oy	9,95	103 550,00	500 000,00	746 595,50	Suomi
Sofigate Group Oy	2,98	604 700,00	725 640,00	725 640,00	Suomi
Viria Oyj	2,79	150 000,00	2 925 000,00	2 925 000,00	Suomi
Muut		112 669 846,00	87 399 990,47	87 399 990,59	
Yhteensä		113 528 096,00	91 550 630,47	91 797 226,09	

Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut

ASML Holding NV	0,01	26 000,00	4 154 675,01	6 856 200,00	Alankomaat
AbbVie Inc	0,00	58 000,00	3 376 914,58	4 571 230,19	Yhdysvallat (USA)
Alphabet Inc Class C	0,00	3 800,00	3 669 637,03	4 522 588,57	Yhdysvallat (USA)
Amazon.com Inc	0,00	2 600,00	2 313 009,21	4 276 645,90	Yhdysvallat (USA)
Anheuser-Busch InBev NV	0,00	66 000,00	4 798 860,00	4 798 860,00	Belgia
Assa Abloy Ab B	0,02	245 000,00	4 586 195,34	5 136 022,51	Ruotsi
AstraZeneca PLC	0,00	56 000,00	3 584 353,50	5 006 958,16	Iso-Britannia
Automatic Data Processing Inc	0,01	30 000,00	2 468 512,45	4 553 142,25	Yhdysvallat (USA)
Axa Sa	0,01	303 000,00	6 120 359,61	7 608 330,00	Ranska
BASF SE	0,01	60 000,00	4 020 155,03	4 041 000,00	Saksa
Brenntag AG	0,06	95 000,00	4 569 264,41	4 605 600,00	Saksa
Carl Zeiss Meditec AG	0,04	37 759,00	714 239,77	4 293 198,30	Saksa
Danaher Corp	0,00	25 000,00	2 109 378,95	3 415 524,30	Yhdysvallat (USA)
Dassault Systemes Sa	0,01	24 000,00	3 129 802,17	3 517 200,00	Ranska
Deutsche Telekom AG	0,01	446 000,00	6 498 220,00	6 498 220,00	Saksa
Epiroc AB	0,04	340 000,00	2 985 969,37	3 721 618,10	Ruotsi
ING Groep NV	0,01	552 000,00	5 899 776,00	5 899 776,00	Alankomaat
Illinois Tool Works Inc	0,01	25 000,00	3 071 847,06	3 997 463,06	Yhdysvallat (USA)
Ingersoll-Rand PLC	0,01	34 000,00	2 656 796,02	4 022 859,18	Irlanti
Lowe's Cos Inc	0,00	30 000,00	2 491 937,98	3 198 148,48	Yhdysvallat (USA)
Medtronic Inc	0,00	45 300,00	2 604 185,17	4 574 759,66	Irlanti
Merck & Co Inc	0,00	49 000,00	2 364 331,01	3 967 019,76	Yhdysvallat (USA)
Merck KGAA	0,04	57 000,00	4 812 995,35	6 004 950,00	Saksa
Mondelez International Inc	0,00	70 000,00	2 804 118,58	3 432 081,18	Yhdysvallat (USA)
NIKE Inc	0,00	37 000,00	2 544 106,11	3 336 718,89	Yhdysvallat (USA)
National Grid PLC	0,01	425 832,00	4 180 345,34	4 726 294,76	Iso-Britannia
Nestle Sa	0,00	63 000,00	4 829 521,89	6 081 757,88	Sveitsi
PepsiCo Inc	0,00	29 000,00	2 181 910,90	3 528 066,58	Yhdysvallat (USA)
Procter & Gamble Co	0,00	26 000,00	1 719 128,97	2 890 688,98	Yhdysvallat (USA)
RELX PLC	0,01	200 000,00	3 660 683,51	4 479 313,59	Iso-Britannia
Roche Holding Ag	0,00	21 000,00	4 649 197,63	6 075 179,66	Sveitsi
Rockwell Automation Inc/DE	0,02	26 000,00	3 888 515,91	4 690 599,96	Yhdysvallat (USA)
SAP Ag	0,00	46 000,00	4 249 041,82	5 534 720,00	Saksa
SGS SA	0,02	1 800,00	3 927 123,22	4 396 351,58	Sveitsi
Schneider Electric Sa	0,01	50 000,00	3 560 585,75	4 575 000,00	Ranska
Siemens Healthineers AG	0,01	146 283,00	4 682 512,91	6 263 838,06	Saksa
Swiss Re Ltd	0,02	57 000,00	4 686 194,11	5 708 402,43	Sveitsi
Total Sa	0,01	150 000,00	6 978 761,93	7 380 000,00	Ranska
US Bancorp	0,01	106 000,00	4 447 652,39	5 594 392,02	Yhdysvallat (USA)
Unilever NV	0,01	126 000,00	4 730 691,61	6 454 980,00	Alankomaat
Visa Inc	0,00	30 000,00	2 590 900,24	5 017 803,10	Yhdysvallat (USA)
salesforce.com Inc	0,00	27 000,00	3 144 597,14	3 908 919,35	Yhdysvallat (USA)
Yhteensä		4 248 374,00	156 457 004,98	203 162 422,44	

Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat

Muut	3 083,00	246 923,08	358 164,08	
Yhteensä	3 083,00	246 923,08	358 164,08	
Sijoitusrahastot				
AMUNDI PLANT EM GRN 1-SEURH		10 313 560,00	10 491 909,26	Luxemburg
Aktia Trade Finance Erikoissijoitusrahasto		2 209 035,45	2 209 035,45	Suomi
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans		13 941 436,95	13 941 436,95	Ranska
Danske Invest Yhteisökorko WK		10 008 296,82	10 009 063,24	Suomi
GS Emerging Markets Equity		5 013 192,61	5 277 800,04	Luxemburg
LähiTapiola AIF Eurooppa		7 000 000,00	7 791 781,10	Suomi
LähiTapiola AIF USA		2 000 000,00	2 267 812,68	Suomi
LähiTapiola AIF Yrityslaina		59 000 000,00	60 356 029,67	Suomi
LähiTapiola High Yield A		23 883 408,91	33 200 331,71	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A		101 340 531,19	108 834 284,68	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A		5 961 872,77	6 291 895,99	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko A		10 000 000,00	10 201 000,00	Suomi
LähiTapiola Suoja A		5 002 636,36	5 932 708,40	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Hyvinvointi A		2 411 482,49	9 497 342,50	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Infra A		4 119 933,59	7 202 472,35	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kasvu A		3 290 075,10	8 072 931,45	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kehittynyt Aasia A		4 622 087,39	6 805 572,06	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kehittyvät Markkinat A		12 170 165,13	14 483 627,45	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Kuluttaja A		2 033 913,95	6 088 717,17	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Osinko A		3 778 474,04	6 370 203,12	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Pohjoinen Yrityskorko A		25 335 010,63	31 765 826,33	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen USA Keskisuuret A		2 587 106,29	7 245 870,46	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Vaikuttajakorko A		45 000 000,00	45 697 099,01	Suomi
LähiTapiola Vastuullinen Yrityskorko A		21 099 401,42	30 885 371,90	Suomi
Natixis Loomis Sayles Senior Loan Fund		10 000 000,00	11 174 900,21	Luxemburg
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund		20 000 000,00	23 339 639,63	Irlanti
Yhteensä		412 121 621,09	485 434 662,81	

Pääomasijoitusrahastot

Altor Fund III	3 414 602,97	3 480 152,63	Jersey
Altor Fund IV (No.2) AB	5 828 819,22	6 273 049,36	Ruotsi
Armada Mezzanine IV Ky	1 576 871,27	1 713 028,05	Suomi
Beechbrook Mezzanine II L.P.	2 976 280,66	2 976 280,66	Iso-Britannia
Beechbrook Private Debt III L.P.	8 024 575,73	8 024 575,73	Iso-Britannia
Beechbrook UK SME Credit I L.P.	5 803 770,23	5 803 770,23	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners IV, L.P.	2 008 368,47	2 008 368,47	Iso-Britannia
Bowmark Capital Partners V, L.P.	2 966 570,63	2 966 570,63	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe III, L.P.	1 121 235,00	1 121 235,00	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe IV F L.P.	1 620 507,00	1 620 507,00	Iso-Britannia
Bridgepoint Europe V C L.P.	7 801 985,18	8 750 756,51	Iso-Britannia
Dasos Timberland Fund II	14 829 680,13	18 310 414,51	Luxemburg
Dyal Capital Partners IV LP	615 078,32	615 078,32	Caymansaaret
eQ PE VIII North LP	3 885 972,00	3 885 972,00	Suomi
eQ PE X North LP	577 755,00	577 755,00	Suomi
ICG Senior Debt Partners Fund	843 213,00	843 213,00	Luxemburg
ICG Senior Debt Partners Fund 2	10 366 963,95	10 470 664,48	Luxemburg
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments III	5 949 853,24	5 949 853,24	Luxemburg
Infranode I (No. 1) AB	7 130 232,23	7 130 565,25	Ruotsi
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky	2 041 124,31	2 072 869,52	Suomi
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	4 965 095,02	6 163 849,89	Suomi
M&G Real Estate Debt Fund II, L.P.	4 222 969,77	4 222 969,77	Guernsey
NB Private Debt Fund II LP	10 624 043,08	10 624 043,08	Yhdysvallat (USA)
Nexit INFOCOM II L.P.	1 936 069,38	3 179 454,41	Guernsey
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership	1 949 612,36	2 587 892,20	Iso-Britannia
Real Estate Debt & Secondaries Ky	1 149 441,99	1 149 441,99	Suomi
Siguler Guff Small Business Credit Opportunities Fund	6 438 128,15	6 940 587,56	Yhdysvallat (USA)
Tapiola KR III Ky	44 933 409,05	44 933 409,05	Suomi
The Triton Fund III L.P.	3 424 627,00	3 478 963,23	Jersey
Tikehau Direct Lending III	6 212 963,43	6 212 963,43	Luxemburg
Top Tier Venture Capital III, L.P.	654 999,93	654 999,93	Yhdysvallat (USA)
Top Tier Venture Capital IV, L.P.	2 069 782,94	2 684 043,26	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VI, LP	4 536 144,74	4 536 144,74	Yhdysvallat (USA)
TPG Partners VII, L.P.	10 245 284,24	13 188 405,73	Yhdysvallat (USA)
WasaGroup Fund III Ky	1 427 879,36	1 468 006,44	Suomi
VSS Structured Capital Parallel III, L.P.	4 659 038,60	5 175 158,45	Yhdysvallat (USA)
Muut	4 260 721,19	6 552 521,79	

Yhteensä**203 093 668,77 218 347 534,54****Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä****119 472 911,00 877 444 784,79 1 021 762 213,46**

7.4 Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

Arvopaperi	Kotivaltio	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Osakkeet			
Evli Bank PLC	Suomi	923 800,80	923 800,80
Fortum Oyj	Suomi	743 622,00	743 622,00
Kone Oyj B	Suomi	523 995,48	523 995,48
Metso Oyj	Suomi	591 903,50	591 903,50
Neste Oyj	Suomi	982 403,40	982 403,40
Nokia Oyj	Suomi	1 648 646,01	1 648 646,01
Nordea Bank Abp	Suomi	2 182 230,12	2 182 230,12
PowerCell Sweden AB	Suomi	559 851,04	559 851,04
Sampo Oyj A	Suomi	979 675,98	979 675,98
Stora Enso R	Suomi	741 325,74	741 325,74
UPM-Kymmene Oyj	Suomi	894 597,22	894 597,22
Muut		15 158 961,09	15 158 961,09
Yhteensä		25 931 012,38	25 931 012,38
Sijoitusrahastot			
FUNDSMITH EQUITY FD SICAV-IA	Luxemburg	1 135 758,69	1 135 758,69
JPM Emerging Markets Opportunities I Acc EUR	Luxemburg	2 587 831,16	2 587 831,16
X-Trackers - DJ EURO STOXX 50 ETF	Luxemburg	3 450 904,08	3 450 904,08
iShares Core MSCI Emerging Markets IMI UCITS ETF	Luxemburg	2 672 388,07	2 672 388,07
iShares Core S&P 500 UCITS	Luxemburg	7 445 356,89	7 445 356,89
iShares MSCI Europe ETF (Germany)	Luxemburg	3 764 067,84	3 764 067,84
Slättö Bostäder Invest AB	Ruotsi	957 230,92	957 230,92
Slättö Core Plus AB	Ruotsi	741 853,96	741 853,96
Slättö IV AB	Ruotsi	2 900 009,35	2 900 009,35
Slättö VII AB- B Shares	Ruotsi	3 665 844,95	3 665 844,95
ALANDBANKEN EURO BOND-B	Suomi	749 884,32	749 884,32
Alandsbanken Euro High Yield B	Suomi	553 509,87	553 509,87
Alandsbanken Global Equity	Suomi	571 909,80	571 909,80
EAI Residential asuntorahasto 2015	Suomi	1 396 008,00	1 396 008,00
EAI Residential asuntorahasto 2016	Suomi	547 920,00	547 920,00
EAI Residential asuntorahasto 2018	Suomi	596 200,00	596 200,00
EGP Fund I Ky	Suomi	1 536 249,00	1 536 249,00
EQ Eurooppa Indeksi-1 K	Suomi	593 514,29	593 514,29
EQ Eurooppa Kiinteistö-1 K	Suomi	1 481 658,82	1 481 658,82
EQ Eurooppa Osinko 1 K	Suomi	997 411,92	997 411,92
EQ Pohjoismaat Pienyhtiö 2 K	Suomi	800 186,08	800 186,08
EVLI EMERGING FRONTIER-B	Suomi	4 245 098,20	4 245 098,20
EVLI EMERGING MKT CREDIT-B	Suomi	9 837 588,77	9 837 588,77
EVLI EQTY FACTOR EUR -B ACC	Suomi	15 160 793,95	15 160 793,95
EVLI EQUITY FACTOR USA-B	Suomi	5 104 879,34	5 104 879,34
EVLI FINNISH SMALL CAP	Suomi	7 275 578,19	7 275 578,19
EVLI GEM-B	Suomi	3 340 478,23	3 340 478,23
EVLI RENTAL YIELD AIF-A	Suomi	10 584 105,37	10 584 105,37

Erikoissijoitusrahasto Elite	Suomi	984 454,00	984 454,00
Erikoissijoitusrahasto UB Nordic Property	Suomi	924 764,40	924 764,40
Evli Euro Likvidi B	Suomi	4 203 126,35	4 203 126,35
Evli Eurooppa B	Suomi	13 200 714,18	13 200 714,18
Evli European High Yield B	Suomi	28 272 222,58	28 272 222,58
Evli European Investment Grade B	Suomi	14 086 795,99	14 086 795,99
Evli Healthcare I Ky	Suomi	24 262 135,79	24 262 135,79
Evli Lyhyt Yrityslaina B	Suomi	25 969 673,49	25 969 673,49
Evli Maailma B	Suomi	646 353,76	646 353,76
Evli Pohjoismaat B	Suomi	502 186,46	502 186,46
Evli Suomi Select B	Suomi	2 914 349,08	2 914 349,08
Evli Swedish Small Cap B	Suomi	2 925 486,61	2 925 486,61
Evli Takt.Alpha-Korko B	Suomi	23 615 398,53	23 615 398,53
Evli Varainhoito 30 B	Suomi	656 280,34	656 280,34
Evli Varainhoito 50 B	Suomi	2 297 260,98	2 297 260,98
Harkitseva Varainhoito	Suomi	1 052 370,00	1 052 370,00
Indeksivarainhoito 25	Suomi	5 883 000,00	5 883 000,00
Indeksivarainhoito 50	Suomi	7 224 479,62	7 224 479,62
Kiinteistö-sijoitussalkku	Suomi	66 374 449,05	66 374 449,05
Kiinteistö-sijoitussalkku A	Suomi	2 170 637,99	2 170 637,99
Korkovarainhoitosalkku	Suomi	2 098 566,94	2 098 566,94
LähiTapiola 2020 A	Suomi	86 751 752,24	86 751 752,24
LähiTapiola 2025 A	Suomi	185 024 137,58	185 024 137,58
LähiTapiola 2035 A	Suomi	88 024 907,10	88 024 907,10
LähiTapiola 2045 A	Suomi	22 011 937,16	22 011 937,16
LähiTapiola Asuntosijoitus	Suomi	2 507 023,59	2 507 023,59
LähiTapiola Asuntosijoitus Prime	Suomi	11 501 765,59	11 501 765,59
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi	Suomi	5 536 607,99	5 536 607,99
LähiTapiola Eurooppa Markkina A	Suomi	1 356 444,80	1 356 444,80
LähiTapiola High Yield A	Suomi	8 270 338,68	8 270 338,68
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	Suomi	4 247 584,39	4 247 584,39
LähiTapiola Korko 100 A	Suomi	969 191,74	969 191,74
LähiTapiola Korkomaailma A	Suomi	22 970 873,53	22 970 873,53
LähiTapiola Maailma 20 A	Suomi	24 226 180,51	24 226 180,51
LähiTapiola Maailma 50 A	Suomi	76 856 349,99	76 856 349,99
LähiTapiola Maailma 80 A	Suomi	83 120 575,66	83 120 575,66
LähiTapiola Metsäsijoitus	Suomi	3 753 495,16	3 753 495,16
LähiTapiola Pitkäkorko A	Suomi	11 260 415,20	11 260 415,20
LähiTapiola Suoja A	Suomi	1 386 440,21	1 386 440,21
LähiTapiola Tapiolan Keskus	Suomi	2 031 190,66	2 031 190,66
LähiTapiola Toimitila	Suomi	812 065,06	812 065,06
LähiTapiola USA Markkina A	Suomi	2 514 070,27	2 514 070,27
LähiTapiola Vastuullinen Eurooppa Keskisuuret A	Suomi	27 887 725,52	27 887 725,52
LähiTapiola Vastuullinen Hyvinvointi A	Suomi	35 775 418,00	35 775 418,00
LähiTapiola Vastuullinen Infra A	Suomi	6 075 014,56	6 075 014,56
LähiTapiola Vastuullinen Kasvu A	Suomi	16 051 464,52	16 051 464,52
LähiTapiola Vastuullinen Kehittynyt Aasia A	Suomi	13 149 352,54	13 149 352,54
LähiTapiola Vastuullinen Kehittyvät Markkinat A	Suomi	36 398 566,11	36 398 566,11
LähiTapiola Vastuullinen Kuluttaja A	Suomi	25 545 497,72	25 545 497,72
LähiTapiola Vastuullinen Lyhytkorko A	Suomi	11 750 951,04	11 750 951,04
LähiTapiola Vastuullinen Osinko A	Suomi	909 924,70	909 924,70
LähiTapiola Vastuullinen Osinko Suomi A	Suomi	17 287 090,25	17 287 090,25
LähiTapiola Vastuullinen Pohjoinen Yrityskorko A	Suomi	5 542 664,47	5 542 664,47
LähiTapiola Vastuullinen Skandinaavia A	Suomi	1 120 604,33	1 120 604,33
LähiTapiola Vastuullinen USA Keskisuuret A	Suomi	9 949 318,75	9 949 318,75
LähiTapiola Vastuullinen Yrityskorko A	Suomi	6 128 972,60	6 128 972,60
LähiTapiola Viisas	Suomi	21 337 058,50	21 337 058,50
Momentum-varainhoito	Suomi	89 478 170,03	89 478 170,03

Osakevarainhoitosalkku	Suomi	621 516,96	621 516,96
Private Banking Korkostrategia	Suomi	1 049 870,00	1 049 870,00
Private Banking Strategia 10	Suomi	6 320 895,41	6 320 895,41
Private Banking Strategia 30	Suomi	17 823 387,82	17 823 387,82
Private Banking Strategia 50	Suomi	8 733 523,89	8 733 523,89
Private Banking Strategia 70	Suomi	2 691 657,60	2 691 657,60
Reipas Varainhoito	Suomi	1 105 030,00	1 105 030,00
Rohkea Varainhoito	Suomi	1 150 930,00	1 150 930,00
S-Sijoituskori Kohtuullinen	Suomi	3 562 736,30	3 562 736,30
S-Sijoituskori Varovainen	Suomi	5 458 762,44	5 458 762,44
SELIGSON PHAROS-A	Suomi	994 716,77	994 716,77
Seligson & Co Tropico LatAm (EUR)	Suomi	974 884,21	974 884,21
Seligson Aasia A	Suomi	3 784 586,93	3 784 586,93
Seligson Euro-obligaatio	Suomi	1 260 066,31	1 260 066,31
Seligson Eurooppa -indeksirahasto A	Suomi	8 239 376,98	8 239 376,98
Seligson Glb Top 25 Brands -A	Suomi	20 756 928,12	20 756 928,12
Seligson Global Top 25 Pharmaceuticals A	Suomi	14 612 580,08	14 612 580,08
Seligson Kehittyvät markkinat	Suomi	716 166,86	716 166,86
Seligson Phoebus - A	Suomi	2 977 708,48	2 977 708,48
Seligson Phoenix A	Suomi	1 132 018,53	1 132 018,53
Seligson Pohjois-Amerikka -indeksirahasto A	Suomi	3 335 436,08	3 335 436,08
Seligson Rahamarkkina AAA	Suomi	2 684 639,38	2 684 639,38
Seligson Russian Pros Euro A	Suomi	10 706 218,90	10 706 218,90
Seligson Suomi-indeksirahasto	Suomi	12 577 850,19	12 577 850,19
Suojavarainhoito 10	Suomi	5 023 186,80	5 023 186,80
Suojavarainhoito 15	Suomi	1 817 384,27	1 817 384,27
Suojavarainhoito 5	Suomi	543 836,63	543 836,63
TOP-indeksivarainhoito 25	Suomi	4 792 889,10	4 792 889,10
TOP-indeksivarainhoito 50	Suomi	1 418 004,00	1 418 004,00
Vakaa Varainhoito	Suomi	1 074 620,00	1 074 620,00
Varainhoito 100	Suomi	40 030 063,50	40 030 063,50
Varainhoito 25	Suomi	4 055 804,92	4 055 804,92
Varainhoito 50	Suomi	11 262 489,74	11 262 489,74
Varainhoito 75	Suomi	6 042 720,72	6 042 720,72
Varainhoito Eurooppa Plus	Suomi	7 605 184,05	7 605 184,05
Varainhoito Maltillinen	Suomi	113 862 969,39	113 862 969,39
Varainhoito Nordic Plus	Suomi	27 328 224,10	27 328 224,10
Varainhoito Suomi Plus	Suomi	31 709 228,76	31 709 228,76
Varainhoito Tasapainoinen	Suomi	96 146 824,19	96 146 824,19
Varainhoito Tuottohakuinen	Suomi	52 014 098,29	52 014 098,29
Varainhoito Varovainen	Suomi	139 026 698,23	139 026 698,23
Varainhoitosalkku 10	Suomi	32 932 294,09	32 932 294,09
Varainhoitosalkku 30	Suomi	100 260 535,09	100 260 535,09
Varainhoitosalkku 50	Suomi	51 429 387,40	51 429 387,40
Varainhoitosalkku 70	Suomi	13 145 270,45	13 145 270,45
Vauras 100	Suomi	522 819,50	522 819,50
Vauras 25	Suomi	26 105 804,54	26 105 804,54
Vauras 50	Suomi	13 809 212,39	13 809 212,39
Vauras 75	Suomi	2 279 186,69	2 279 186,69
Yksilöllinen varainhoito 30	Suomi	52 749 467,62	52 749 467,62
Yksilöllinen varainhoito 50	Suomi	2 433 020,00	2 433 020,00
eQ Euro Investment Grade	Suomi	551 289,94	551 289,94
eQ Euro Investment Grade 1 T	Suomi	539 103,99	539 103,99
eQ High Yield Bond 1 T	Suomi	595 982,01	595 982,01
eQ Hoivakiinteistöt	Suomi	33 160 593,62	33 160 593,62
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1 T	Suomi	716 824,54	716 824,54
eQ Kehittyvät Markkinat Osinko 1K	Suomi	3 974 891,10	3 974 891,10
eQ Kehittyvät Markkinat Pienyhtiö 1 K	Suomi	1 564 839,81	1 564 839,81

eQ Liikekiinteistöt-1T	Suomi	34 078 507,99	34 078 507,99
eQ Mandaatti-2K	Suomi	849 649,29	849 649,29
eQ PE IX US Feeder	Suomi	1 442 050,92	1 442 050,92
eQ PE VIII North Ky	Suomi	1 321 901,62	1 321 901,62
eQ PE X North Feeder	Suomi	1 400 000,00	1 400 000,00
eQ Sininen Planeetta 1 K	Suomi	1 621 206,74	1 621 206,74
eQ USA Indeksi 1 K	Suomi	2 437 555,82	2 437 555,82
eQ USA Indeksi-1 T	Suomi	556 612,06	556 612,06
Ålandsbanken Asuntorahasto C	Suomi	3 078 143,66	3 078 143,66
Ålandsbanken Europe Value B	Suomi	859 281,44	859 281,44
Muut		18 185 259,75	18 185 256,55
Yhteensä		2 374 106 473,95	2 374 106 470,75
Rahoitusmarkkinavälineet			
Eurooppa Pankit Autocall 4/2018	Ranska	1 187 968,67	1 187 968,67
Evli EM-Korkotuotto 1/2017 Sertifikaatti	Suomi	524 160,00	524 160,00
Muut		9 698 618,02	9 698 618,02
Yhteensä		11 410 746,69	11 410 746,69
Yhteensä		2 411 448 233,02	2 411 448 229,82

8. Muut sijoitukset, muut lainasaamiset, erittely vakuuden mukaan

	2019	2018
Vakuutuskirja	166 215,24	203 551,24
Muu vakuus	24 689 926,63	55 588 141,50
Jäljellä oleva hankintameno	24 856 141,87	55 791 692,74
Ei-vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	22 475 000,00	26 177 507,04
	47 331 141,87	81 969 199,78

9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

	Aineettomat oikeudet ja pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Liikearvo	2019 Kalusto
Hankintameno 1.1.	45 770 128,82	692 031,00	0,00	3 478 129,53
Lisäykset	461 006,86	2 929 045,99	0,00	199 950,71
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-97 550,00
Siirrot erien välillä	1 697 054,00	-1 697 054,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	47 928 189,68	1 924 022,99	0,00	3 580 530,24
Kertyneet poistot 1.1.	-31 709 706,21	0,00	0,00	-3 131 915,03
Tilikauden poistot	-4 666 126,00	0,00	0,00	-112 153,84
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-36 375 832,21	0,00	0,00	-3 244 068,87
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 552 357,47	1 924 022,99	0,00	336 461,37

10. Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

	2019 Alkuperäinen hankintameno	2019 Käypä arvo (=kirjanpitoarvo)	2018 Alkuperäinen hankintameno	2018 Käypä arvo (=kirjanpitoarvo)
<i>Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset</i>				
Osakkeet ja osuudet	1 786 872 257,37	2 400 036 767,42	1 724 257 461,04	2 089 563 531,05
Rahoitusmarkkinavälineet	11 790 542,18	11 411 462,40	14 425 199,45	12 708 130,10
Saamiset vakuutusmaksunvälittäjiltä	1 516 813,16	1 516 813,16	851 823,75	851 823,75
Rahat ja pankkisaamiset	3 259 845,73	3 259 845,73	4 682 605,09	4 682 605,09
Kertyneet korot	109 046,79	109 046,79	170 243,41	170 243,41
<i>Yhteensä</i>	1 803 548 505,23	2 416 333 935,50	1 744 387 332,74	2 107 976 333,40
<i>Etukäteen hankitut sijoitukset</i>	52 054 012,73	62 118 257,54	46 178 884,23	48 997 723,84
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelkaa vastaavat sijoitukset	1 751 494 492,50	2 354 215 677,96	1 698 208 448,51	2 058 978 609,56
Rahat ja pankki- yms. saamiset sisältävät tilinpäätöshetkellä voimassa olevien maksettujen vakuutusten nettomaksuja, joita ei vielä ole sijoitettu.	4 776 658,89		5 534 428,84	

11. Oman pääoman muutokset

11.1 Oman pääoman muutokset

	1.1.2019	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2019
Pohjarahasto	4 482 208,24	0,00	0,00	4 482 208,24
Takuupääoma	37 585 505,12	0,00	0,00	37 585 505,12
Varmusrahasto	366 380 097,55	44 546 686,04	0,00	410 926 783,59
Käyttörahas	1 833 138,23	500 000,00	-95 000,00	2 238 138,23
Tilikauden voitto *)	46 738 033,77	37 381 204,26	-46 738 033,77	37 381 204,26
Oman pääoman muutokset yhteensä	457 018 982,91	82 427 890,30	-46 833 033,77	492 613 839,44

*) Vähennyserä sisältää maksetun takuupääoman koron 1 691 347,73 euroa.

11.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista

	31.12.2019
Tilikauden voitto	37 381 204,26
+ Muu vapaa oma pääoma	
Varmusrahasto	410 926 783,59
Käyttörahas	2 238 138,23
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	450 546 126,08

12. Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero	2019	2018
Kertynyt poistoero 1.1.	669 196,31	809 964,05
Vähennykset	-155 834,32	-140 767,81
Kertynyt poistoero 31.12.	513 361,99	669 196,24

13. Muut pakolliset varaukset

	2019	2018
Työttömyysturvan omavastuuvaraus	10 010,36	0,00
	10 010,36	0,00

14. Laskennalliset verovelat

	2019	2018
Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen jaksotuserojen ja muiden väliaikaisten erojen perusteella laskettu verovelka	748 102,67	748 102,67
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.	10 038 811,54	10 600 000,00
	10 786 914,21	11 348 102,67

15. Saamiset ja velat

15.1 Saamisten erittely

	2019	2018
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	516 305,27	534 008,49
	516 305,27	534 008,49

15.2 Velkojen erittely

	2019	2018
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	1 919 750,82	1 475 446,64
Muut velat	3 085 862,81	67 128,80
	5 005 613,63	1 542 575,44

15.3 Siirtovelkojen erittely

15.3 Siirtovelkojen erittely

	2019	2018
Velat henkilöstölle	3 181 990,72	3 248 782,93
Johdannaisten arvostustappio	202 140,88	0,00
Muut siirtovelat	5 293 540,33	4 019 760,80
	8 677 671,93	7 268 543,73

16. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat taseen liitetiedot

16.1 Vakuudet

	2019	2019	2018	2018
	Vakuudet/pantit/ takaukset yms. sitoumukset	Velan määrä	Vakuudet/pantit/ takaukset yms. sitoumukset	Velan määrä
Omien velkojen vakuudeksi				
Kiinteistökiinnitykset	23 396 480,00	2 390 828,34	23 396 480,00	2 390 828,34
	23 396 480,00	2 390 828,34	23 396 480,00	2 390 828,34

16.2 Taseeseen sisältyvät vastuusitoumukset ja vastuut

Johdannaissopimukset	2019	2018
Valuuttajohdannaiset		
<i>Termiini- ja futuurisopimukset, avoimet</i>		
Kohde-etuus	-52 715 731,54	-41 397 720,75
Käypä arvo	393 116,06	565 399,19
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	889 130,70	906 913,08
Seuraavina vuosina maksettava määrä	3 608 650,08	3 782 076,48
	4 497 780,78	4 688 989,56
Arvonlisäverovastuut		
<i>Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin</i>		
<i>liittyvä ryhmän vastuu</i>		
Konserniyritykset	-3 013 893,56	-134 414,46
Yhteistoimintayritykset	1 941 043,52	1 846 176,42
	-1 072 850,04	1 711 761,96
<i>Positiivinen alv-vastuu = alv-velka</i>		
<i>Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen</i>		
<i>Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu</i>		
<i>- 10v.tarkistuskausi</i>		
Yhtiö	100 535,00	120 612,00
Muut ryhmän yritykset	42 376 583,25	49 929 906,60
	42 477 118,25	50 050 518,60
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	464 301 933,54	552 316 952,56
Myönnetty limiitti	52 487 492,76	80 536 525,35
	516 789 426,30	632 853 477,91

17. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

17.1 Lähipiirilainat ja -liiketoimet (VYL 8 luku 11 § ja KPA 2 luku 7 b §)

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön lähipiiriin muodostaa konserniin kuuluvat yritykset (liite 7.1 ja 7.2) sekä yhtiöt, joissa Henkiyhtiöllä huomattava vaikutusvalta (konsernirakenne toimintakertomuksessa). Yhtiöiden lisäksi lähipiiriin luetaan Henkiyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja tämän sijainen sekä johtoryhmän jäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet ja yhtiöt, joissa edellä mainitut henkilöt käyttävät merkittävää äänivaltaa.

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön lähipiirirekisteriin kuuluville myönnettyt lainat

Tytäryhtiöt	150 604 468,49
Osakkuusyritykset ja yhteisyritykset	15 742 441,63
Yhteisön tai sen emoyhtiön johtoon kuuluvat avainhenkilöt	
Muut lähipiiriin kuuluvat osapuolet	
	166 346 910,12

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Laina-aika on 10-40 vuotta, ja lainojen vaihtuva korko on sidottu yleisesti käytettyihin korkonoteerauksiin.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön vakuudet ja vastuusitoumukset LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hyväksi on esitetty liitteellä 16. Muiden lähipiiriin kuuluvien hyväksi ei ole annettu vakuuksia eikä vastuusitoumuksia.

Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset on ilmoitettu liitteellä 3.

17.2 Pääomalainat

Velkoja

Useita

Lainan pääoma

100.000.000 euroa

Pääasialliset lainaehdot

Lainasopimus on voimassa 23.11.2043 saakka. Lainan ensimmäinen mahdollinen takaisinmaksupäivä on 23.11.2023, jonka jälkeen laina on mahdollista maksaa takaisin minä tahansa koronmaksupäivänä (23. marraskuuta), jos velallinen täyttää ne edellytykset, jotka takaisinmaksulle on lainsäädännössä asetettu.

Ensimmäistä takaisinmaksupäivää edeltävään päivään saakka lainan vuotuinen korko on 3,5 prosenttia. Jos velallinen ei maksa lainaa takaisin ensimmäisenä maksupäivänä, määräytyy lainan korko uudelleen. Ensimmäisestä takaisinmaksupäivästä lähtien korko on ensimmäisenä takaisinmaksupäivänä määräytyvä Euro 5-y Mid-Swap Rate lisättynä 3,25 prosentin marginaalilla.

Pääoma voidaan palauttaa ja korkoa voidaan maksaa vain siltä osin kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Jos korkoa ei voida maksaa, siirtyy se maksettavaksi aikaisintaan ensimmäisen sellaisen tilinpäätöksen jälkeen, jonka perusteella korkoa voidaan maksaa.

Pääomalainasopimuksen ehtoja voidaan muuttaa ainoastaan Finanssivalvonnan suostumuksella.

Lainalla ei ole vakuutta.

Pääomalaina on Euroclear Finland Oy:n hoidossa.

17.3 Vuonna 2019 takaisinmaksettu pääomalaina

Vuonna 2014 otetun pääomalainan edellisen vuoden uuden pääomalainan liikkeeseenlaskussa konvertoimatta jääneet 7 miljoonaa euroa kutsuttiin takaisin ensimmäisenä mahdollisena takaisinkutsupäivänä marraskuussa 2019. Tämän jälkeen LähiTapiola Henkiyhtiöllä on vain liitteessä 17.2 esitetty 100 miljoonan euron pääomalaina.

Tulosanalyysi

	Toteuma 1-12/2019	Toteuma 1-12/2018	Muutos	€ 1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutulo	612 505	446 020	166 486	37,3
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	430 023	36	429 987	1 196 169,7
Maksetut korvaukset	-524 569	-356 400	-168 168	47,2
Vastuunvelan muutos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta	-428 376	25 631	-454 007	-1 771,4
Liikekulut	-57 221	-51 528	-5 693	11,0
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetujen (asiakasetujen) ja tasoitusmäärän muutosta	32 362	63 757	-31 395	-49,2
Muut tuotot ja kulut	-18	-503	485	-96,4
Liikevoitto	32 344	63 254	-30 910	-48,9
Tasoitusmäärän muutos	10 274	10 274	0	0,0
Lisäedut (asiakasedut)	1 656	-3 151	4 807	-152,6
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	44 275	70 377	-26 103	-37,1
Tilinpäätössiirrot	156	141	15	10,7
Tuloverot ja muut välittömät verot	-7 049	-23 780	16 731	-70,4
Kauden voitto	37 381	46 738	-9 357	-20,0
Liikevoitto	32 344	63 254	-30 910	-48,9
Arvostuserojen muutos	64 250	-30 227	94 477	-312,6
Kokonaistulos	96 594	33 027	63 567	192,5

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2019

Korkosijoitukset yhteensä

Lainasaamiset ¹

Joukkovelkakirjalainat

Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1 2}

Osakesijoitukset yhteensä

Noteeratut osakkeet ³

Pääomasijoitukset ⁴

Noteeraamattomat osakkeet ⁵

Kiinteistösijoitukset yhteensä

Suorat kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset

Muut sijoitukset

Hedge-rahastosijoitukset ⁶

Hyödykesijoitukset

Muut sijoitukset ⁷

Sijoitukset yhteensä

Johdannaisten vaikutus ⁹

Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä

Perusjakauma				Riskijakauma ⁸		
31.12.2019		31.12.2018		31.12.2019		31.12.2018
milj.eur	%	milj.eur	%	milj.eur	%	%
1 867,5	57,9	1 762,5	57,7	1 867,5	57,9	57,7
362,8	11,3	353,3	11,6	362,8	11,3	11,6
1 430,5	44,4	1 317,9	43,1	1 430,5	44,4	43,1
74,2	2,3	91,3	3,0	74,2	2,3	3,0
797,6	24,7	713,8	23,4	797,6	24,7	23,4
341,8	10,6	279,5	9,1	341,8	10,6	9,1
333,1	10,3	297,5	9,7	333,1	10,3	9,7
122,8	3,8	136,8	4,5	122,8	3,8	4,5
555,6	17,2	556,2	18,2	555,6	17,2	18,2
408,3	12,7	384,4	12,6	408,3	12,7	12,6
147,3	4,6	171,7	5,6	147,3	4,6	5,6
2,2	0,1	23,5	0,8	2,2	0,1	0,8
0,0	0,0	5,1	0,2	0,0	0,0	0,2
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2,2	0,1	18,4	0,6	2,2	0,1	0,6
3 223,0	100,0	3 055,9	100,0	3 223,0	100,0	100,0
				0	0	
3 223,0	100,0	3 055,9	100,0	3 223,0	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

3,7

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuursijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen.

Johdannaisten vaikutus voi olla +/- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin 1.1.-31.12.2019

Tuotto €/ / % sit. pääomalle

Korkosijoitukset yhteensä

Lainasaamiset ¹

Joukkovelkakirjalainat

Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1 2}

Osakesijoitukset yhteensä

Noteeratut osakkeet ³

Pääomasijoitukset ⁴

Noteeraamattomat osakkeet ⁵

Kiinteistösijoitukset yhteensä

Suorat kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset

Muut sijoitukset

Hedge-rahastosijoitukset ⁶

Hyödykesijoitukset

Muut sijoitukset ⁷

Sijoitukset yhteensä

Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

Sijoitus- toiminnan nettotuotto markkina- arvo ⁸	Sitoutunut pääoma ⁹	Tuotto-% sitoutu- neelle pääomalle	Tuotto-% sitoutu- neelle pääomalle	Tuotto-% sitoutu- neelle pääomalle	Tuotto-% sitoutu- neelle pääomalle	Tuotto-% sitoutu- neelle pääomalle
	31.12.2019		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
milj. euroa	milj. euroa	%	%	%	%	%
64,9	1 745,4	3,7	-0,4	2,3	4,1	0,9
8,7	355,8	2,4	2,5	2,6	3,1	4,2
56,6	1 303,9	4,3	-1,3	2,4	4,6	0,6
-0,3	85,7	-0,4	-0,6	-1,5	-0,6	-0,4
109,1	720,8	15,1	7,4	10,7	6,5	18,4
89,8	285,4	31,5	-6,0	8,9	5,2	18,7
27,9	301,3	9,3	13,5	10,7	7,9	19,0
-8,6	134,1	-6,4	44,4	28,2	11,5	13,6
22,2	547,8	4,1	5,0	9,7	7,6	5,6
29,0	380,0	7,6	5,7	9,7	9,6	6,4
-6,8	167,7	-4,1	3,1	9,8	3,6	3,9
1,9	15,8	11,8	-5,4	-5,4	4,0	0,0
0,3	5,3	6,6	-1,3	23,5	0,0	0,0
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1,5	10,5	14,3	-6,5	-5,7	4,0	0,0
198,1	3 029,8	6,5	2,5	5,6	5,3	5,1
-8,6						
189,5	3 029,8	6,3	2,1	5,3	5,0	4,8

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikentyyppiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

Liitetiedot henkivakuutuksen lisäeduista

Kohtuusperiaatteen soveltaminen ja lisätujen jakamista koskevat tavoitteet

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 2 §:n mukaisen ns. kohtuusperiaatteen mukaan vakuutusyhtiön on, mikäli yhtiön vakavaraisuus sen sallii, palautettava kohtuullinen osa ylijäämästä lisäetuina sellaisille vakuutuksille, joilla on oikeus ylijäämän perusteella jaettaviin lisäetuihin.

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö soveltaa kohtuusperiaatetta siten, että se käyttää ylijäämänsä pääosin lisäetuihin ja vakavaraisuuden vahvistamiseen sekä maksaa riskipääoman merkittävimmille markkinaehtoisuuden tuoton.

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön tavoitteena on antaa ylijäämän jakoon oikeutetuille vakuutussäästöille pitkällä aikavälillä ennen kuluja ja veroja kokonaistuotto, joka eläkevakuutuksessa ylittää euroalueen valtioiden pitkien, vähintään 10-vuotisten joukkovelkakirjalainojen korkotason ja säästöhenkivakuutuksessa vastaavasti 5-vuotisten valtionlainojen korkotason. Rahastovastavassa riskivakuutuksessa tavoitteena on, että reaalin kokonaiskorko on positiivinen.

Vakuutussäästöjen kokonaistuottotavoitteena ilmaista lisäetutavoitetta ei sovelleta sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin eikä riskivakuutuksiin, joihin ei liity vakuutussäästöä. Riskivakuutuksissa kohtuusperiaatetta noudatetaan siten, että riskiliikkeen ylijäämästä palautetaan asiakkaille maksunalentuksina tai riskietuuksien ilmaisina korotuksina se osa, jota ei varata riskiliikkeen heilahtelujen varalle.

Edellä kollektiivisesti kaikille eläkevakuutuksille ja säästöhenkivakuutuksille määritellyä kokonaistuottotavoitetta sovelletaan yksittäisiin vakuutus-sopimuksiin ottamalla huomioon hyvityksiä määrättäessä yleinen korkotaso ja sen heilahtelun voimakkuus, yhtiön onnistuminen sijoitustoiminnassa, kunkin vakuutuksen laskuperustekorko, vakuutuksen hoitamisen kustannukset, vakuutuksesta liikelukujen kattamiseen menevät erät sekä yhtiön vakavaraisuus. Asiakashyvitysten tasossa otetaan vakuutuslajeittain huomioon tarve varautua tulevaisuudessa huomattavasti kohoaviin korvausmenoihin mm. kuolleisuudessa tapahtuvien muutosten takia.

Asiakkaan vakuutussäästöille hyvitetävä kokonaiskorko muodostuu laskuperustekorosta ja annettavista hyvityksistä.

Seuraavat tekijät vaikuttavat sopimuksille maksettavaan kokonaiskorkoon:

- matalampi laskuperustekoron taso tai korkeampi liikelukujen kattamiseksi menevän osuuden taso voi korottaa kokonaiskorkoa
- pitkäaikaisen sidotun säästämisen tuotteiden, kuten esim. eläkevakuutusten, kokonaiskorko on korkeampi kuin vapaasti takaisinostettavissa olevien vakuutusten.

Kokonaiskorko voi joissakin sopimuksissa olla korkeinta sovellettavaa laskuperustekorkoa pienempi.

Asiakashyvitysten tasossa pyritään vakautteen tasoittamalla sijoitustuottojen vaihtelua siten, että varataan hyvien sijoitustuottojen vuosina osa ylijäämästä myöhemmin vuosina jaettavaksi.

Vakavaraisuustavoitteena on sellainen laadullinen ja määrällinen vakavaraisuus, että se ei rajoita yhtiön toimintaa ja lisäetutavoitteiden mukaisten lisätujen maksamista vakuutuksenottajille.

Lisäetutavoitteiden julkaiseminen tässä muodossa perustuu vakuutusyhtiölakiin, ja tavoitteet kuvaavat ylijäämän jakautumista oman pääoman ja vakuutus-sopimuksista johtuvan vastuuvelan välillä.

Lisäetutavoitteet eivät siten ole sellaisia yksittäistä vakuutus-sopimusta koskevia tietoja, joita vakuutuksenottajalle tulee vakuutus-sopimuslain mukaan antaa, eivätkä ne sen vuoksi ole osa mitään yksittäistä vakuutus-sopimusta.

Lisäetutavoitteet eivät ole yhtiötä sitovia ja ne ovat voimassa toistaiseksi. Yhtiön hallitus päättää vuosittain lisäeduista ja tarvittavista muutoksista lisätujen jakamista koskeviin tavoitteisiin.

Tavoitteet ja selvitys niiden toteutumisesta julkaistaan yhtiön internet-verkkosivuilla ja tilinpäätöksessä.

LähiTapiola Henkiyhtiön lisätujen jakamista koskevien tavoitteiden toteutuminen vuosina 2010–2019

Yhtiön lisäetutavoite on luonteeltaan pitkän aikavälin tavoite, eli sen toteutumista tulee tarkastella useamman vuoden aikavälillä. Yksittäisinä vuosina yhtiö voi jäädä tavoitteiden alle.

Tästä syystä seuraavassa on tarkasteltu tavoitteen toteutumista vuosina 2010–2019, ei pelkästään vuoden 2019 osalta. Vuoden 2019 osalta voidaan todeta, että yhtiö kykeni maksamaan kaikille sopimusryhmille lisäetutavoitteen mukaista kokonaiskorkoa. Vuosina 2010–2019 maksetut kokonaiskorot ovat kaikissa sopimusryhmissä ylittäneet selvästi lisäetutavoitteen.

Lisätutavoitteena olevat korot on määritelty seuraavasti:

Lisätutavoitteena käytetty korko on ollut vuosina 2010–2019 Euroopan Keskuspankin julkaisemaa euroalueen valtioiden velkakirjojen tuottoindeksiä 5 ja 10 vuoden maturiteeteille. Vuosittaiset tuotot on laskettu päivä- tai kuukausinoteerausten keskiarvoina.

Seuraavassa on eritelty vakuutuslajeittain ja sopimusryhmittäin kokonaiskorkojen tasoja vuodelta 2019 ja aikaväliltä 2010–2019. On huomattava, että erilaisten sopimustyyppien suuren määrän takia tämä ei ole täysin kattava selvitys kokonaiskoroista jokaisen yksittäisen vakuutussopimuksen osalta. Vakuutuksenottajalle lähetetyistä vuosittain selviää tarkasti kunkin sopimuksen laskuperustekoron ja asiakashyvityksen taso.

LähiTapiola Henkiyhtiön selvitys vakuutussäästöille annetuista kokonaiskoroista vakuutuslajeittain vuosina 2010–2019

Yksilölliset eläkevakuutukset

Yksilöllisten eläkevakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2019 oli keskimäärin 3,9 % ja vaihteli tuotteesta ja laskuperustekorosta riippuen 2,5 %:n ja 4,5 %:n välillä. Kaikille tuotteille kokonaiskorko oli yli 10 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2019 oli keskimäärin -0,1 %.

Laskuperustekorko	Asiakashyvytys	Kokonaiskorko
4,5 %	0,0 %	4,5 %
3,5 %	0,0 %	3,5 %
2,5 %	0,0 %	2,5 %
1,5 %	1,0 %	2,5 %

Oheisessa kuvassa on esitetty yksilöllisten eläkevakuutusten kokonaiskorko verrattuna tavoitteeseen

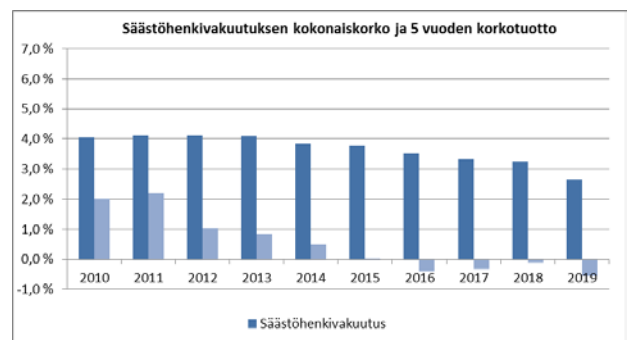
vuosina 2010–2019. Kokonaiskorko on ylittänyt tavoitteen kaikkina vuosina.

Säästöhenkivakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset

Säästöhenkivakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2019 oli keskimäärin 2,9 % ja vaihteli tuotteesta ja laskuperustekorosta riippuen 2,0 %:n ja 4,5 %:n välillä. Kaikille tuotteille kokonaiskorko oli yli 5 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2019 oli keskimäärin -0,5 %.

Laskuperustekorko	Asiakashyvytys	Kokonaiskorko
4,5 %	0,0 %	4,5 %
3,5 %	0,0 %	3,5 %
2,5 %	0,0 %	2,5 %
1,5 %	0,5 %	2,0 %
0,0 %	2,0 – 2,2 %	2,0 – 2,2 %

Nollaperustekorkoisen vakuutussäästön, ns. Korkohyvityksen, joka on sijoituskohteena laajan omaisuusluokan varainhoitosalkuissa ja tarjolla itsenäisenä sijoituskohteena Korkoetu-tuotteessa, vuonna 2019 päätetty asiakashyvytys vuodelle 2020 on 1,5 %. Vuonna 2019 asiakashyvytys oli 2,2 %, joka oli päätetty vuonna 2018. Asiakkaat voivat liittää laajan omaisuusluokkahajautuksen varainhoitosalkuja LähiTapiola Sijoitusvakuutus ja LähiTapiola Kapitalisaatiosopimus nimisiin sijoitusvakuutuksiin.

Oheisessa kuvassa on esitetty säästöhenkivakuutusten kokonaiskorko verrattuna tavoitteeseen vuosina 2010–2019. Kokonaiskorko on keskimäärin ylittänyt tavoitteena olevan 5 vuoden korkotuoton ko. ajanjaksolla.

Ryhmäeläkevakuutukset

Ryhmäeläkevakuutusten vakuutussäästöille annettu kokonaiskorko vuodelta 2019 oli keskimäärin 3,4 %. Etueläke-vakuutuksissa kokonaiskorko oli

2,2 %:n ja 4,25 %:n välillä ja TOP-eläkevakuutuksissa 2,7 %:n ja 3,5 %:n välillä. Kaikkien tuotteiden kokonaiskorko oli yli 10 vuoden tavoitekoron, joka vuonna 2019 oli keskimäärin -0,1 %.

Laskuperustekorko	Asiakashyvitys	Kokonaiskorko
4,25 %	0,0 %	4,25 %
3,5 %	0,0 %	3,5 %
2,5 %	0,0 - 0,2 %	2,5 - 2,7 %
1,5 %	0,7 - 1,2 %	2,2 - 2,7 %
1,0 %	1,7 %	2,7 %

Oheisessa kuvassa on esitetty ryhmäeläkevakuutusten kokonaiskorko verrattuna tavoitteeseen vuosilta 2010–2019. Kokonaiskorko on keskimäärin ylittänyt tavoitteena olevan 10 vuoden korkotuoton kaikkina vuosina.

[LähiTapiola Henkiyhtiön selvitys riskivakuutuksille annetuista lisäeduista vuonna 2019](#)

Voitonjakoon oikeutetuissa riskivakuutuksissa kohtuuseriaatetta sovelletaan kuolemantapausturvien osalta korotettujen korvaussummien tai maksualennusten muodossa. Korvaussummien korotus, sekä maksualennuksen suuruus vaihtelee vakuutuksen alkamisajankohdan, sukupuolen ja vakuutetun iän perusteella.

Vuonna 2019 riskivakuutuksille maksettiin lisäetuja 1,4 miljoonaa euroa. Riskivakuutuksissa lisäedut vahvistetaan etukäteen. Vuodelle 2020 on vahvistettu vastaavat lisäedut kuin vuodelle 2019.

[LähiTapiola Henkiyhtiön selvitys tulevien lisäetujen varauksen käytöstä laskuperustemuutoksesta aiheutuneen tappion kattamiseen](#)

Tulevien lisäetujen varauksen laskuperuste mahdollistaa vastuun käyttämisen sellaisen tappion peittämiseen, joka on syntynyt vastuuvelan laskuperusteen muuttamisesta. Tilinpäätöksessä tehty

korkotäydennys kasvatti vastuuvelkaa 139,4 miljoonaa euroa.

Tulevien lisäetujen varausta käytettiin vuonna 2019 4,0 miljoonaa euroa yksilöllisen eläkevakuutuksen korkotäydennykseen ja 6,0 miljoonaa euroa ryhmäeläkevakuutuksen korkotäydennykseen.

Yksilöllisellä eläkevakuutuksella tulevien lisäetujen varaus on 10,9 miljoonaa euroa ja ryhmäeläkevakuutuksen tulevien lisäetujen varaus on 15,1 miljoonaa euroa. Tulevien lisäetujen varauksen muutos tilikaudella on yhteensä -13,4 miljoonaa euroa.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön (LähiTapiola Henkiyhtiö) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvovien viranomaisien, sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

Yleiset tiedot

LähiTapiola-ryhmän ylimpänä emoyrityksenä toimii LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LähiTapiola Vahinkoyhtiö, y-tunnus 0211034-2). LähiTapiola Henkiyhtiö laatii alakonsernin konsernitilinpäätöksen. LähiTapiola-ryhmän tilinpäätökset ovat nähtävillä osoitteessa www.lahitapiola.fi / Tieto LähiTapiolasta / Talous.

Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä.

Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonnkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvonnkorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvonnkorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnkorotus-

rahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvonnkorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonnalennukset palautetaan käyvän arvonn noustessa (tulovaiikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintamenoona saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvonn määräisenä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonnalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvonn.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvonn ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintamenon lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonnmuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonnalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonnalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoona saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletsaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletsaamiset esitetään taseessa nimellisarvonn tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvonn määräisenä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvonnmuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonnalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonnalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintamenon, enintään alkuperäiseen hankintamenoona saakka.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia käytetään ensisijaisesti sijoitussalkkujen suojaukseen. Kirjanpidollisesti johdannaisia kuitenkin käsitellään pääasiassa ei-suojaavina, vaikka johdannaiset toimivat tehokkaina suojauksina.

Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Ei-suojaavat sopimukset

Ei-suojaaavan tai ei-suojaavasti käsitellyn johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Realisoitumattomia tuottoja ei kirjata.

Suojauslaskennan soveltaminen

Suojauslaskentaa käytettäessä johdannaisten negatiivinen arvonmuutos jätetään kirjaamatta kuluksi siltä osin kuin suojattavan kohteen arvonnousu kattaa sen. Se osa johdannaisten negatiivisesta arvonmuutoksesta, joka ylittää suojattavan kohteen arvonnousun, kirjataan kuluksi. Johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä alemman kirjanpitoarvon erotus kirjataan tuotoksi suojattavasta taseerästä kuluksi kirjattuun määrään asti. Jos suojattavasta taseerästä ei tuloslaskelmaan kirjata arvonmuutosta, ei suojaavasta sopimuksesta kirjata arvostustuottoa tai -kuluja.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käyppiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarviointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukaupoihin perustuvalla kauppa-arvomenetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratalojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärittäminen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja audittoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, joille on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletsaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletsaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

Zillmerointiperusteet

Zillmerointia ei sovelleta.

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset

Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset arvostetaan taseessa käypään arvoon.

Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alempaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

Poistot

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoaajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset 5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä rakennukset 30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto 25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero

Ks. kohta "Poistot"

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina velvoitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemeno ja mahdolliset työttömyyseläkemeno, jotka kohdistuvat päättäneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suori-teperusteisesti.

Laskennalliset verovelat/-saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksouseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat/-saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvotuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuovelka merkitään taseeseen nimellisarvoon.

Pääomalaina

Pääomalaina on merkitty taseen vastattaviin hankintahintaan. Velan nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkokuluksi ja vastaerä on kirjattu pääomalainan hankintahinnan lisäykseksi.

Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL –vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Henkiyhtiön toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Päätoimisten hallituksen jäsenten, jotka ovat työsuhteessa LähiTapiola Henkiyhtiöön ja LähiTapiola Henkiyhtiöön, eläkeikä on 63 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä/eroamiskä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimisuhte on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suori-teperusteisesti.

Vakuutustekninen vastuovelka

Vastuovelka

Sopimukset kirjataan silloin, kun yhtiöllä alkaa velvollisuus maksaa niistä korvaus mahdollisen vakuu-

tustapahtuman sattuessa. Vastuuvelka koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Henkivakuutuksen vakuutusmaksuvastuu on nettoperusteinen voimassa olevien sopimuksien jäljellä olevien vakuutusaikojen odotettavissa olevista korvauksista ja liikekuluista tulevien vakuutusmaksujen vähentämisen jälkeen aiheutuva velka. Korvausvastuu on jo sattuneiden tunnettujen tai tuntemattomien vakuutustapahtumien aiheuttamista korvaus- ja selvittelykuluista aiheutuva velka. Tasoitusmäärä sisältyy korvausvastuuseen.

Riskivakuutusten tilinpäätöspäivän jälkeiseen aikaan kohdistuva osuus vakuutusmaksutulosta vähennettynä mahdollisesti saamatta olevilla vakuutusmaksuilla merkitään taseeseen vakuutusmaksuvastuuna.

Säästömuotoisten vakuutus sopimusten vakuutusmaksuvastuu lasketaan tulevien etuuksien, sopimuksen hallinnointiin liittyvien kulujen ja tulevien vakuutusmaksujen pääoma-arvona. Pääoma-arvon laskennassa käytetään pääosin hinnoittelun korkea, kuolevuutta ja liikekuluoletuksia.

Päätetyt asiakashyvitykset huomioidaan vastuuvelkaa laskettaessa. Vastuuvelkaan sisältyy tulevien lisäetujen vastuu, jota käytetään ensisijaisesti tulevien asiakashyvitysten maksamiseen jatkuvuuden varmistamiseksi.

Korvausvastuu muodostuu sekä tapauskohtaisesti varatuista vahingoista että tilastollisesti varatuista vahingoista.

Vastuuvelkaan sisältyy riskitäydennyksiä, joilla vakuutus sopimusten kuolevuus- tai sairastavuusarviota on muutettu vastaamaan havaittua hinnoittelusta poikkeavaa tasoa.

Tuotto-oletus

Muun kuin sijoitussidonnaisten sopimusten vastuuvelan diskonttaus korko on vakuutusyhtiölain mukaisesti enintään se korko, jota on käytetty vakuutuksen hinnoittelussa. Korko ei saa ylittää vastuuta kattavan omaisuuden tuotto-odotusta eikä viranomais määräyksillä säädettyä tasoa. Yhtiön riskillä on säästöjä, joissa on korkotakuu 0 - 4,5 prosenttia. Tähän vakuutuskantaan kohdistuu lisäksi korkotäydennyksiä, joilla vastuuvelan diskonttokorkoa on alennettu säästöille hyvitetävää korkotakuuta alemmalle tasolle. Muun henkivakuutuksen kuin eläkevakuutuksen korvausvastuuta ei diskontata.

Sijoitussidonnaisten vakuutus sopimusten vastuuvelkaa arvostettaessa keskeinen oletus on, että vakuutukselle hyvitetään tuottona vastuuvelkaa kattavien varojen markkinaehtoinen tuotto.

Konsernitilinpäätös

LähiTapiola Henkiyhtiö –konserni yhdistellään alikonsernina LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen. Tässä kappaleessa tarkastellaan LähiTapiola Henkiyhtiö -konsernin laatomisperiaatteita.

LähiTapiola Vakuutusyhtiölain mukaan konsernitilinpäätökseen yhdistellään sellaiset osakeyhtiöt ja muut niihin rinnastettavat yhtiöt, joiden määräysvallasta emoyhtiö omistaa suoraan tai välillisesti yli puolet. Konserniin kuuluvat yhtiöt ja konsernirakenne on kerrottu toimintakertomuksessa.

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä, joista on eliminoitu yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako, konsernin sisäiset myyntivoitot/-tappiot sekä keskinäinen omistus. Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Vähemmistön osuus omasta pääomasta ja tuloksesta esitetään erikseen tuloslaskelmassa ja taseessa. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja myydyt tytäryhtiöt luovutushetkeen saakka.

Osakkuusyhtyritykset eli yritykset, joiden osakeista tai äänivallasta konserni omistaa 20 - 50 % on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Asunto- ja keskinäisiä kiinteistöyhtiöitä ei yhdistellä osakkuusyhtyrityksenä konsernitilinpäätökseen, vaikka äänivalta- ja omistusrajat täyttyisivätkin. Muut kuin keskinäiset kiinteistöosakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen osakkuusyhteisöinä.

Konsernitilinpäätökseen merkitään laskennalliset verovelat ja -saamiset taseeseen. Yhdistelytoimenpiteistä johtuvat laskennalliset verovelat ja -saamiset merkitään taseeseen silloin kun niiden tulevia verovaikutuksia on pidettävä ilmeisinä niille konserniyhtyrityksille, joita ne koskevat. Verotusperusteisten varausten ja poistoeron muutos on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tulokseen. Vastaavat tase-erät on jaettu laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan vähemmistöosuus huomioiden.

Tytäryhtiöosakkeiden arvonorotukset on asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osalta kohdistettu konsernissa tytäryhtiöiden kiinteistöjen arvonorotuksiksi.

Eliminoinnin yhteydessä muodostunut konserniaktiiva on pääsääntöisesti kohdistettu tytäryhtiön ao. omaisuuserille, erien käypä arvo huomioon ottaen, ja konserniaktiiva poistetaan suunnitelman

mukaan kuten vastaava erä. Kohdistamaton konserniliikearvo esitetään taseen vastaavissa aineetomissa hyödykkeissä omana eränään ja se poistetaan suunnitelman mukaan. Konsernireservi esitetään taseen vastattavissa omana eränään ja se tuloutetaan mahdollisuuksien mukaan yhtiön voittovaroista.

Konsernin sisäistä ensivakuutusliikettä ei ole eliminoitu.

[Laatimisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen](#)

LähiTapiola Henkiyhtiön laatimisperiaatteissa ei ole tapahtunut vertailukelpoisuuteen vaikuttavia muutoksia.

Kokonaismaksutuloa ja korvauksia kasvattivat osaltaan vuoden 2020 alun veromuutoksiin liittyneet säästönsiirrot vanhoista sopimuksista uusiin sopimuksiin. Toimintakertomuksessa on kuvattu maksutulon ja korvausmenon vertailukelpoinen kasvu tämä ilmiö huomioiden.

[Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet](#)

[Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut Henkivakuutuksen liikevaihto](#)

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

[Tulosanalyysi](#)

Henkivakuutustoiminta¹

Vakuutusmaksutulo¹

Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonnkorotukset, niiden oikaisut ja arvonn muutokset¹

Maksetut korvaukset¹

Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta¹

Liikekulut¹

Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut¹

Vakuutustekninen tulos ennen (lisäetuja) ja tasoitusmäärän muutosta¹

Muut tuotot ja kulut

Osuus osakkuusyritysten voitoista ja tappioista¹

Liikevoitto tai- tappio

Tasoitusmäärän muutos, henkivakuutus¹

Lisäedut (asiakasedut)^{1 ja 2}

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Vähemmistöosuudet¹

Tilikauden voitto tai tappio

¹ Koskee konsernitilinpäätöstä

² Lisäetuihin sisällytetään takuukoron ylittävät korot

[Kokonaistulos](#)

= Liikevoitto tai -tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvonn rahaston ja arvonnkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä liiketulos ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä tilikauden tulos.

[Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle \(käyvin arvonn\)](#)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvonn suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvonn kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

[Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely](#)

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonnmuutokset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

[Sijoitusjakauma käyvin arvonn](#)

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakaumassa. Korkorahastoista pitkän koronn rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koronn rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteistöisijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälitteet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \quad \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ & = \frac{\text{Taseen loppusumma}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100 \\ & - \text{Sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvélka} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserot} \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten arvojen keskiarvona.

Henkivakuutuksessa perustekorkokululla tarkoitetaan vakuutuksille vuoden aikana hyvitettyä laskuperustekorkoa lisättyä/vähennettynä mahdollisilla laskuperustekorona täydennysvastuun muutoksilla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osaaikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

Henkivakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Liikekustannussuhde prosentteina

$$\begin{aligned} & \text{Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen} \\ & \quad \text{hankintamenojen muutosta} \\ & + \text{Korvausten selvittelykulut} \\ & = \frac{\text{Kuormitustulo (ja taseen loppusumma)}}{\text{Kuormitustulo (ja taseen loppusumma)}} \times 100 \end{aligned}$$

Osoittaja suhteutetaan erikseen sekä kuormitustuloon että taseen loppusummaan. Kuormitustulo on laskuperusteiden mukaan liikekustannusten kattamiseen tarkoitettu erä. Kuormitustuloon sisällytetään kaikki kuormituserät. Liikekulut eivät sisällä jälleenvakuutuksen palkkioita.

Liikekuluina käytetään kokonaisliikekuluja, kun liikekulut suhteutetaan taseen loppusummaan. Taseen loppusumma on aloittavan taseen loppusumma.

Riskienhallinnan liitetiedot

Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskienhallinnan lähtökohdat

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Riskienhallinnan organisointi

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä. Hallitus on perustanut erillisen Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan, jonka tarkoituksena on mm. avustaa hallitusta riskienhallintaan liittyvissä asioissa. Toimitusjohtaja ja johto vastaa-

vat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskien hallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Myös talous- ja taseenhallintatoiminnot avustavat hallituksia liiketoiminnan seurannan käytännön toteuttamisessa. Lisäksi sisäinen tarkastus ja tilintarkastus valvovat riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkovakuutuksen hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen asiantuntijaelin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Raportointi

Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla, kattavalla ja ajan tasalla olevalla dokumentaatiolla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä. Lisäksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

Henkivakuutustoiminnan riskit

Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit ovat vastuuvetoon liittyvät riskit ja asiakaskäyttäytymiseen liittyvät sopimusten ja vakuutusmaksujen maksamisen keskeytymisen riskit. Vastuuvetoon liittyviä riskejä ovat laskuperustekoron tasoon ja takaisinostoihin liittyvä korkoriski, sekä kuolevuuteen, eliniän pituuteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit.

Korkoriskiä hallitaan suojaamalla sijoitussalkkuja johdannaisilla, muuttamalla korkosalkun maturiteettirakennetta tai yhtiön koko strategista allokatiota epävakaisissa markkinatilanteissa, huolehtimalla riittävän korkeasta vakavaraisuusteesta, alentamalla vakuutuskantojen laskennallista laskuperustekorkoa vastuita täydentämällä ja käyttämällä tuotteissa takaisinostosanktioita sekä uusissa tuotteissa turvaavan alhaista laskuperustekorkoa. Yhtiö voi tarvittaessa merkittävästi vähentää taseeseen kohdistuvaa korkoriskiä yhteen soveltamalla korkosijoituksia vastaamaan paremmin vastuuvelan erääntymisprofiilia tai käyttämällä korkojohdannaisia.

Kuolevuuteen, eliniän pituuteen ja sairastuvuuteen liittyviä riskejä hallitaan huolellisella tuotesuunnittelulla, vastuunvalinnalla, sekä jälleenvakuuttamalla valitun omavastuun ylittävät vastuut ja katastrofitapahtumista johtuvat vahinkokumulatiot. Vastuunvalinnassa noudatetaan henkivakuutuksen yleisesti käytössä olevia vastuunvalintaohjeita, laadittua vakuutusten merkintäpolitiikkaa ja siihen liittyvää ohjeistusta. Tarvittaessa tehdään lisäksi taloudellinen vastuunvalinta vakuutettavan intressin tarkistamiseksi. Vakuutettujen havaitun kuolleisuuden ja sairastavuuden tasoa ja kehittymistä seurataan vuosittain ja vastuita täydennetään tarvittaessa. Sairauskuluvakuutuksissa ja työkyvyttömyysvakuutuksissa on lisäksi mahdollisuus korottaa maksuja korvausmenon nousua vastavasti.

Kirjanpidon vastuuvelassa takuutuottoisen vastuuvelan laskennassa käytetty laskuperustekorko vaihtelee välillä 0 – 3,5 % kun tehty vastuuvelan korkotäydennykset otetaan huomioon. Eläkevakuutusten kuolevuusoletukset ovat olennaiset vastuuvelan riittävyyden kannalta. Etuusperusteisessa eläkevakuutuksessa käytetty kuolevuus perustuu henkivakuutusyhtiöiden kuolevuustutkimuksen K2012 ryhmäeläkekuolevuuteen sekä TyEL:n kuolevuusmalliin. Maksuperusteisessa eläkevakuutuksessa kuolevuusperusteet pohjautuvat työeläkevakuutuksen sukupolvikuolevuuteen. Yksilöllisessä eläkevakuutuksessa käytetään vuodelta 1987 peräisin olevaa E87-kuolevuutta.

Sijoitustoiminnan riskit

Sijoitusriskeiksi luetaan markkinariskit, luotto-/vastapuoliriski ja likviditeettiriski. Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden markkina-arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden

hintojen, kiinteistöjen arvojen tai arvonvaihteluiden (volatiliteetti) muutoksista. Luotto- tai vastapuoliriskillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, johdannaisopimuksen, transaktion tms. vastapuoli ei kykene selviytymään velvoitteistaan. Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskiä. Edellinen liittyy rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuuteen ja sen hallintaan. Jälkimmäisellä tarkoitetaan tilannetta, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä myymään riittävän nopeasti vaikuttamatta markkinoiden hintatasoon.

Hallituksen hyväksymässä sijoitussuunnitelmassa kuvataan sijoitustoiminnan tuottotavoite, vakavaraisuustavoite, sijoitusomaisuuden strateginen allokatio, sijoitusriskienoton tavoitetaso ja rajat, riski- ja vakavaraisuusarvot seurannassa käytettävät mittarit, sijoitustoiminnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet vakavaraisuuden turvaamiseksi.

Strategisen allokation muodostamisessa huomioidaan korkotason muutoksesta johtuva yhtiön oman pääoman vaihtelu ja siitä aiheutuva riski yhtiön taseelle. Koska strateginen allokatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain riittävän painavista syistä, jotka liittyvät muutoksiin vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyvityspolitiikassa tai vakavaraisuusstrategiassa.

Sijoitusriskejä mitataan ja seurataan vakavaraisuuslaskennan viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä. Riskejä hallitaan sijoituksiin ja sijoitusriskeihin kohdistuvilla rajoitteilla sekä riittävällä hajautuksella. Tarvittaessa riskit suojataan kokonaan tai osittain johdannaisinstrumentteja käyttäen.

Vakavaraisuusliikennevalokehikko on vakavaraisuusseurannan keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty toimenpiteet. Vihreällä valolla vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaalean vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja sijoitusriskien seurantaa tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä sijoitusriskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä sijoitusriskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta vakavaraisuuteen ja yhtiön toimintaan tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA).

Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenettelyllä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistutaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmän osana toimimisen riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallintatyöskentely.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Espoossa 11. päivänä maaliskuuta 2020

Juha Koponen

Hallituksen puheenjohtaja

Jari Eklund

Janne Kaipio

Mirel Leino

Olli Latola

Lauri Riekkola

Kati Sulin

Minna Kohmo

Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 23. päivänä maaliskuuta 2020

KPMG Oy Ab

Mikko Haavisto

KHT

Tilintarkastuskertomus

LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön (y-tunnus 0201319-8) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty liitetietojen kohdassa 3.4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Merkittävimmät arvioidut olennaisen virheellisyyden riskit

Olemme alla kuvanneet arviomme merkittävimmistä olennaisen virheellisyyden riskeistä, mukaan lukien väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskeistä, sekä esittäneet yhteenvedon siitä, miten olemme toimineet näiden riskien johdosta.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riski.

**MERKITTÄVIMMÄT ARVIDUT OLENNAISEN
VIRHEELLISYYDEN RISKIT**

**KUINKA OLEMME TOIMINEET NÄIDEN
RISKIEN JOHDOSTA**

1 Sijoitusten arvostus (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 78–79)

Sijoitusomaisuus sisältäen sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset muodostaa taseen varoista merkittävimmän erän.

Sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksessä pääsääntöisesti alkuperäiseen hankintamenuon tai, kuten kiinteistöt, suunnitelman mukaisin poistoin vähennettyyn hankinta-arvoon tai edellä mainittuja alempan käypään arvoon.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa esitetään sijoitusten kirjanpitoarvojen lisäksi sijoitusten käypä arvo sekä sijoitusten nettotulos käyvin arvoin.

Omaisuserien käyvät arvot perustuvat joko markkinanoteerauksiin tai yleisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti määritettyihin käypiin arvoihin. Sijoitusten käyvän arvon määrittämiseen liittyy harkinnanvaraisuutta erityisesti niiden omaisuserien ja instrumenttien osalta, joiden markkina-arvoa ei saada julkisista markkinanoteerauksista; näitä ovat esim. pääoma- ja kiinteistösijoitukset.

Sijoitusomaisuuden huomattavan tasearvon sekä sen arvostamiseen liittyvän harkinnanvaraisuuden johdosta sijoitusomaisuus ja sen esittäminen on määritelty tilintarkastuksen kannalta eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

Olemme arvioineet yhtiön soveltamien tilinpäätösperiaatteiden ja arvostusmenetelmien asianmukaisuutta.

Olemme testanneet arvopapereiden, johdannaisten ja kiinteistöomaisuuden kirjaamiseen ja arvostusprosessiin liittyviä sisäisiä kontroleja.

Tarkastuksen yhteydessä olemme myös verranneet sijoitusomaisuuden arvostuksessa käytettyjä käypiä arvoja ulkopuolisiin hintanoteerauksiin ja muiden sovellettujen arvostusmenetelmien antamiin tuloksiin sekä arvioineet yhtiön omien arvostusmenettelyjen asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme arvioineet sijoitusomaisuutta koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

2 Vakuutustekninen vastuuvetka (tilinpäätöksen laatimisperiaatteet s. 80-81)

Vakuutusyhtiölain 9 luvun mukainen vakuutustekninen vastuuvetka on taseen velkojen merkittävin erä.

Yhtiön omalla riskillä on takuukorkoisia eläke- ja säästöhenkivakuutuksia, joille on luvattu laskuperustekorko. Luvattuun laskuperustekorkoon liittyy sijoitustuottojen riski. Vastuuvetkaa laskettaessa käytettävä korko on valittava turvaavasti.

Olemme arvioineet vakuutusteknisen vastuuvetkan kirjaamiseen ja laskentaan liittyviä periaatteita ja laskentaprosessia.

Vakuutusmatemaattikkomme on osallistunut tarkastukseen ja arvioinut käytettyjen oletusten ja menetelmien asianmukaisuutta muun muassa analysoimalla vakuutusmaksuvastuun ja korvausvastuun kehittymistä suhteessa vertailukauteen ja arvioimalla vastuuvetkaan tehtyjen

Vastuuvelan laskenta perustuu useiden eri tietojärjestelmien tuottamiin tietoihin ja niiden yhdistelyyn. Tietokannat ovat laajoja ja järjestelmien käsittelemät tietomäärät suuria. Lisäksi laskentaan liittyy johdon harkintaa sisältäviä oletuksia ja monimutkaisia vakuutusmatemaattisia laskentamalleja.

Näiden tekijöiden perusteella vastuuvelka on arvioitu tilintarkastuksessa eräksi, johon sisältyy olennaisen virheellisuuden riski.

harkinnanvaraisten täydennysten asianmukaisuutta.

Lisäksi olemme käyneet läpi vastuuvelan kirjanpidollisen käsittelyn asianmukaisuutta ja arvioineet vastuuvelkaa koskevien liitetietojen oikeellisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiön yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana vuodesta 2013 alkaen yhtäjaksoisesti 7 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Espoossa 23. maaliskuuta 2020

KPMG OY AB

Mikko Haavisto
KHT